

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

INŠPEKTORAT RS ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 434 57 00
F: 01 434 57 17
E: irskgh.mkgp@gov.si
www.ikglr.gov.si

Številka: 010-22/2016-1

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

POROČILO ZA LETO 2015

Ljubljana, februar 2016

P R E D G O V O R

Na podlagi tretjega odstavka 10. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/2007, UPB-1 in 40/2014) je Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljevanju: IRSKGLR), kot vsako leto pripravil skupno poročilo za leto 2015. Na začetku našega poročila prikazujemo organiziranost inšpektorata, zakonsko podlago za delo, kadrovske zasledbe ter finančne – materialne podlage za naše delo. Poročilo temelji na zbranih številčnih podatkih in vsebinskih poročilih vseh štirih inšpekcij oziroma osmih območnih enotah ter Urada glavne inšpektorice.

Iz rezultatov, ki smo jih dosegli inšpektorji za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo, ribištvo in vinarstvo in ki jih predstavljamo v tem poročilu v nadaljevanju, je po eni strani izkazano uspešno in stabilno delovanje inšpekcijske organizacije dela, t. j. pri opravljanju njene temeljne naloge neposrednega inšpekcijskega nadzora nad spoštovanjem evropskih in nacionalnih predpisov. Pri tem smo uporabljali vsa pooblastila in vse pravne institute, ki jih imamo na razpolago v naši zakonodaji ter delovali v skladu z usmeritvami ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Stabilnost pri izvajanju nalog je zelo pomembna kvaliteta pri zagotavljanju pravne varnosti v družbi, saj le na takšen način stranke v postopku lahko računajo na to, da bodo enaki ali podobni življenjski primeri, obravnavani enako ali podobno, različni pa različno.

V prvi polovici leta so bili naši napor in prizadevanja vloženi na področje mednarodnega sodelovanja. V okviru teh aktivnosti je bil podpisan Protokol o nadzoru ribiškega sektorja za zagotavljanje evropskih standardov, sklenjen med našim inšpektoratom in Glavnim poveljstvom luških kapetanij – Obalno stražo Italijanske republike.

Protokol pravno formalno omogoča inšpekcijskim službam obeh držav preverjanje ribiških ladij na morju, inšpekcijske preglede, izmenjavo podatkov in informacij ter usposabljanja inšpektorjev. Skupni inšpekcijski pregledi obeh držav namreč omogočajo sistem sledljivosti v celotni ribiški verigi vse od ribolova do prodaje. Protokol je podlaga za sprotne izmenjave podatkov o gospodarskem ribolovu v severnem delu Jadranskega morja ter informacij, ki so potrebni obema službama pri neposrednem inšpekcijskem nadzoru.

Skozi celotno preteklo leto je gozdarska inšpekcija ugotavljala, da sanacija gozdov za posledicami žledoloma še vedno ni sanirana, da iz gozdov še vedno ni odpeljan posekan les, da po končani sečnji in spravilu lesa za izvajalci ostajajo neurejena sečišča in da še vedno niso sanirane gozdne prometnice. Poleg posledic žledoloma, je v poletnih mesecih prišlo še do gradacije podlubnikov. Teamsko delo gozdarske inšpekcije se je najbolj pozitivno odrazilo ravno na najbolj prizadetem območju v RS - v Postojni.

Kmetijski inšpektorji so v zadnjem času vlagali veliko napora v preprečevanje zaraščanja in degradacije kmetijskih zemljišč in s tem v ohranjanje fonda trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Poleg tega je tako, kot vsako vegetacijsko obdobje, potekal stalen nadzor dobre kmetijske prakse na zavarovanih in vodovarstvenih območjih. To je že nekaj let naša prednostna naloga. V letu 2015 smo dosegli pomemben zasuk, takšen trend pa se mora nadaljevati tudi vnaprej, saj gre za zahtevne postopke, katerih pozitiven premik se lahko pokaže šele čez čas.

Poleg sodelovanja s tujimi inšpekcijskimi službami, smo v letu 2015 dali velik poudarek tudi sodelovanju z drugimi domačimi institucijami v naši državi, katerih delo se povezuje z našim delom in katerih strokovno znanje lahko našim inšpektorjem pomaga pri razumevanju strokovnih vprašanj področij dela teh institucij, in obratno. Tako smo v tem letu sodelovali z Gospodarsko zbornico Slovenije, Zadružno zvezo Slovenije, Kmetijsko gozdarsko zbornico

Slovenije, Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Izpeljali smo tudi več koordiniranih, ciljanih inšpekcijskih nadzorov s Finančno upravo RS, Policijo in ostalimi inšpektorati.

V lanskem letu smo lahko nadaljevali s sistematičnimi aktivnostmi na kadrovski okrepitvi našega inšpektorata. Z razumevanjem Vlade RS in ministra, smo začeli proces, ki bo v inšpekcijske vrste pripeljal nove, mlade sodelavce: pripravnike, začetnike, mlajše inšpektorje. Prepričana sem, da se bo trud obrestoval in da bomo s takšnim načinom, da se v naše vrste pritegne mlade ljudi, v prihodnje prispevali k boljšim delovnim rezultatom našega organa. S tem je narejen začetni korak, potrebno pa bo še veliko izobraževanj, izpopolnjevanj in izmenjave medsebojnih izkušenj, da bo pot utrjena.

Uspešnost je razvidna iz statističnih podatkov v tabelah in grafih, ki jih je v tem poročilu obilo. Vendar ne gre zgolj za ta vidik – pomembnejši je kvalitativni vidik opravljanja naše izvršilne funkcije.

Zato lahko v teh uvodnih besedah našega skupnega poročila generalno zaključim, da je bilo naše delo opravljeno uspešno, učinkovito in zakonito.

Za dosežene rezultate v pričujočem poročilu si vsi kmetijski, gozdarski, lovski, ribiški, vinarski inšpektorji, vse tajnice in strokovni sodelavci na splošnih zadevah, zaslužijo zahvalo in pohvalo.

Pohvala in uspešno opravljeno delo v letu 2015 pa je nedvomno hkrati tudi odgovornost in pričakovanje, da bomo v prihodnje še uspešnejši in še boljši.

Kazalo

1	UVOD	1
	ZAKONODAJA	1
	<i>Predpisi s področja državne ureditve:</i>	1
	<i>Predpisi s področja upravnega prava:</i>	2
	<i>Materialni predpisi</i>	2
	• Kmetijska inšpekcija	2
	• Vinarska inšpekcija	2
	• Gozdarska inšpekcija	3
	• Lovska in ribiška inšpekcija	4
	ORGANIZACIJSKE IN SPLOŠNE ZADEVE	4
	<i>Organizacija</i>	4
	<i>Splošne zadeve</i>	4
	<i>Kadrovski viri</i>	5
	<i>Finančni viri</i>	7
	<i>Javna naročila izvedena v letu 2015</i>	8
	<i>Izobraževanje</i>	8
	<i>Informatika</i>	8
2	DELO IRSKGLR PO INŠPEKCIJAH	10
	PREGLED OPRAVLJENEGA DELA	10
	ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU IN ZAKONU O INŠPEKCIJSKEM NADZORU	10
	ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O PREKRŠKIH	11
	UGOTOVITVE IN VSEBINSKI KOMENTAR DELA	12
	KMETIJSKA INŠPEKCIJA	12
	• UGOTOVITVE KMETIJSKE INŠPEKCIJE PO PODROČJIH DELA	13
	• KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	17
	• MINERALNA GNOJILA	21
	• UKREPI S PODROČJA ŽIVINOREJE	23
	• UKREPI S PODROČJA KMETIJSTVA	25
	• ZAKON O ODPRVI POSLEDIC NARAVNIH NESREČ	30
	• GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI	30
	• VZORČENJE TAL NA OSTANKE FFS, NITRATE IN TEŽKE KOVINE NA VVO TER NA ONESNAŽEVALA V TLEH GNOJENIH Z DIGESTATOM	31
	• UREDBA O VARSTVU VODA PRED ONESNAŽEVANJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV	34
	• UREDBA O PREDELAVI BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV IN UPORABI KOMPOSTA ALI DIGESTATA	35
	VINARSKA INŠPEKCIJA	36
	• INŠPEKCIJSKI NADZOR IN UGOTOVITVE PO PODROČJIH NADZORA	36
	• Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov ter uporaba enoloških postopkov in sredstev	36
	• Registracija vinogradov prijava pridelka grozdja, mošta in vina in prijava zalog vina	38
	• Promet z grozdem, moštom, vinom in drugimi proizvodi	38
	• Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov	39
	• Označevanje enoloških sredstev	40
	• Nadzor izkrčitve vinogradov	40
	• PREKRŠKOVNI POSTOPEK	40
	• VZORČENJE	41
	• Analiza enoloških sredstev	43
	• POOSTRENI NADZORI	45
	GOZDARSKA INŠPEKCIJA	52
	• Kadrovska zasedba	52
	• INŠPEKCIJSKI POSTOPEK	53
	• SANACIJA ŽLEDOLOMA 2014 IN GRADACIJA PODLUBNIKOV 2015	53
	• Zakon o gozdovih (ZG)	55
	• Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu	62

• Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin	62
• Uredba o varstvu samoniklih gliv	64
• Nadzor voženj v naravnem okolju	64
• Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju	65
• UGOTOVITVE O IZVAJANJU ZAKONA O PREKRŠKIH.....	65
• Računalniška podpora delu inšpekcije	66
• Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi službami in odstopi zadev drugim inšpekcijskim organom	67
• Preventivno delovanje gozdarske inšpekcije	67
<i>LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA</i>	<i>69</i>
• Lovska inšpekcija	72
• Ribiška inšpekcija - sladkovodno ribištvo	75
• Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo	76
3 ZAKLJUČKI IN PREDLOGI IZBOLJŠAV	81
<i>KMETIJSKA INŠPEKCIJA</i>	<i>81</i>
<i>VINARSKA INŠPEKCIJA</i>	<i>82</i>
<i>GOZDARSKA INŠPEKCIJA.....</i>	<i>82</i>
<i>LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA</i>	<i>84</i>

1 UVOD

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR) je bil ustanovljen na podlagi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (s spremembo uredbe Uradni list RS, št. 91/2014) in opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov iz pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). Inšpektorat opravlja naloge inšpekcijskega nadzora s področij kmetijstva, varstva kmetijskih zemljišč, delovanjem agrarnih skupnosti, promocije kmetijskih in živilskih proizvodov, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno z nalogami uradnega nadzora na področju varnosti, kakovosti in označevanjem vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, razvoja podeželja, ukrepov kmetijske politike, zootehnike, na področju identifikacije in registracije živali, nad izvajanjem rejskih programov ter delovanjem selekcijskih centrov, delovanjem javnih služb v kmetijstvu, dobre kmetijske prakse, prometom in uporabo organskih in mineralnih gnojil in sredstev za izboljšanje tal ter njihove uporabe na obdelovalnih in pašnih površinah, na področju živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, razen nalog, ki so v pristojnosti Agencije Republike Slovenije za okolje in Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, nad uporabo biološko razgradljivih odpadkov, varstvom voda in kmetijskih zemljišč pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, na področju soobstoja gensko spremenjenih kmetijskih rastlin, gozdarstva, lovstva in varstva prostoživečih živalskih vrst, sladkovodnega in morskega ribištva, lahko opravlja tudi kontrolo v postopkih izvajanja ukrepov iz pristojnosti Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Inšpektorat je glede na delovno področje sestavljen iz štirih inšpekcij in službe za skupne in pravne zadeve.

Inšpekcije, ki delujejo v okviru inšpektorata so:

- **Kmetijska inšpekcija (KI),**
- **Vinarska inšpekcija (VI),**
- **Gozdarska inšpekcija (GI),**
- **Lovska in ribiška inšpekcija (LRI)**

Poročila posameznih inšpekcij so objavljena na spletni strani IRSKGLR, pri poročilih posameznih inšpekcij http://www.ikglr.gov.si/si/o_inspektoratu/organiziranost_inspektorata/.

Zakonodaja

V tem seznamu navajamo le nabor poglobitnih zakonov z delovnega področja inšpektorata. Njihove uradne objave niso citirane, zaradi številnih sprememb predpisov. Vsa zakonodaja je dostopna preko spletnih IRSKGLR (www.ikglr.gov.si) oziroma Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter drugih ministrstev.

Predpisi s področja državne ureditve:

- Zakon o državni upravi (ZDU),
- Zakon o javnih uslužbencih (ZJU),
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS),
- Zakon o Informacijskem pooblaščenju (ZInfP),...

Predpisi s področja upravnega prava:

- Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP),
- Zakon o prekrških (ZP),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN),
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP),
- Zakon o javnem naročanju (ZJN),
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD),
- Zakon o upravnih taksah (ZUT),
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ),...

Materialni predpisi

• Kmetijska inšpekcija

- Zakon o kmetijstvu (ZKme-1),
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-UPB1),
- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov
- Zakon o vodah (ZV-1)
- Zakon o živinoreji (ZŽiv),
- Zakon o semenskem materialu kmetijskih rastlin (ZSMKR-B),
- Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-UPB2),
- Zakon o mineralnih gnojilih (ZMinG-1),
- Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami
- Zakon o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (ZRGSO-UPB1),
- Zakon o zaščiti živali
- Zakon o rudarstvu
- Zakon o varstvu novih sort rastlin (ZVNSR-UPB1),
- Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP)
- Zakon o planinskih poteh
- Zakon o Triglavskem narodnem parku
- Zakon o prepovedi nomadske paše
- Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč
- Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

• Vinarska inšpekcija

- Zakon o vinu (Zvin) s podzakonskimi akti,
- Vse bolj pomemben del zakonodaje, ki smo jo kot država članica EU dolžni izvajati, pa so:
 - Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007,
 - Uredba Komisije (ES) št. 607/2009 z dne 14. julija 2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 v zvezi z zaščitnimi označbami porekla in geografskimi označbami, tradicionalnimi izrazi, označevanjem in predstavitvijo nekaterih proizvodov iz vinskega sektorja,
 - Uredba Komisije (ES) št. 606/2009 z dne 10. julija 2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 glede kategorij proizvodov vinske trte, enoloških postopkov in z njimi povezanih omejitev,
 - Uredba Komisije (ES) št. 436/2009 z dne 26. maja 2009 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 glede registra vinogradov, obveznih prijav ter zbiranja informacij za spremljanje trga, dokumentov, ki spremljajo prevoz

- proizvodov, in evidenc, ki se vodijo v vinskem sektorju,
- Uredba Komisije (ES) št. 555/2008 z dne 27. junija 2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 o skupni ureditvi trga za vino glede podpornih programov, trgovine s tretjimi državami in obsega vinogradniških površin ter o izvajanju nadzora v vinskem sektorju,
 - Uredba Sveta (EGS) št. 1601/91 z dne 10. junija 1991 o določitvi splošnih pravil za opredelitev, opis in predstavitev aromatiziranih vin, aromatiziranih pijač na osnovi vina in aromatiziranih mešanih pijač iz vinskih proizvodov,
 - Uredba Sveta ES št. 579/2012 o spremembi Uredbe ES št. 607/2009, ki določa nekatera pravila za izvajanje Uredbe Sveta ES št. 479/2008,
 - Mednarodni sporazumi Evropske Skupnosti s tretjimi državami, ki urejajo zaščito poimenovanih vin in medsebojno priznavanje enoloških postopkov in sredstev,
 - Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Četrty del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14),
 - Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditve regulativnemu postopku s pregledom – Drugi del (UL L št. 87 z dne 31. 3. 2009, str. 109),
 - Uredba EU št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in svet z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004,
 - Uredba 882/2004 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali,
 - Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora (Ur.l. RS, št. 16/2009, 40/2010),
 - Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS,
 - Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila s spremembami.

• **Gozdarska inšpekcija**

- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14 in 24/15)
- Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (Uradni list RS, št. 58/02, 85/02 - popr., 45/04 - ZdZPKG in 77/11)
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – UPB, 36/10 in

- 40/14 – ZIN-B)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 - UPB in 58/12)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - UPB, 61/06 - ZDru-1, 32/08 - Odl. US in 8/10 - ZSKZ-B, 46/14)
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – UPB, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15 in 102/15)
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08 in 46/14 – ZON-C)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – UPB)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT)
- Uredba (EU) št. 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 - ZON, 41/04 - ZVO-1 in 58/11)
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih glivah (Uradni list RS, št. 58/11)

• **Lovska in ribiška inšpekcija**

- Zakon o divjadi in lovstvu /ZDLov-1/(Ur.l. RS, št. 16/2004, 120/2006 Odl.US: U-I-98/04, 17/2008),
- Zakon o morskem ribištvu /ZMR-2/ (Ur.l. RS, št. 115/2006, 76/15),
- Zakon o sladkovodnem ribištvu /ZSRib/(Ur.l. RS, št. 61/2006),
- Zakon o ohranjanju narave (uradno prečiščeno besedilo) /ZON-UPB2/ (Ur.l. RS, št. 96/2004-UPB2, 61/2006-ZDru-1, 63/2007 Odl.US: Up-395/06-24, U-I-64/07-13, 117/2007 Odl.US: U-I-76/07-9, 32/2008 Odl.US: U-I-386/06-32),
- Zakon o zaščiti živali (uradno prečiščeno besedilo) /ZZZiv-UPB3 / (Ur.l. RS, št. 38/2013),
- Podzakonski akti.

Organizacijske in splošne zadeve

Organizacija

Na dan 31. 12. 2015 je Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo in okolje deloval na 20 lokacijah po Sloveniji, organiziran v uradu glavne inšpektorice in 8 območnih enotah. V okviru inšpektoratu so delovale 4 inšpekcije in centralno organizirana služba za skupne in pravne zadeve:

- Kmetijska inšpekcija
- Vinarska inšpekcija
- Gozdarska inšpekcija
- Lovska in ribiška inšpekcija
- Služba za skupne pravne zadeve

Splošne zadeve

Poleg dela, ki ga je morala služba opraviti kot podpora pri nemotenem izvajanju inšpekcijskih

nalog naših inšpektorjev na terenu, je bilo leto zaznamovano z zaključevanjem postopkov razdružitve dveh inšpektoratov, kot posledice reorganizacije ministrstev.

Opravili smo veliko nalog za novoustanovljeni IRSOP in s tem pomagali kolegom, da bi začeli z nemotenim delom.

Glede na to, da je starostna struktura na inšpektoratu relativno neugodna (51 let), je bilo potrebno organizacijsko in kadrovsko reševati problematiko daljših bolniških odsotnosti.

Opravili smo tudi nekaj analiz racionalne rabe osnovnih sredstev in se odločili, da bomo uresničili določene spremembe pri poslovanju predvsem pri uporabi tiskalnikov (dolgoročni najemi laserskih barvnih tiskalnikov).

Prav tako nam je analiza voznega parka pokazala, da moramo v letu 2016 nameniti veliko pozornost obnovi le tega. Povprečna starost avtomobilov, ki jih je na inšpektoratu trenutno 40, je kar 8,5 let. Pri tem je kar 7 vozil starejših od petnajst let in te želimo v investicijskem načrtu IRSGLR v letu 2016 zamenjati.

S tem bomo poskrbeli za večjo varnost naših uslužbencev in predvsem zmanjšali stroške vzdrževanja dotrajanega voznega parka starosti preko deset let. Skupno na inšpektoratu na leto prevozimo blizu 400.000 km kar sicer ni veliko, če gledamo statistiko na posamezni avtomobil ali na posameznega inšpektorja (5766 km), kljub temu pa se z leti stanje avtomobilov zelo poslabšuje in tako dviguje stroške vzdrževanja. Z izvedbo te investicije, se bo stanje na tem segmentu bistveno spremenilo.

Podobno velja za naše službeno plovilo, ki ga uporablja ribiška inšpekcija na morju. Zato smo skupaj z matičnim ministrstvom pristopili k postopku zamenjave le tega tako, da bomo z realizacijo tega načrta zmanjšali stroške za obnovo starega plovila, kjer bi bilo drugače potrebno zamenjati oba motorja, kar pa predstavlja zelo velik del cene zamenjave plovila. Če pri tem še upoštevamo možnost pridobitve določenih EU sredstev, je ta načrt vsekakor upravičen.

Na osnovi Zakona o dostopu do informacije javnega značaja sta bili podani 2 informaciji.

Kadrovski viri

Enotni kadrovski načrt Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za leto 2015 številka 1001-4/215/1 z dne 18. 3. 2015, je določil, da je dovoljeno število zaposlenih v Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo na dan 31. 12. 2015 84. Na dan 31. 12. 2015 je bilo v Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo zaposlenih 84 javnih uslužbencev za nedoločen čas, od tega 5 javnih uslužbencev, ki so delali krajši delovni čas. 3 javni uslužbenci so delali krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, v skladu s predpisi o starševskem dopustu sta delali krajši delovni čas 2 javni uslužbenki. Od 5 javnih uslužbencev, ki so delo opravljali s krajšim delovnim časom, so 4 javni uslužbenci delali 20 ur na teden, 1 javna uslužbenka pa je delo opravljala 30 ur na teden.

Struktura zaposlenih po delovnih mestih je bila naslednja:

- 69 inšpektorskih delovnih mest,
- 1 nadzorniško delovno mesto,
- 4 uradniških delovnih mest,
- 10 strokovno tehničnih delovnih mest.

V letu 2015 sta 2 javni uslužbenki nastopili z delom v inšpektoratu, delovno razmerje ni

prenehalo nobenemu javnemu uslužbencu. Na dan 31. 12. 2015 je bilo v inšpektoratu zaposlenih 42 žensk (50% od vseh zaposlenih) in 42 moških (50% od vseh zaposlenih). Povprečna starost zaposlenih je znašala 50,9 let.

Število zaposlenih po notranjih organizacijskih enotah (NOE) je bilo naslednje:

Tabela 1: Število zaposlenih po NOE na dan 31.12.2015:

Naziv NOE	Št. zaposlenih
Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	3
Inšpekcija za kmetijstvo	3
Inšpekcija za gozdarstvo	1
Inšpekcija za vinarstvo	0
Inšpekcija za lovstvo in ribištvo	1
Služba za skupne in pravne zadeve	6
Območna enota Celje	13
Območna enota Koper	9
Območna enota Kranj	6
Območna enota Ljubljana	13
Območna enota Maribor	10
Območna enota Murska Sobota	5
Območna enota Nova Gorica	5
Območna enota Novo mesto	9
SKUPAJ	84

Izobrazbena struktura zaposlenih je naslednja:

Tabela 2: Izobrazbena struktura zaposlenih.

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih	Odstotek od skupnega števila zaposlenih
Magisterij	13	15
Univerzitetna	56	67
Visoka strokovna	6	7
Višja strokovna	3	4
Srednja	6	7

SKUPAJ	84	100 %
---------------	-----------	--------------

Na kadrovskem področju so bile v letu 2015 izvajane in izvedene vse aktivnosti, določene z Zakonom o javnih uslužbencih, ki se nanašajo na karierni razvoj zaposlenih. V skladu s 105. členom Zakona o javnih uslužbencih, ki določa, da mora nadrejeni vsaj enkrat letno opraviti razgovor z vsakim javnim uslužbencem, so bili opravljeni letni razgovori z zaposlenimi.

Finančni viri

Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo lovstvo in ribištvo je neposredni proračunski uporabnik in je v celoti financiran iz sredstev Proračuna RS. Veljavni finančni načrt IRSKGLR je bil v skladu z rebalansom za leto 2015 določen v naslednji strukturi in višini:

Tabela 3: Finančni načrt IRSKGLR za leto 2015.

PU / PP	Naziv PU	Sprejeti proračun v €
2336	Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	3.767.463,17
PP 261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	28.561,00
PP 261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	116.253,39
PP 452410	Materialni stroški	424.952,47
PP 597010	Plače	3.074.357,33
PP 677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	82.127,00
PP 772010	Investicije in investicijsko vzdrževanje	41.211,98
PP 774210	Prevozna sredstva – sredstva odškodnin	0
PP 895900	Sredstva od prodaje državnega premoženja	0

Poraba sredstev na posamezni proračunski postavki je bila v letu 2015 v skladu s planirano letno dinamiko porabe. Glede na veljavni proračun znaša poraba sredstev 98,80%. Zmanjšanje sredstev glede na sprejeti proračun je bilo prerazporejeno v proračunsko rezervo in za potrebe plač v okviru MKGP in organov v sestavi.

Tabela 4: Izvedba finančnega načrta IRSKGLR za leto 2015.

PP	Naziv proračunske postavke	Veljavni proračun v €	Izplačila upravičencem v letu 2015 v €	% porabe
261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	28.561,00	27.206,61	95,26
261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	116.253,39	108.280,56	93,14
452410	Materialni stroški	405.295,78	383.457,31	94,61
597010	Plače	2.932.997,05	2.925.552,97	99,75
677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	15.127,00	11.165,37	73,81

772010	Investicije in investicijsko vzdrževanje	41.211,98	41.041,25	99,59
895900	Stvarno premoženje – sredstva od prodaje državnega premoženja	9.819,00	9.819,00	100,00
774210	Prevozna sredstva – sredstva odškodnine	1.085,59	1.085,59	100,00
	SKUPAJ	3.550.350,79	3.507.608,66	98,80

Javna naročila izvedena v letu 2015

Večina javnih naročil za potrebe IRSKGLR je bila realizirana v okviru skupnih javnih naročil za državno upravo, pod okriljem Direktorata za javna naročila pri MJU.

V letu 2015 smo izvedli le 3 naročila malih vrednosti, ostalo pa so bila evidenčna javna naročila.

Tabela 5: Pregled samostojno izvedenih javnih naročil v letu 2015.

Zaporedna št. JN	Vrsta postopka	Predmet naročila	Vrsta postopka	Datum začetka postopka	Predvideno trajanje naročila	Ocenjena vrednost brez DDV
2336-01/2015	JNMV	Vzdrževanje in servisiranje službenih vozil IRSKGLR	storitev	6.1.2015	24 mesecev	110.000,00
2336-02/2015	JNMV	Opravljanje kemične analize in organoleptične ocene inšpekcijskih vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina	storitev	10.3.2015	leto 2015	30.000,00
2336-03/2015	JNMV	Vzorčenje tal	storitev	16.3.2015	2015	30.000,00

Izobraževanje

Zaposleni so se v letu 2015 udeležili različnih seminarjev, tečajev, konferenc in drugih oblik izpopolnjevanja in usposabljanja. Zaradi omejenih sredstev je vse več internih usposabljanj, katerih vsebine pripravijo in predstavijo zaposleni sami. Skupno število dni izpopolnjevanja in usposabljanja za vse zaposlene je bilo 227 dni, kar pomeni 2,7 dni na zaposlenega.

Informatika

Za informacijsko podporo zaposlenim na inšpektoratu smo imeli zagotovljen 1 FTE in še pogodbo s konzorcijem zunanjih izvajalcev za pomoč uporabnikom in sistemske storitve. Slednje storitve smo v glavnem koristili v primeru zamenjave ali okvar namizne računalniške opreme, migracije podatkov in nadgradnje strežniških operacijskih sistemov in verzij, ko smo spreminjali konfiguracije omrežij in dostopov do različnih aplikacijskih storitev in varnostnih politik na požarnih pregradah.

V letu 2015 smo le skrbeli za vzdrževanje obstoječih poslovnih aplikacij, saj si večjih nadgradenj ob omejenih sredstev nismo mogli privoščiti. Tako smo skrbeli za osnovno skladnost aplikacij s spremembami zakonodaje z obveznostmi nacionalnega in mednarodnega poročanja. Informacijski sistem inšpektorata – ISI smo v letu 2015 le minimalno vzdrževali in prilagajali manjšim potrebam zakonodajnih sprememb. Aplikaciji gozdarske, lovske in ribiške

inšpekcije Silvaspec in Aquaspec nista bili vzdrževani.

V letu 2015, smo kupili 10 prenosnih računalnikov in 4 namizne računalnike za zamenjavo dotrajane opreme, saj v letu 2014 nismo imeli investicij v namizno računalniško opremo. Zaradi večletnega varčevanja, je tako namizna kot sistemska računalniška oprema organa precej dotrajana, vključno s tiskalniško opremo, zato so okvare pogoste. Povprečna starost računalniške opreme je 6-7 let.

Inšpektorji pri svojem delu uporabljajo vse več aplikacij drugih državnih organov, kot so Zemljiška knjiga, aplikacije Zavoda za gozdove Slovenije, aplikacije Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, aplikacije in registre Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Finančne uprave RS, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za notranje zadeve in nekaterih drugih organov. Na eni strani s tem inšpektorji pridobijo na času pri vpogledu v podatke iz uradnih evidenc in registrov, po drugi strani pa uporaba različnih aplikacij za njih pomeni tudi vse večji tehnološki izziv, saj je vsaka aplikacija napisana v drugačni tehnologiji, uporablja različne načine avtentikacije, ki so za navadne uporabnike prevelik tehnološki izziv. Tako imajo uporabniki za vsako izmed teh različna uporabniška imena in gesla, ponekod se avtenticirajo še s certifikati, da ne govorimo o izzivu različnih podpisnih komponent in varnostnih posodobitev brskalnikov, ki potem blokirajo zastarele aplikacije. Tako izzivov pri pomoči uporabnikov iz dneva v dan ne manjka, že zaradi uporabe tehnologije, ki ni v domeni inšpektorata.

2 DELO IRSKGLR PO INŠPEKCIJAH

PREGLED OPRAVLJENEGA DELA

ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU IN ZAKONU O INŠPEKCIJSKEM NADZORU

V tabelah je predstavljeno število postopkov, ki so bili izvedeni po Zakonu o splošnem upravnem postopku (ZUP) in Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) za preteklih pet let.

Tabela 6: KMETIJSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2011	6275	430	928	435	8068
2012	8148	-	1888*	529	10565
2013	3785	662	756	539	5742
2014	5555	511	1007	136	7209
2015	5659	332	1081	192	7264

- povečan nadzor registra čebelnjakov

Tabela 7: VINARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2011	1402 + 12574*	422	1656	6631	22685
2012	1612 6348*	419	846	120	9345
2013	3652	248	879	344	5123
2014	3302	345	436	375	4458
2015	5575	131	259	305	6270

* pregled nevpisanih vinogradov v register pridelovalcev grozdja in vina.

Tabela 8: GOZDARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2011	2252	133	116	171	2672
2012	2192	162	122	245	2721
2013	1751	237	93	223	2304
2014	2015	241	147	277	2680
2015	2574	388	200	404	3566

Tabela 9: LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2011	1345	304	147	57	1853
2012	1504	254	162	63	1983
2013	1714	201	263	120	2288
2014	1702	125	214	74	2115
2015	1564	142	196	66	1968

ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O PREKRŠKIH

V tabelah je razvidno število postopkov, ki so jih posamezne inšpekcije vodile po Zakonu o prekrških za obdobje zadnjih pet let.

Tabela 10: KMETIJSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2011	38	36	135	23	194
2012	74	49	158	32	313
2013	78	73	55	33	239
2014	136	43	73	33	285
2015	124	67	56	13	260

Tabela 11: VINARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2011	428	96	39	9	572
2012	228	41	13	9	291
2013	375	77	42	8	502
2014	233	82	70	7	392
2015	134	161	46	20	361

Tabela 12: GOZDARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2011	194	111	131	204	640
2012	179	139	113	200	631
2013	145	119	128	125	517
2014	135	119	95	141	490
2015	167	239	69	216	691

Tabela 13: LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2011	172	106	24	162	464
2012	104	150	30	171	455
2013	149	64	44	129	386
2014	231	64	55	140	490
2015	213	58	41	126	438

UGOTOVITVE IN VSEBINSKI KOMENTAR DELA

KMETIJSKA INŠPEKCIJA

Podrobnejše poročilo kmetijske inšpekcije se nahaja na:

http://www.ikglr.gov.si/si/delovna_podrocja/kmetijska_inspekcija/porocila_ki/.

Kmetijska inšpekcija IRSKGLR je v letu 2015 delovala v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo in sicer v osmih območnih enotah inšpektorata. Delo na uradu glavne inšpektorice IRSKGLR (v nadaljevanju: UGI) vodi direktor kmetijske inšpekcije, v pomoč pa mu je tudi višji inšpektor svetnik, ki strokovno pokriva kmetijska zemljišča, področje živinoreje ter zaščite voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov. Ostala področja kmetijstva se dopolnjujejo v okviru delovnih skupin.

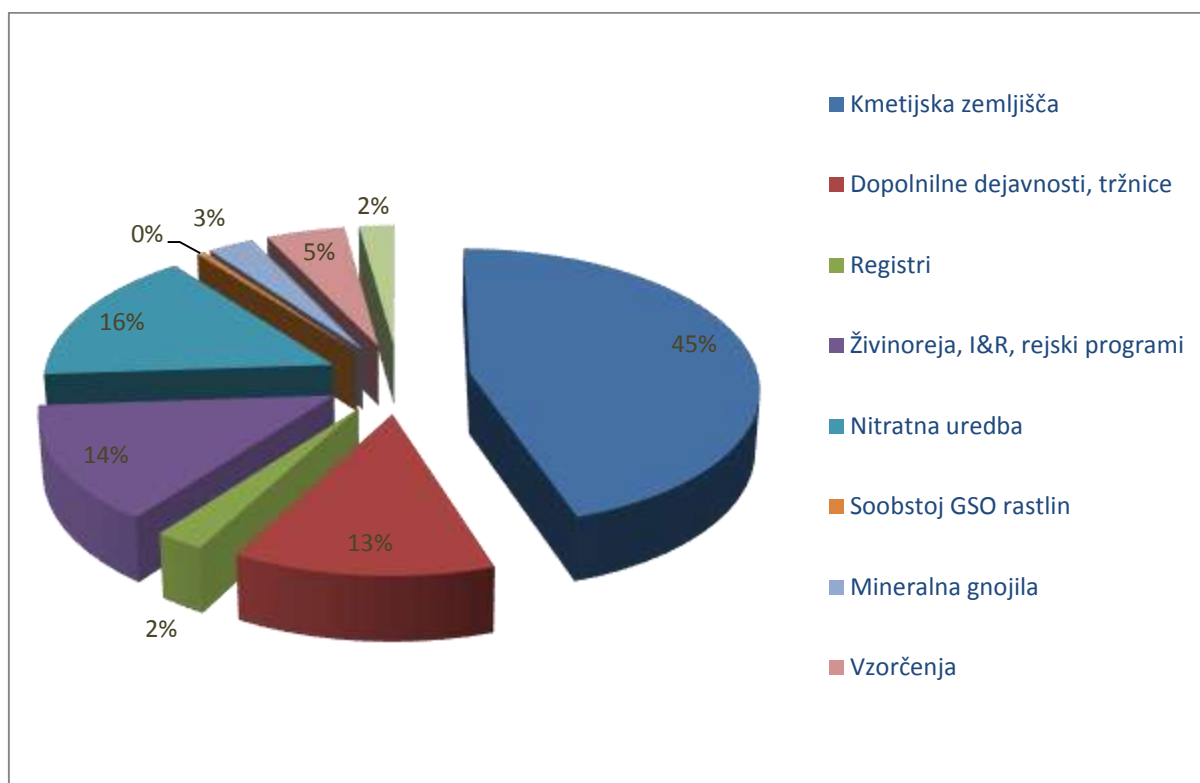
Naloga zaposlenih na UGI je, da pripravljajo letni program dela, usklajujejo delo s svojega področja, pripravljajo poročila, organizirajo strokovna izobraževanja, na ravni inšpektorata odgovarjajo za stanje s področja, ki ga pokrivajo, sodelujejo pri pripravi predpisov, vzdržujejo stike s strokovnjaki z ministrstva, zavodov, fakultet, inštitutov in laboratorijev ter s predstavniki direktorats evropske komisije, po potrebi opravljajo tudi neposredni inšpekcijski nadzor oziroma ocenjujejo kakovost dela itd. Na lokalni ravni opravlja vsak inšpektor nadzor s področja celotne zakonodaje, ki jo nadzira kmetijska inšpekcija.

Kmetijska inšpekcija šteje 27 kmetijskih inšpektorjev. Na terenu je v letu 2015 delovalo 24 kmetijskih inšpektorjev ali 21,5 FTE, saj je eden inšpektor pokriva še področje ribištva, drugi pa vinarstva. Ena sodelavka je invalidsko upokojena za polovični delovni čas.

Kot vsako leto, smo tudi v letu 2015 organizirali več skupnih sestankov in izobraževanj. Izobraževanje so potekala v okviru skupnih delavnih kmetijskih inšpektorjev, konferenc ter splošnih programov usposabljanja. Na delovnih sestankih se inšpektorji seznaniijo z novostmi na področju zakonodaje, hkrati pa skušajo poenotiti postopke dela.

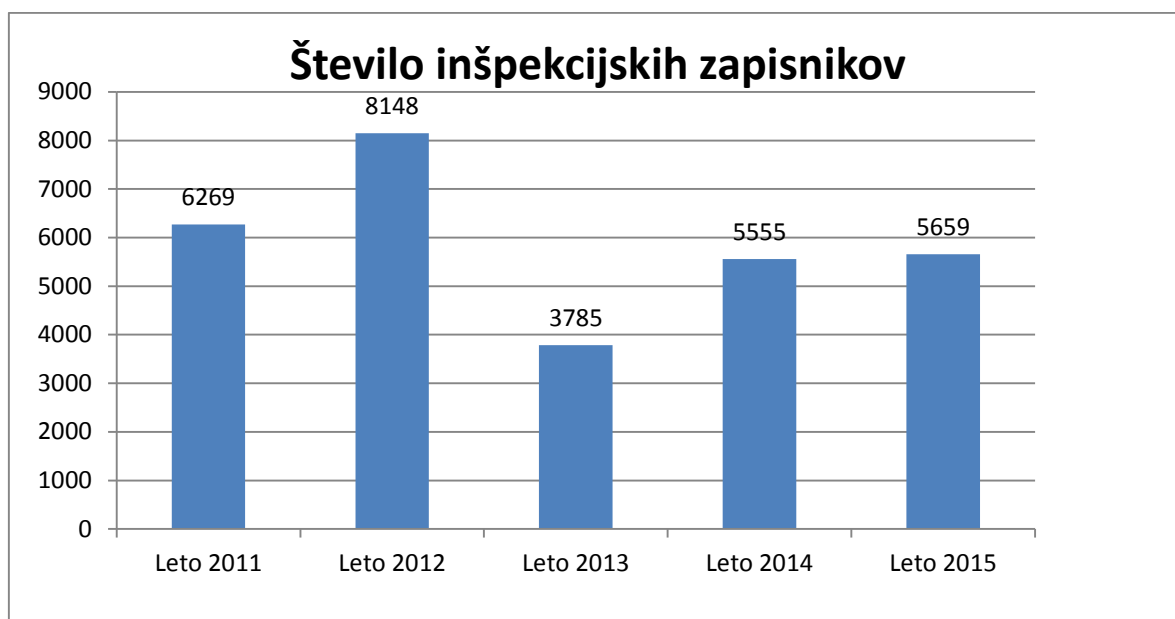
- **UGOTOVITVE KMETIJSKE INŠPEKCIJE PO PODROČJIH DELA**

Kmetijski inšpektorji so v letu 2015 opravili 8383 pregledov in izdali 5659 zapisnikov. Ugotovili so 11439 nepravilnosti ter izdali 1081 inšpekcijskih upravnih odločb.

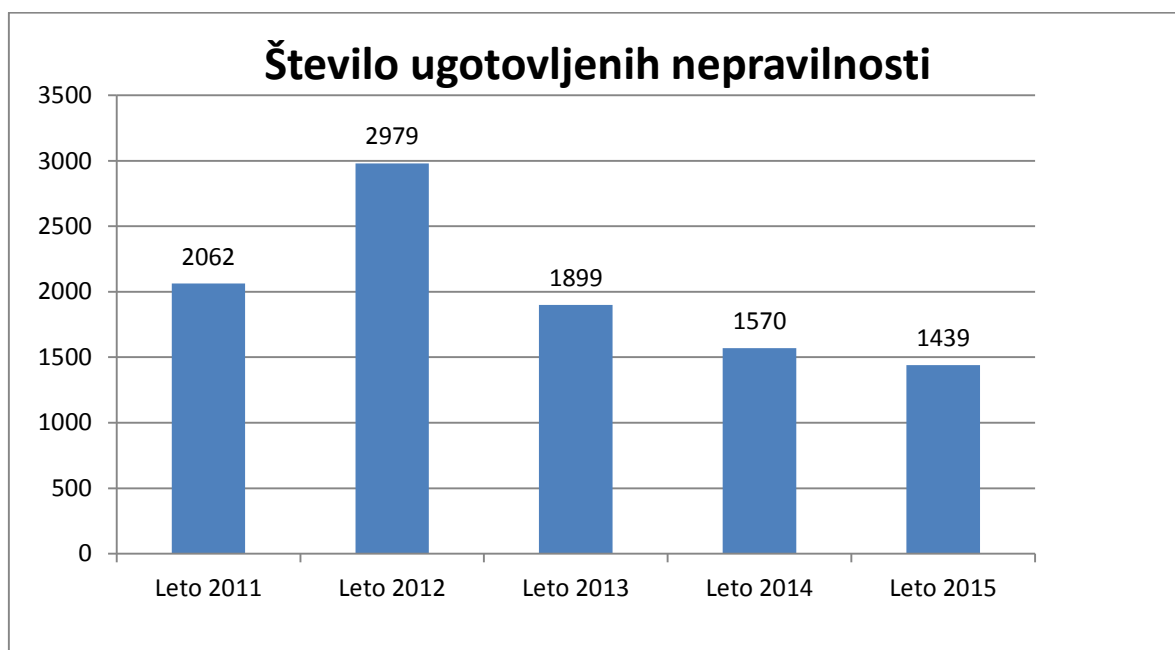
Slika 1: Skupno število inšpekcijskih in kontrolnih pregledov kmetijske inšpekcije v letu 2015 po vsebinskih področjih.

Kmetijska inšpekcija daje največji poudarek ravno nadzoru kmetijskih zemljišč s 45 % vseh pregledov, sledi izvajanje nitratne uredbe, nadzor rejskih programov s področja živinoreje ter nadzor dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

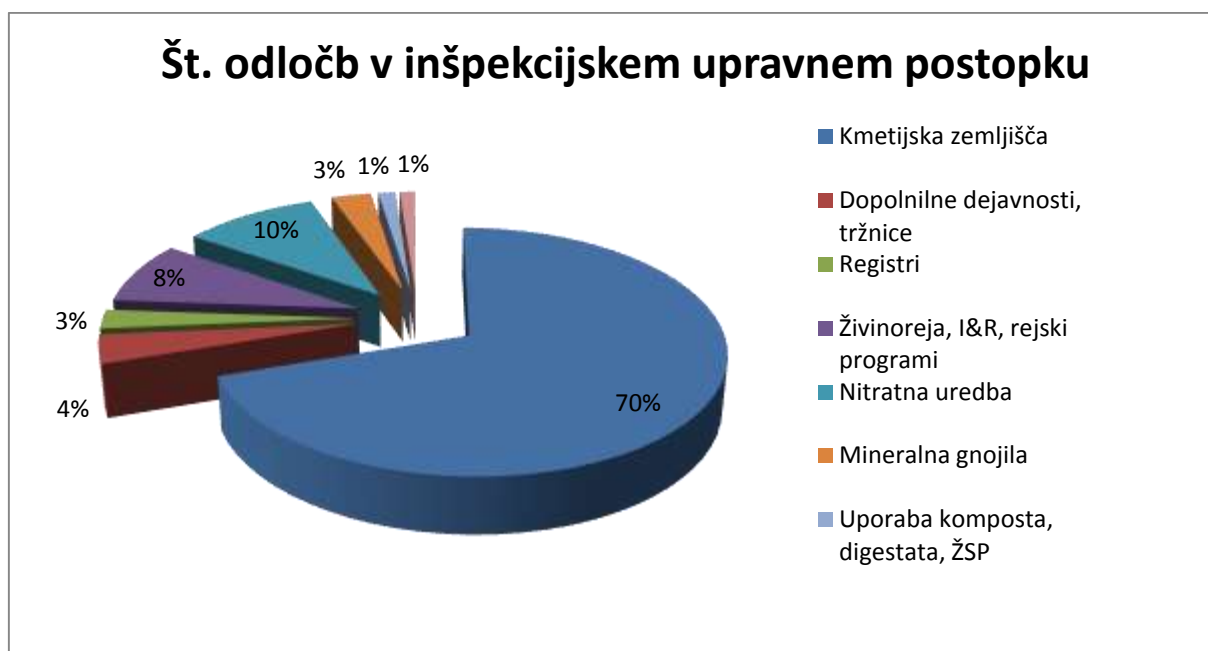
Slika 2: Število zapisnikov kmetijske inšpekcije za obdobje 2011- 2015.

Po letu 2012 se je število pregledov in zapisnikov zmanjšalo na račun prehoda 11. kmetijskih inšpektorjev na novoustanovljeno Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Tudi pri tem statističnem podatku se poudarja manjše število zaposlenih, glede na prejšnja leta.

Slika 3: Število ugotovljenih nepravilnosti kmetijske inšpekcije za obdobje od leta 2011-2015.

Manjše število ugotovljenih nepravilnosti v letu 2015 je odraz manjšega števila opravljenih pregledov, kot prejšnja leta. Le-ta pa so posledica manjšega števila vsebin in števila zaposlenih na KI ter bolniške odsotnosti dveh kmetijskih inšpektorice za več kot šest mesecev.

Slika 4: Število inšpekcijskih upravnih odločb kmetijske inšpekcije po petih zakonih in dveh uredbah za leto 2015.

Inšpekcija je v letu 2015 največ ureditvenih odločb in sicer 735 ali 70 % vseh odločb izdala po zakonu o kmetijskih zemljiščih. Predvsem ob načrtovanih spomladanskih in jesenskih akcijah preprečevanja zaraščanja in neobdelanosti kmetijskih zemljišč (glej sliko 4).

Na podlagi uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UVVONKV) je bilo izdanih 119 odločb zaradi omejitev gnojenja oziroma neurejenih skladiščnih kapacitet za živalska gnojila, ki so problematična predvsem na manjših kmetijskih gospodarstvih do 10 GVŽ.

Sledijo ukrepi po zakonu o živinoreji, kjer je več kot 50 ureditvenih odločb bilo izdanih v povezavi z označenostjo čebelnjakov in stojišč ter sporočanjem števila čebeljih družin v register SIRIS. Nadaljevalo se je s pregledi rejskih programov v živinoreji.

Po zakonu o kmetijstvu je bilo izdanih 85 inšpekcijskih upravnih odločb predvsem v povezavi s prodajo in predelavo kmetijskih izdelkov v okviru osnovne in dopolnilne dejavnosti na kmetiji (DDK) ter pri nadzoru podatkov v register kmetijskih gospodarstev. Zaradi sprejetja nove uredbe o DDK je kmetijska inšpekcija v začetku predvsem opozarjala in izvajala preventivne preglede glede novih pogojev dejavnosti.

Na podlagi nadzora kakovosti mineralnih gnojil v prometu in analiz je bilo po zakonu o mineralnih gnojilih izdanih 29 ureditvenih odločb in o prepovedi prometa, pri čemer se število ukrepov iz leta v leto ne spreminja.

Število ukrepov po zakonu o varstvu okolja (ZVO) glede emisij okolja iz kmetijskih virov oziroma urejenosti skladišč za živalska gnojila iz leta v leto upada, saj se ukrepi izvajajo po domicilnih predpisih kot sta zakon o kmetijskih zemljiščih in nitratna uredba. Prav tako v letu 2015 niso bili izrečeni ukrepi zaradi nedovoljene rabe pesticidov ali gnojenja na najožjih vodovarstvenih območjih katerih režim varovanja določa 11 državnih uredbo vodovarstvenih območjih za vodna telesa posameznih vodonosnikov (U-VVO).

Na podlagi uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata je bilo v letu 2015 izdanih 10 ureditvenih odločb zaradi pomanjkljivih evidenc o

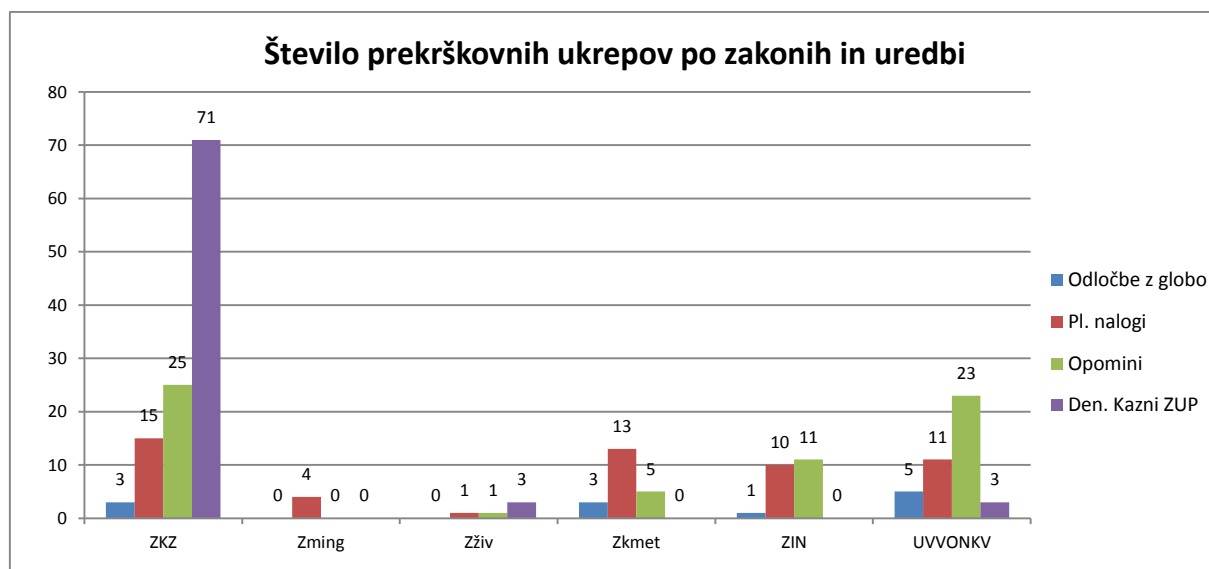
uporabi digestata na kmetijah, 2 odločbi pa zaradi tega, ker uporabnik digestata ni imel izdelanega gnojilnega načrta na podlagi analize zemlje.

PREKRŠKOVNI UKREPI IN DENARNE KAZNI PO ZUP

Kmetijska inšpekcija je v letu 2015 izdala 56 plačilnih nalogov z višino izrečene kazni v znesku 37.137,66 €, 13 odločb o prekršku v znesku 11.100,00 €, 67 opominov s sodnimi taksami v višini 3.180 € ter 124 opozoril. Skupna višina izrečenih sankcij in stroškov postopka znaša 51.417,66 €. V povprečju je višina izrečene globe na prekršek znašala 378,07 €.

Zaradi neposredne zaznave je vedno več izrečenih sankcij v obliki plačilnih nalogov, v primerjavi s preteklimi leti pa ostaja število izrečenih opominov na isti ravni. V zahtevkih za sodno varstvo se sodniki odločajo dostikrat v korist kršiteljev, ki pa s pritožbo zoper odločbo v upravni zadevi po navadi ne uspejo. Stranke vedno bolj pogosto zastopajo pooblaščenči odvetniki, ki uveljavljajo osebne stroške v skladu z odvetniško tarifo.

Poleg prekrškov so inšpektorji v skladu z 298. členom ZUP izrekli tudi denarne kazni na podlagi sklepov o izvršbi s prisilitvijo. Največ sklepov o izvršbi, 71 je bilo izdanih v izvršilnem postopku po zakonu o kmetijskih zemljiščih, od tega 27 zaradi ne izvrševanja upravne odločbe pri preprečevanju zaraščanja, 14 sklepov zaradi nasipavanja kmetijskih zemljišč (zemeljski izkopi brez dovoljenj, gradbeni materialom in utrjevanje podlage z mletim peskom in gramozom), 13 sklepov zaradi nelegalne postavitve enostavnih objektov na kmetijskih zemljiščih, 11 sklepov o izvršbi zaradi odpadkov, ki ne sodijo na kmetijska zemljišča (gradbeni material, opeka, leseni opaži, konstrukcije za gradbene odre, razna krama) ter 6 sklepov zaradi nelegalne postavitve parkirišč. Trije sklepi so bili izdani zaradi neurejenih skladišč za živinska gnojila, 2 izvršbi s prisilitvijo sta bili začeti zaradi neoznačenosti govedi in drobnice, 1 sklep o izvršbi pa je bil izdan zaradi vračila registracijske tablice pri označevanju čebelnjakov. Izterjava denarnih kazni za skupaj 77 izdanih sklepov o izvršbi je znašala 54.658,00 €.

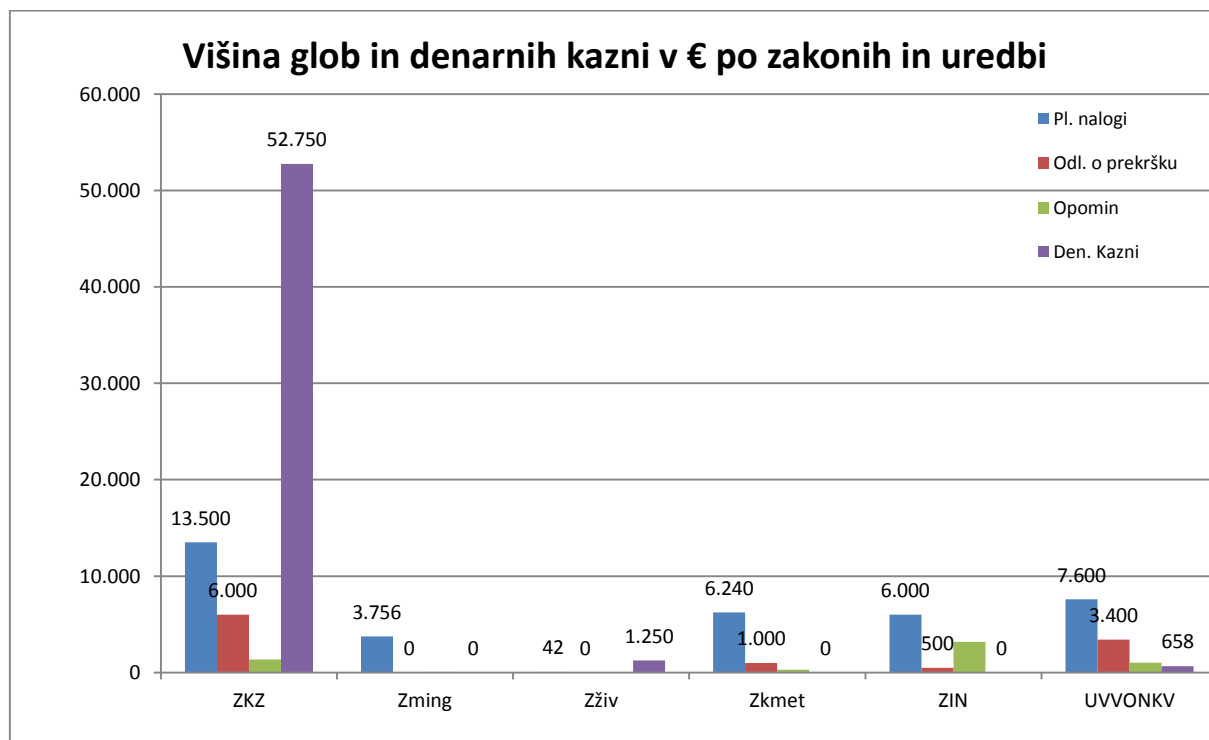
Slika 5: Število izdanih odločb, plačilnih nalogov in opominov o prekrških ter sklepov o izvršbi z denarno prisilitvijo po zakonih in uredbi v letu 2015.

Višina izrečenih kazni po posameznih zakonih je podana na spodnji sliki 6. Iz nje je razvidno, da je najvišja vsota izrečenih glob na podlag odločb o prekrških in denarnih kazni po ZUP pri

Zakonu o kmetijskih zemljiščih in sicer skupno 74.600 €, kar je za 40 % več kot v letu 2014. Vsako leto se pojavljajo iste kršitve glede nasipavanja, zaraščanja in odlaganja odpadkov ter nelegalne postavitve različnih enostavnih objektov in parkirišč. Poleg tega zakona izstopa še Uredba o varstvu voda pred onesnaževanji z nitrati iz kmetijskih virov, kjer je bilo izdanih za 12.688 € glob in denarnih kazni po ZUP. Predvsem so se ugotovile kršitve časovne omejitve gnojenja na kmetijskih površinah in neurejenost skladiščnih kapacitet za živinska gnojila. Na podlagi Zakona o inšpekcijskem nadzoru je bilo z odločbami o prekrških izdanih za 6.880 € glob, kar je na isti ravni kot v lanskem letu. Večji delež izrečenih sankcij beležimo tudi po zakonu o kmetijstvu in sicer v višini 7.530 € predvsem zaradi neregistrirane dopolnilne dejavnosti ali dvojnega statusa pravne in fizične osebe pri prodaji istovrstnih kmetijskih pridelkov in izdelkov iz lasnih in drugih kmetij. Pri ostalih zakonskih aktih je delež kazni bistveno manjši in je na isti ravni kot prejšnja leta.

V primerjavi z letom 2014 je bilo v letu 2015 skupno izrečenih manj ukrepov na podlagi Zakona o prekrških in tudi skupna višina izrečenih kazni je bila nekoliko nižja. V letu 2014 je bilo skupno izrečeno za 89.366,51 € glob, v letu 2015 pa 51.417,66 €. Je pa bila izterjava denarnih kazni za skupaj 77 izdanih sklepov o izvršbi bistveno višja kot v letu 2014 in je znašala 54.658,00 €.

Skupna višina izrečenih sankcij po ZP-1 in denarnih kazni po ZUP je znašala 106.075,66 €.

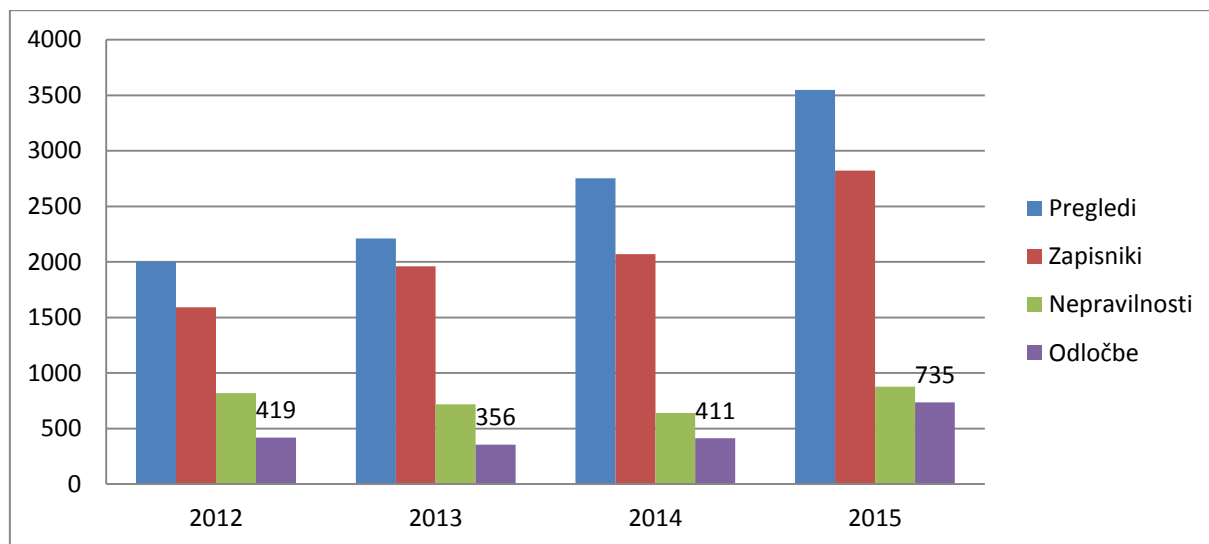

Slika 6: Višina izrečenih glob prekrškovnega organa po zakonih in uredbi v letu 2015.

• **KMETIJSKA ZEMLJIŠČA**

Kmetijska inšpekcija IRSKGLR je v letu 2015 v upravnih zadevah opravila skupaj 3548 pregledov, zapisala 2823 zapisnikov in izdala 735 inšpekcijskih odločb. Na izdane ureditvene odločbe se je pritožilo 62 zavezancev. Pritožbe se rešujejo na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Izdano je bilo tudi 60 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V izvršilnih postopkih je bilo izdanih 83 sklepov o dovolitvi izvršbe in 71 sklepov o izvršbi.

V prekrškovnih postopkih pa je inšpekcija izdala 15 plačilnih nalogov, 3 odločbe o prekrških ter 25 opominov. Skupna višina izrečenih kazni je v letu 2014 znašala 44.850 €, v letu 2015 pa 73.600 €, od tega je bilo izrečenih za 52.750 € denarnih kazni po ZUP na podlagi sklepov o izvršbi zaradi ne izvrševanja inšpekcijskih upravnih odločb.

Slika 7: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2012 do 2015 po zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Po posameznih vsebinskih področjih je bilo ugotovljeno spodaj navedeno stanje.

Obdelanost kmetijskih zemljišč in zaraščanje

Kmetijska inšpekcija je na podlagi zakona o kmetijskih zemljiščih v zvezi z zaraščanjem in neobdelanostjo kmetijskih zemljišč v letu 2015 izvedla 2172 pregledov in zaradi ugotovljenih nepravilnosti izdala 533 ureditvenih odločb. Izdano je bilo tudi 33 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Na izdane ureditvene odločbe se je pritožilo 16 zavezancev. V izvršilnih postopkih je bilo izdanih 45 sklepov o dovoli izvršbe ter 25 sklepov o izvršbi. Od tega je bilo 21 sklepov o izvršbi z denarno prisilitvijo, štirje pa so bili izvedeni po drugi osebi.

Na podlagi ugotovljenih kršitev je bil izdanih 5 plačilnih nalogov v skupni višini 7.000 €, in 10 opominov v skupni višini stroškov postopka 180 €. Izdana je bila tudi 1 odločba z globo v višini 500 €.

Tako je kmetijska inšpekcija v načrtovani akciji po Sloveniji od 1. oktobra do 20. novembra 2015 izdelala 484 zapisnikov o zaraščanju kmetijskih zemljišč in v ta namen izdala 218 ureditvenih odločb o obvezni košnji in povrnitvi zaraščenih zemljišč v prvotno stanje. Skupna obravnavana površina kmetijskih zemljišč pod zaraščanjem je znašala 185,3816 hektarjev ali 1,1 % vseh zemljišč v zaraščanju v Republiki Sloveniji. Odločbe so bile izdane pretežno zoper fizične osebe (94,5 % vseh odločb), v 12. primerih pa tudi zoper pravne in odgovorne osebe ter javne zavode in občine.

Tako kot v prejšnjih letih se ugotavlja, da se kmetijska zemljišča še vedno opuščajo in s tem se povečuje zaraščenost. Veliko težavo pri neobdelanosti kmetijskih zemljišč predstavljajo spori med lastniki oziroma dediči ter lastniki, ki niso več sposobni obdelovati svojih površin in nimajo dedičev ali le-ti niso zainteresirani za obdelavo. Poleg tega je še vedno veliko površin, ki jih

imajo v lasti osebe, ki živijo v tujini. Še vedno se zaznava velik pritisk na kmetijska zemljišča na Obali, vendar ne za kmetijsko proizvodnjo, ampak za počitniške namene. Na območju enote Maribor se posledično vsako leto stopnjuje število prijav o neobdelanosti kmetijskih zemljišč. Zaradi propada določenih kmetijskih vinarskih podjetij se izredno povečuje število neobdelanih vinogradov in sadovnjakov. Velik problem je tudi v tem, da so zemljišča večinoma v lasti RS in včasih Sklad ne more dobiti novega zakupnika za kmetijska zemljišča, ki so slabo vzdrževana. V obravnavi so tudi večje površine vrnjene po denacionalizaciji raznim skupnostim ter zavezancem, ki ne živijo v Sloveniji, kar velikokrat predstavlja problem za nadaljevanje postopka zaradi nemogočega postopka vročitve.

Zaradi zaraščanja je ogromno prijav mešanih lastništev sklada kmetijskih zemljišč, občine in fizičnih oseb. Posamezne stranke na Kozjanskem niso opravilno sposobne, vendar pa se tudi sklad ne odziva vedno na pozive inšpektorja v primerih ko ne dobi zakupnika. Dostikrat gre pri tem za kompleksno in zahtevno delo z določenimi problemi v ozadju kot so socialni, materialni, zdravstveni problemi, spori z mejo in dedovanjem in denacionalizacija. Potrebno je poiskati dolgoročne rešitve, saj ni smiselno na vsakih nekaj let izdajati odločbe za iste površine.

Glede problematike hitrorastočega panjevca iz rodu *Paulownie* bo v spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih sprejet nov člen, ki bo omogočal saditev panjevca na drugih kmetijskih zemljiščih. Določba se glasi: Na zemljiščih, ki so po namenski in dejanski rabi kmetijska, je nasade miskanta ter nasade lesnih, grmovnih in drevesnih vrst, ki niso namenjene pridelavi sadja in oljk, dopustno saditi le, če imajo boniteto manj od 30. Za nasad po tem členu se šteje strnjen nasad rastlin za gospodarsko rabo z gostoto 50 ali več rastlin na ha.

Varstvo kmetijskih zemljišč pred nasipavanji in izkopavanji ter postavitvijo nelegalnih enostavnih objektov

Pristojnosti za ukrepanje pri posegih na kmetijska zemljišča, kot so nasipavanja, izkopavanja in postavljanje nelegalnih objektov ima Inšpekcija za okolje in naravo IRSOP, Inšpekcija za promet, energetiko in prostor ter kmetijska inšpekcija IRSKGLR. Ker se pristojnosti zelo prepletajo je ukrepanje pri takih posegih na kmetijska zemljišča kompleksno. Kmetijska inšpekcija svoje ukrepe utemeljuje na podlagi 4., 7. in 107. člena zakona o kmetijskih zemljiščih.

Na področju varstva, nasipavanja in izkopavanja kmetijskih zemljišč ter enostavnih objektov je bilo v letu 2015 skupaj opravljenih 547 pregledov, največ na področju nasipavanja. Izdani sta bili 102 ureditveni odločbi in sicer 56 zaradi nasipavanja, 39 zaradi enostavnih objektov in 7 zaradi izkopavanja plodne zemlje oziroma mineralnih surovin. Na vse izdane odločbe se je pritožilo 26 zavezancev, največ, kar 21 se jih je pritožilo v zvezi z odstranitvijo enostavnih objektov. V izvršilnem postopku je kmetijska inšpekcija izdala 13 sklepov o dovolitvi izvršbe ter 27 sklepov o izvršbi s prisilitvijo. Višina izrečenih glob in denarnih kazni za ta področja je znašala 30.450 €.

Glede postavljanja enostavnih objektov, predvsem prenosnih bivalnih kontejnerjev in prikolic, je kmetijska inšpekcija v letu 2015 ponovno opravila poostreni in v ta namen izdala 39 ureditvenih odločb o odstranitvi objektov nadzor. V postopku izvršbe je na Obali in na območju Ljubljane izdala 13 sklepov o izvršbi po drugih osebah za odstranitev premičnih objektov kot so kamp prikolice, strojne ute, ki so točkovno vpete v tla, nadstreške in kontejnerje. Pri nadzoru nenamenske rabe kmetijskega zemljišča s postavitvijo objekta se kmetijska inšpekcija zaradi spremembe predpisov, ki urejajo graditev objektov (Zakon o graditvi objektov, Uredba o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje), srečuje s težavo, da ni več pristojne inšpekcijske službe, ki bi smela odstranjevati določene objekte (lesene lope na točkovnih temeljih). Tudi pomožni kmetijsko gozdarski objekti se pojmujejo kot objekti po Uredbi o

razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje, vendar pa jih gradbena inšpekcija IRSOP v svojih postopkih ne pojmuje kot objekt, saj to niso objekti po definiciji objekta iz Zakona o graditvi objektov. Se je pa kot pozitivno v letu 2014 pokazala pripravljenost nekaterih občinskih uprav k omilitvi pogojev za postavitev enostavnih kmetijsko gozdarskih objektov na kmetijskem zemljišču za tiste stranke, ki tak objekt dejansko potrebujejo za nemoteno kmetovanje. Kot rezultat te dobre volje sta bila v letu 2014 sprejeta nova akta v občini Piran in Izola.

Glede nasipavanja in izkopavanja kmetijskih zemljišč je ugotoviti, da se posegi izvajajo po celi Sloveniji s poudarkom na kmetijskih zemljiščih v dolinah, kje je teren dostopnejši za težje delovne stroje. Težave, na katere inšpektorji opozarjajo že več let, se pojavljajo tudi zaradi tega, ker je bila do nedavnega intenzivnost gradnje zelo velika ravno na Obali in v ljubljanski regiji, kjer pa država ni poskrbela za ustrezne deponije odpadkov. Ker se z izvedbo nekaterih projektov mudi, so dostikrat gradbena dovoljenja še posebej pri večjih zadevah, v delu odvoza izkopenega materiala, precej nejasna in dvoumna. Izvajalci pa se morajo potem znajti vsak po svoje saj upravne enote in pristojne inšpekcije ne preverjajo obstoj legalnih deponij. Potrebno bi bilo tesnejše sodelovanje med ARSO, MOP in MKGP, v primeru izdajanja odločbe za izvedbo agromelioracije s strani MKGP in izdajanju okolje-varstvenega dovoljenja »OVD« s strani ARSO za vnos zemeljskega izkopa na kmetijsko zemljišče. Ker je postopek pridobivanja OVD dolgotrajen, začne investitor z deli pred pridobitvijo dovoljenj, ker je pač vezan na roke. Ker pa je z deli že pričel, ne dobi odločbe za uvedbo agromelioracije, čeprav bi bila agromelioracija v mnogih primerih upravičena. Zato je potrebno postopke uskladiti. Zemeljski izkop je po Uredbi o ravnanju z odpadki edini odpadek, ki ga lahko vnesemo na kmetijsko zemljišče. V kolikor bi bila ta dva dokumenta izdana za isto kmetijsko zemljišče, si ne smeta nasprotovati, ampak se morata dopolnjevati.

Odlaganje odpadkov, degradacija in postavitve nelegalnih parkirišč na kmetijskih zemljiščih

Na tem področju so bili v letu 2015 opravljeni 404. pregledi, od tega 103. pregledi zaradi nelegalnih parkirišč na kmetijskih zemljiščih. Izdanih je bilo 63 ureditvenih odločb in pritožilo se je 11 zavezancev. V izvršilnih postopkih je kmetijska inšpekcija v letu 2015 izdala 19 sklepov o dovolitvi izvršbe ter 17 sklepov o izvršbi. Višina izrečenih glob in denarnih kazni za ta področja je znašala 17.280 €.

Še vedno se ugotavlja, da se večja števila primerov, kjer se kmetijska zemljišča uporabljajo kot skladišča za odlaganje različnih odpadkov in ostalega, predvsem gradbenega materiala. Poleg tega se večja števila primerov, kjer zavezanci na kmetijskih zemljiščih urejajo parkirišča za tovorna in druga vozila na nelegalen način. Potem pa investitor po izvedenih delih zaprosi za spremembo OPPN. Inšpekcijski postopek je uspešen šele takrat, ko investitor pridobi novo lokacijo, do takrat pa plačuje kazni v izvršbi. Degradacijo povzročajo tudi neznani povzročitelji z odpadki kot so asfalt, beton, plastika, železo in pohištvo.

Uvedba agromelioracij

V letu 2014 se je ustalila praksa, kjer predstavniki ministrstva sproti obveščajo kmetijsko inšpekcijo o prejetih vlogah za uvedbo agromelioracij, izdanih odločbah o uvedbi agromelioracije in izdanih sklepih o zavržbi ali zavrnitvi vlog. Na podlagi teh obvestil je kmetijska inšpekcija IRSGLR v letu 2015 opravila 70 pregledov na terenu, ugotovila sedem nepravilnosti in izdala ravno toliko ureditvenih odločb o odpravi pomanjkljivosti pri izvedbi agromelioracij. V prekrškovnih postopkih je izdala 3 plačilne naloge v višini 1.500 €.

Vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov

Na podlagi dogovora z MKO in Skladom KZGRS in na podlagi prijav je bilo v jeseni leta 2015 in v začetku leta 2016 izvedeno 132 pregledov osuševalnih sistemov in namakalnih sistemov kar je za polovico manj kot v preteklem letu. Razlog je v spremembi uredbe o načinu izvajanja javne službe upravljanja in vzdrževanja hidromelioracijskih sistemov, ki je v 8. členu črtal določbo, da mora poleg izvajalca (sklad) poročilo o opravljenih delih, ki je pogoj za izplačilo potrjevati tudi inšpektorat. S tem inšpekcija ohranja avtonomno in neodvisno funkcijo nadzora HMS v skladu s tem zakonom.

Pri pregledih je bilo ugotovljenih šest primerov, kjer so se predložene situacije razhajale z dejanskim stanjem na terenu. V nadaljevanju postopka je bilo izdanih tudi 5 ureditvenih odločb. Ne glede na ugotovljene nepravilnosti, kmetijska inšpekcija ugotavlja, da se z leti situacija pri vzdrževanju hidromelioracij izboljšuje. Še vedno pa se opaža, da je zbrano premalo sredstev, ki bi zadostovala za vzdrževanje večjega števila sistemov.

• MINERALNA GNOJILA

V letu 2015 je na podlagi Zakona o mineralnih gnojilih in Uredbe Sveta 2003/2003 kmetijska inšpekcija IRSKGLR izdelala 124 zapisnikov. Pregledi so bili usmerjeni predvsem na naslednje:

- ali ima mineralno gnojilo registracijo MKO ali pa je ES gnojilo;
- če je mineralno gnojilo ES - ali izpolnjuje pogoje iz Uredbe 2003/2003;
- izpolnjevanje kriterijev kakovosti in pravilna označenost mineralnih gnojil, ki niso »gnojila ES«;
- označenost mineralnih gnojil v slovenskem jeziku;
- kakovost mineralnih gnojil v prometu na podlagi analiz odvzetih vzorcev - skladnost deklariranih vsebnosti hranil z rezultati analize.

Količina gnojil predvsem večjih pakiranj: 50kg in več) v maloprodajnih prodajalnah se zadnja leta zmanjšuje. Večji kmetje se praviloma poslužujejo direktne dobave, v trgovinah so ta gnojila na zalogi praviloma le v času sezone. Na drugi strani pa se povečuje število različnih vrst gnojil v manjših pakiranjih, namenjenih vrtničarjem in rabi v gospodinjstvu. Poseben problem predstavljajo pripravki, ki se oglašujejo kot naravna, organska gnojila, z zelo nizko vsebnostjo rastlinskih hranil, ki jih ni mogoče uvrstiti med gnojila, čeprav jih trgovci kot take oglašujejo in zanje ne velja ZMinG in Uredba 2003/2003. Pri majhnih pakiranjih je velikokrat težava tudi ustrezna označenost, saj je zaradi prostega trgovanja z mineralnimi gnojili, uvoz različnih gnojil enostaven, distributerji pa potem ne poskrbijo za ustrezno označenost v slovenskem jeziku ali pa originalne označbe namerno spreminjajo, da se izognejo registraciji gnojila v Sloveniji (pogosto pri organsko-mineralnih gnojilih). Pri pregledih kmetijska inšpekcija preverja pravilno označenost (deklaracije) mineralnih gnojil v prometu, ki morajo biti v slovenskem jeziku. Mineralna gnojila, ki niso ustrezno označena, se izločijo iz prometa. Najpogostejše napake pri kontroli mineralnih gnojil v prometu so, da deklaracija fizično ni pritrjena na embalažno enoto in da deklaracija ni v slovenskem jeziku. Tretja pogosta napaka izhaja iz rezultatov analiz mineralnih gnojil na kakovost. Skupno je bilo za odpravo nepravilnosti izdanih 29 inšpekcijskih odločb in 4 opozorila po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru, zaradi storjenih prekrškov pa je bilo izdanih 6 plačilnih nalogov v višini 3.755,66 €, 2 opomina ter 4 opozorila po Zakonu o prekrških.

V letu 2015 je bilo v prometu odvzetih 20 vzorcev mineralnih gnojil. Posebna pozornost je bila namenjena gnojilom v večjih pakiranjih in organsko-mineralnim gnojilom. Vzorčenje so izvajali člani skupine inšpektorjev za nadzor mineralnih gnojil po celi Sloveniji. Pet vzorcev ni ustrezalo

deklarirani vrednosti hranil, v treh primerih so bila gnojila izločena iz prometa v skupni količini 1145 kg, v enem primeru pa opozorilo po ZIN-u ter 1 plačilni nalog. Izdani so bili tudi trije sklepi o povrnitvi stroškov analiz.

Tabela 14: Rezultati analiziranih vzorcev mineralnih gnojil v letu 2015.

Mineralno gnojilo	Sestava v %, Cd in Pb v mg/kg	Ustreza da/ne	Hranilo, ki ne ustreza	Ukrepi
Univerzalno mineralno gnojilo ES (25kg)	NPK(SO₃):15-15-15(7)	NE	N skupni Dekl (D):15% Izom (I):13,7%	Odločba-izločitev Sklep o stroških
Belfruto MBS (25kg)	NPK(MgO): 6-10-15(4)	NE	K₂O: D:15%, I:11,8% MgO: D:2%, I: 0,5% FeΣ :D:0,52%I:0,35% ZnΣ: D:0,22I:0,025%	Odločba-izločitev Sklep o stroških PN (834,57€)
Vetisa 100% vodotopno gnojilo (750 g)	NPK 20-20-20+mikro hranila	NE	K₂O:D:20% I:18,4%	Odločba-izločitev Sklep o stroških
Tarnogran, sestavljeno min. gnojilo ES (25kg)	NPK(Ca, MgO, SO₃): 5-10-25 (4+2+16)	NE	MgO: D:3%, I:1,3%	Opozorilo 33. čl. ZIN- količina skup. Fe (0,96 %) je zadostna
O Organsko-miner. gnojilo DCM	NPK(MgO): 5-6-8(3) +Fe	NE	Fe vodotopni: D: 0,8% I: <0,1%	
Tekoče mineralno gnojilo za rože	NPK: 7-3-6	DA		
Mineralno gnojilo za vrtnice	NPK(MgO): 12-8-16 (3)	DA		
Organsko-mineralno gnojilo BIOGUANO-floral	NPK(MgO,CaO):3-9-1 (0,5+23)+ org. snov:21	DA		
Organsko-miner. Gnojilo Gardol za vrtnice (2,5kg)	NPK(Mg): 7-5-6 (2)	DA		
Organsko-miner. Gnojilo Gardol za iglavce (2,5kg)	NPK(Mg): 5-4-5 (5)	DA		
Miner. Gnojilo Dolokorn 90 -ES	Ca-Mg karbonat	DA		
Miner.gnojilo Entec Perfect	NPK(Mg): 14-7-17(2)	DA		
Organsko osnovno gnojilo MEMON	NPK 4,0-2,5-2,3 , MgO 1,1; z dodatkom sredstva za odganjanje krtov (metilnonil keton 10g/kg, geraniol 5g/kg)	DA	*naknadno odvzet vzorec zaradi nejasnih navedb na deklaraciji	
Tekoče miner.gnojilo Cvetal Gold	NPK:5-10-5	DA		

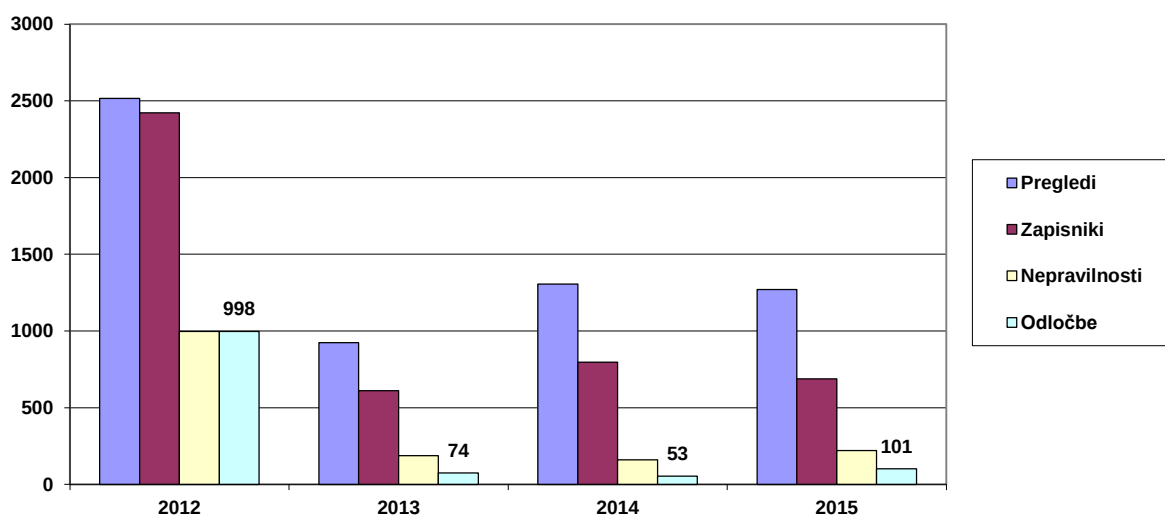
Mineralno gnojilo	Sestava v %, Cd in Pb v mg/kg	Ustreza da/ne	Hranilo, ki ne ustreza	Ukrepi
Organsko-miner. gnojilo DCM VIVIFOS	NP:4-30	DA		
Cvetal listno gnojilo-foliar (1l)	NPK:8-6-6+mikrohranila	DA		
KAN	N, MgO	DA		
Mineralno gnojilo PK- ES(25kg)		DA		
Superfosfat-ES(25kg)	P(CaO, SO ₃): 19(25+32)	DA		
Kompleksno miner. gnojilo, ES	NPK(S): 8-24-24(4)	DA		

Pri pregledih kmetijska inšpekcija preverja označevanje (deklaracije) mineralnih gnojil v prometu, ki mora biti v slovenskem jeziku. Tudi mineralna gnojila, ki niso označena v skladu, izločimo iz prometa. Zaradi neustrezne deklaracije je bilo izločenih 5729 kg mineralnih gnojil iz prometa.

Zaradi neustreznih analiznih izvidov in neustrezne deklaracije je bilo od skupaj 6874 kg izločenih mineralnih gnojil 2725 kg vrnjeno dobavitelju, 4149 kg pa predelanih.

• UKREPI S PODROČJA ŽIVINOREJE

S področja Zakona o živinoreji je bilo opravljenih 1270 pregledov. Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 101 ureditvenih odločb in 61 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Na izdane odločbe ni bilo pritožb. V izvršilnem postopku so bili izdani štirje sklepi o dovolitvi izvršbe. V prekrškovnem postopku je bil izdan en plačilni nalog v skupnem znesku 42,00 €.

Slika 8: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih

odločb med leti 2012 do 2015 po Zakonu o živinoreji.

Iz zgornje slike je razvidno, da leto 2012 izstopa, glede statističnih števil. Vzrok za izstopanje od večletnega povprečja je v izvedeni akciji, kjer je kmetijska inšpekcija opravila obširni nadzor sporočanja števila čebeljih družin v Register čebelnjakov ter nadzor označevanja čebelnjakov. Statistični podatki v letu 2013 pa so na ravni večletnega povprečja. Prav tako je leto 2014 in 2015 v večletnem povprečju. Razvidno pa je, da je v letu 2015 kmetijska inšpekcija izdala več ureditvenih odločb.

V letu 2015 je kmetijska inšpekcija v okviru svojega dela na področju živinoreje opravila tudi dva sklopa posebej načrtovanega nadzora in sicer:

- nadzor rejskih programov (nadaljevanje izvršilnega postopka iz leta 2014),
- nadzor pripustnih postaj in osemenjevalnih centrov, razen za kopitarje.

V letu 2015 so se nadaljevali nadzori naslednji rejskih programov:

- Rejski program za kranjsko čabelo,
- Rejski program za rjavo pasmo govedi,
- Rejski program za prašiče SLOHIBRID,
- Rejski program za črno belo pasmo govedi,
- Rejskega programa za lisasto pasmo govedi,
- Rejski program za Oplemeniteno jezerskosolčavsko pasmo ovac,
- Rejski program za cikasto pasmo govedi.

Poleg nadzora, ki se je nadaljeval iz leta 2014, se je nadziral tudi Rejski program za Limuzin pasmo govedi in Rejskega programa Šarole pasme govedi.

Nadzor rejskih programov se bo nadaljeval tudi v letu 2016, razen pri Rejskem programu za Oplemeniteno jezerskosolčavsko pasmo ovac, Rejskem programu za Limuzin pasmo govedi in Rejskem programu šarole pasme govedi, kjer so bile vse nepravilnosti odpravljene.

V okviru nadzora pripustnih postaj in osemenjevalnih centrov so bili pregledani rejci, ki so vključene v rejski program in so uporabljali seme nepotrjenih bikov. Ti biki pa niso v katalogu bikov, ki se lahko uporabljajo za osemenjevanje ženskih živali

Pregledanih je bilo skupno 21 osemenjevalnih organizacij in 42 rejcev govedi. Pri vseh rejcih je bilo ugotovljeno, da so dejansko seme bikov v čredah, ki so vključene v rejske programe.

Na podlagi pravilnikov o identifikaciji in registraciji živali, kmetijska inšpekcija vsako leto opravi nadzor pri različnih živalskih vrstah. Spodnja preglednica prikazuje izveden nadzor, ugotovitve in ukrepe kmetijske inšpekcije v letu 2015 za posamezno živalsko vrsto.

Tabela 15: Število zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih odločb po posameznih vrstah živali v letu 2015.

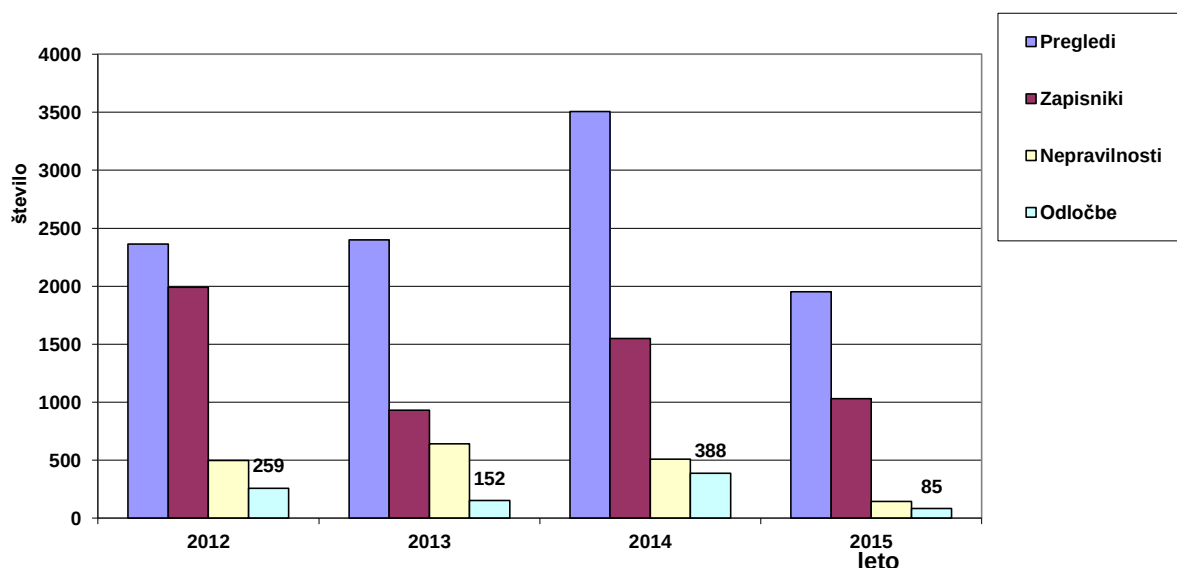
ZAKON O ŽIVINOREJI	št. pregledov	št. nepravilnosti	št. odločb
Identifikacija in registracija govedi	416	30	7
Identifikacija in registracija prašičev	93	8	5
Identifikacija in registracija drobnice	45	4	2

Identifikacija in registracija kopitarjev	47	6	5
Označevanje čebelnjakov in stojišč (23/1,2,4)	210	94	50
Ostalo	811	142	69

V splošnem kmetijska inšpekcija z leti uveljavlja model nadzora, ki usmerjeno cilja na odpravljanje težave v sklopu posameznega vsebinskega področja.

• UKREPI S PODROČJA KMETIJSTVA

Na podlagi Zakona o kmetijstvu je bilo v letu 2015 skupno opravljenih 1953 pregledov, kar je za 45 % manj kot v letu 2014. Izdelano je bilo 1031 zapisnikov, ugotovljenih le 144 nepravilnosti, izdanih je bilo 85 inšpekcijskih upravnih odločb, kar je za 78 % manj kot v letu 2014. V spodnji sliki je prikaz statističnih podatkov o številu pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnostih in izdanih odločb v letu 2012, 2013, 2014 in 2015.

Slika 9: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2011 do 2014 po zakonu o kmetijstvu.

Izrečenih je bilo 23 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru, izdanih 13 plačilnih nalogov v višini 6.240 € in izdane 3 odločbe o prekrških v višini 1.000 €. Velik delež nadzora je bil v letu 2015 usmerjen v nadzoru tržnic oziroma prodaje primarnih pridelkov končnemu potrošniku in nadzor izvora pridelkov v luči sprememb uredbe o dopolnilnih dejavnostih. Poostren nadzor je potekal od meseca maja do septembra. Nadzor je potekal tudi ob vikendih.

V tem letu je največ pregledov bilo opravljenih v zvezi z nadzorom prodaje kmetijskih pridelkov končnemu potrošniku, ki je vezana tudi na dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Opravljeno je bilo 527 pregledov. Sledi nadzor predelave in prodaje pridelkov in izdelkov iz lastnih in sosednjih kmetij na tržnicah in drugih lokalnih mestih prodaje ter nadzor turističnih kmetij s skupaj 399. pregledi in 25. izdanimi upravnimi odločbami. Povečal se je nadzor storitev s kmetijsko mehanizacijo v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji s 187 pregledi, vendar pa so bile nepravilnosti ugotovljene v dveh primerih, v enem je bila izdana tudi odločba o prepovedi

opravljanja dejavnosti.

Tudi v letu 2015 se beleži porast pregledov v zvezi z pravico do opravljanja kmetijskih opravil kjer je bilo izdanih 8 ureditvenih odločb o rešitvi med sosedskih sporov, kjer je bila kmetovalcu onemogočena pot do svojih kmetijskih zemljišč. Pregledi se nanašajo predvsem na prijave, kjer okoliške stanovalce motijo hrup in vonjave, ki izhajajo iz bližnjih kmetijskih gospodarstev. Prijav zaradi hrupa in smradu je vedno več zaradi dejstva, da se urbana območja nesmiselno širijo v podeželski prostor.

Nadzor konoplje in maka

Skladno s Sporazumom o posredovanju podatkov Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP) o dejstvih, ugotovljenih pri inšpekcijskem nadzoru, izvedenem na podlagi pravilnika o pogojih za pridobitev dovoljenja za gojenje konoplje in maka (v nadaljevanju sporazum) je kmetijska inšpekcija opravila nadzor in vzorčenje na kmetijskih gospodarstvih in za določitev vsebnosti THC. Kmetijska inšpekcija je v letu 2015 opravil vzorčenje na 30 kmetijskih gospodarstvih, na 44 različnih GERK-ih, kjer bi se odvzelo 44 vzorcev konoplje. Trije vzorci konoplje so ob prvem vzorčenju vsebovali več kot 0,2 % THC, ki je v pravilniku določena kot najvišja dovoljena vrednost (glej preglednico). Ob ponovnem vzorčenju so bile vrednosti v okviru mejnih dovoljenih koncentracij THC. Analize je opravil Kemijski inštitut Slovenije. Na posevkih maka se preverjata velikost površine in fenofaze.

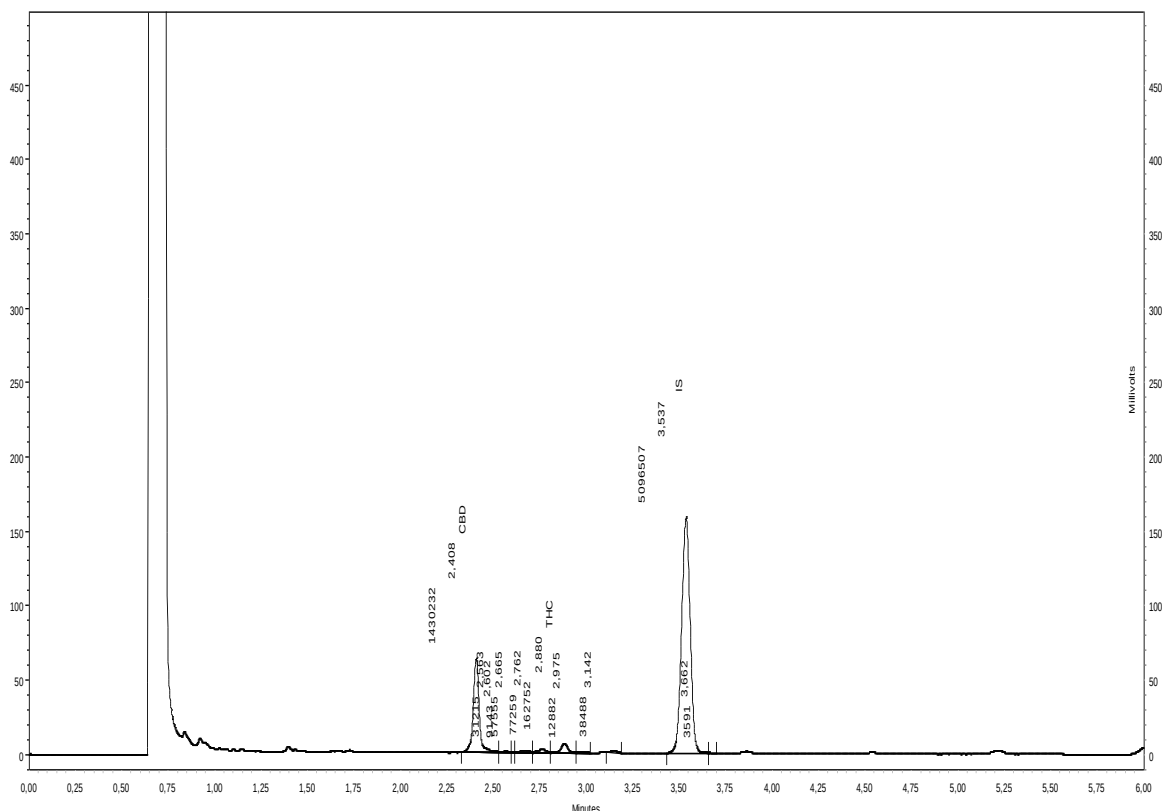
Tabela 16: Primeri pozitivnih vzorcev, KIS Ljubljana, 2015.

Sorta	Vsebnost THC, % – prvo vzorčenje	Vsebnost THC, % – drugo vzorčenje
Tisza	0,32	0,18
USO 31	0,25	0,05
Finola	0,35	0,20

Pri tem so bili sprejeti na slednji sklepi, ki pri teh vzorcih niso bili v celoti upoštevani:

- Nujno je treba upoštevati čas vzorčenja in sicer se vzorčenje opravi v času 10 dni od datuma konca cvetenja konoplje;
- Pri vzorčenju se nosijo zaščitne rokavice za enkratno uporabo;
- Pred vsakim vzorčenju se škarje ali nož, ki se uporabljata pri vzorčenju razkužita (z alkoholnim robčkom,...) pred stranko;
- V bodoče je treba pri vzorčenju uporabljati zaščitna oblačila za enkratno uporabo.

Vsi ti ukrepi lahko dodatno vplivajo na potek analiz v laboratoriju.

Slika 10: Analitika THC oziroma kanabinoidov v konoplji na podlagi masne spektrometrije, KIS Ljubljana, 2015.

Navzkrižna skladnost – posredovanje podatkov o pravnomočnih odločbah o prekršku

V letu 2015 je inšpektorat posredoval AKTRP kopije skupno 40 pravnomočnih odločb o prekrških, izdanih na področju standardov, ki so vključeni v sistem navzkrižne skladnosti.

Nadzor zbirk podatkov – posredovanje neresničnih podatkov v RKG, evidenca GERK

Glede posredovanja podatkov v register kmetijskih gospodarstev (RKG) v smislu 141., 143. in 144. člena tega zakona je kmetijska inšpekcija opravila skupaj 467 pregledov kar je za 72 % manj kot v letu 2014 ter ugotovila samo 48 nepravilnosti. Na podlagi tega je izdala 25 ureditvenih odločb kar predstavlja le 8 % vseh ureditvenih odločb iz leta 2014. Izdani sta bili dve odločbi o prekrških v višini 320 €. Izvajanje nadzora navedenih členov je predvsem nadzor pravilnosti vpisa grafičnih enot rabe, kjer se pri nadzoru uporablja GPS naprava, vpis oljčnikov v RKG bazo in dodelitev KMG-MID-ov, pripravev pridelka oljk in oljčnega olja v register pridelka oljčnega olja, ki ga vodijo upravne enote ter registracija torkelj kot dopolnilne dejavnosti. Na tem področju ima inšpekcija še veliko manevra za nadzor v letu 2016, predvsem v obliki načrtovanih akcij (nadzor oljčnikov in prijava pridelka oljk, nadzor hmelja ter prijava GERK površin).

Nadzor tržnic ter nadzor dopolnilnih dejavnosti na kmetiji

Dopolnilna dejavnost na kmetiji (DDK) – storitve s kmetijsko mehanizacijo, predelava pridelkov

Kmetijska inšpekcija je v mesecu januarju 2015 pregledala 368 kmetij in ugotovila 11 pomanjkljivosti z inšpekcijskimi ukrepi na področju predelave kmetijskih pridelkov in živil, tradicionalnih znanj, storitev s kmetijsko mehanizacijo ter proizvodnjo energije iz obnovljivih virov energije in sicer:

- v dveh primerih sta bili izdani odločbi o prepovedi opravljanja istovrstnih dejavnosti, ki sta hkrati registrirani kot DD in kot gospodarski družbi, kar je v nasprotju s 6. odstavkom 99. člena ZKMET. V enem primeru je nosilec izvajal storitve s kmetijsko mehanizacijo tudi kot s.p. v drugem pa je proizvajal električno energijo iz vodnega vira tudi kot d.o.o.;
- v enem primeru nosilec DD ne vodi evidenc o strojnih storitvah s kmetijsko mehanizacijo po novi uredbi, izdano je bilo opozorilo po 33. členu ZIN-a;
- v enem primeru je nosilec opravljal dejavnost strojnih storitev brez izpolnjevanja minimalnih pogojev glede primerljivih kmetijskih površin, podan je predlog UE za odvzem dovoljenja;
- v dveh primerih sta bili ugotovljeni neskladji pri prodaji kmetijskih pridelkov in izdelkov na tržnicah glede sledljivosti dokupljenih pridelkov iz sosednjih kmetij in označevanja mesnih predelanih mesnih proizvodov v povezavi s 61. a členom ZKMET; izdani sta bili opozorili po 33. členu ZIN-a;
- v enem primeru je nosilka presegla fizični obseg proizvodnje pri peki kruha na tradicionalen način (22000 kg/leto na podlagi izdanih računov); izdano je bilo opozorilo po zakonu o prekrških;
- v štirih primerih so bile pod rubriko »ostale kršitve iz področne zakonodaje« ugotovljene naslednje pomanjkljivosti:
 - o v dveh primerih sta nosilca prenehala z DD povezano s tradicionalnimi znanji, v enem primeru je bil podan predlog UE za odvzem dovoljenja, v drugem pa opozorilo po 33. členu ZIN-a nosilcu, da na UE poskrbi za izbris DD;
 - o v enem primeru nosilec inšpektorici ni posredoval računov o storitvah s strojno mehanizacijo pri žaganem lesu, izdano je bilo opozorilo po 33. členu ZIN-a;
 - o v enem primeru bi se moral nosilec, ki se je v prehodnem obdobju ukvarjal z rejo perutnine in jajc že leta 2005 izpisati iz registra DD, zato je bil podan predlog UE za odvzem dovoljenja; stranka se je na odločbo UE pritožila.

Nadzor tržnic glede porekla sadja in zelenjave ter statusa nosilcev kmetij pri prodaji

Konec marca 2015 je Finančna uprava RS v sodelovanju z Inšpektoratom RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo izvedla poostren nadzor na tržnicah in turističnih kmetijah, kjer poslovanje poteka pretežno gotovinsko. V nadzorih je FURS posebno pozornost namenil ustrezni registraciji ponudnikov storitev, zaposlovanju na črno, izdajanju računov za opravljeno gotovinsko prodajo s poudarkom na izdajanju računov iz vezane knjige računov in blagajniškemu poslovanju.

Kmetijska inšpekcija je v obdobju od 28.2. do 31.3. 2015 tudi ob sodelovanju s FURS pregledal 209 tržnih pridelovalcev s kmetijskimi pridelki in izdelki na 28. tržnicah po Sloveniji. Nepravilnosti so bile ugotovljene pri 12 % nadziranih zavezancev, zato je bilo izdanih 24 inšpekcijskih odločb ter 21 odločb o prekrških in 3 opozorila po zakonu o prekrških. Največ nepravilnosti je bilo zaradi kršitev 61. a člena zakona o kmetijstvu, ki določa, da nosilec ali člani kmetije ne smejo prodajati istovrstnih pridelkov iz svoje kmetije končnemu potrošniku, če so hkrati registrirani tudi kot samostojni podjetnik posameznik ali imajo registrirano dopolnilno dejavnost prodaje kmetijskih pridelkov iz drugih kmetij. Druga pogosta kršitev je bila, da prodajalci na tržnicah niso bili vpisani v register kmetijskih gospodarstev kot zaposleni

na kmetijah ter da kmetije niso imele registrirane dopolnilne dejavnosti za prodajo predelanih lastnih pridelkov v izdelke. Na podlagi zakona o vinu je bilo vino, ki se je prodajalo na tržnicah v petih primerih nepravilno označeno, embalaža je bila nepravilna, hkrati pa se je izvajal promet z neocenjenim vinom.

S strani FURS je bilo opravljenih 78 nadzorov, od tega je bilo 25 nadzorov opravljenih na turističnih kmetijah, 31 na tržnicah, preostali nadzori pa so bili opravljeni vzporedno še v nekaterih drugih dejavnostih. S strani Finančne uprave je bilo ugotovljenih 11 nepravilnosti – nepravilnosti so bile ugotovljene v 14 % nadziranih zavezancev. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljeno na področju zaposlovanja na črno, dela na črno in neizdajanja računov iz vezane knjige računov. Pri ugotavljanju nepravilnosti glede neizdajanja računov iz vezane knjige računov (VKR) je bilo ugotovljeno, da bili računi izdani v nasprotju z 31. a členom ZDavP-2, ugotovljene pa so bile tudi neizdaje računov in nepravilnost s področja trošarin.

Ker je FURS pri izvajanju nadzorov zasledil veliko zanimanje zavezancev, tudi tistih, ki niso bili nadzirani, v zvezi z obveznostjo izdajanja računov iz vezane knjige računov in se globe zaradi kršitev izredno visoke, je s kampanjo želel ponovno obvestiti zavezance o zakonski obveznosti izdajanja računov iz vezane knjige računov. Od 31. 1. 2015 dalje morajo v skladu z 31.a členom ZDavP-2 vezano knjigo računov za izdajo računov pri gotovinskem poslovanju uporabiti vsi tisti zavezanci, ki na podlagi davčnih in drugih predpisov vodijo poslovne knjige in evidence ter izdajajo račune pri gotovinskem poslovanju brez uporabe ustreznega računalniškega programa oziroma elektronske naprave v skladu z 38. členom ZDavP-2 (z revizijsko sledjo o izdanih računih). Knjigo so lahko kupili v prosti prodaji, pred njeno uporabo pa jo morajo potrditi pri davčnem organu. Vsebinska pojasnila in pogosta vprašanja in odgovori v zvezi z vezano knjigo računov so objavljena na spletni strani Finančne uprave RS: <http://www.fu.gov.si/mediji/>.

Kmetijska inšpekcija je v decembru 2015 ob sobotah in tudi med tednom nadaljevala z v marcu letošnjega leta začetim nadzorom prodaje primarnih kmetijskih pridelkov, neposredno končnemu potrošniku. Nadzor je zajemal:

- kontrolo neposredne prodaje istovrstnih skupin kmetijskih pridelkov ter preverjanje statusa prodajalcev in označenost prodajnih mest,
- kontrola izdanih odločbe na podlagi 61. a člena Zakona o kmetijstvu s strani različnih kmetijskih inšpektorjev v letu 2015 v okviru akcije nadzora tržnic meseca marca v kolikor ta kontrola že ni bila opravljena,
- ostala prodajna mesta, kjer se je preverjala skladnost prodaje kmetijskih pridelkov in izdelkov vseh ostalih nosilcev kmetije.

Skupno je bilo opravljenih 135 pregledov. Od tega je bila 1 kontrola izvršitve odločbe iz marca 2015, 134 pa pregledov pri novih prodajalcih kmetijskih pridelkov. Pregledov kontrol odločb izdanih ob akciji v mesecu marcu 2015 je bila v tej akciji le 1, ker so kmetijski inšpektorji te kontrole opravili že pred akcijo. Kmetijski inšpektorji so izdali 7 odločb in 6 opozoril po ZIN zaradi kršitve 61. a člena ZKme. Izdane so bile še tri odločbe o prepovedi opravljanje dejavnosti (predelava) brez registracije dopolnilne dejavnosti. Štirje ugotovitveni postopki pa do dneva poročanja še niso zaključeni. Uvedli so tudi 6 prekrškovnih postopkov in izrekli globe (1 plačilni nalog in 2 odločbi o prekršku) in 2 opomina.

Nadzor dopolnilne dejavnosti na kmetiji: zakol živali in predelave mesa

V nadzor je bilo vključenih vseh 30 kmetij, ki se ukvarjajo z DDK zakola lastnih ali služnostnih živali. Nekatere od teh klavnic se ukvarjajo tudi s predelavo mesa. Najmanjša klavnica je v letu 2015 zaklala 15 prašičev. Največja klavnica je opravila zakol za 134 prašičev pitancev, 1.221

govedi, 10 kopitarjev in 3 ovce (preračunano na 500 kg znaša to 848 GVŽ). nepravilnosti glede obsega dejavnosti in dohodka niso bile ugotovljene (glej sliko 11).

Slika 11: Obseg dejavnosti zakola živali na kmetiji preračunan na GVŽ, IRSKGLR 2015.

Pri tem so bile glede storitev zakola na kmetiji smiselno upoštevane norme, ki veljajo v živilsko predelovalni industriji (delež mesa po kategorijah in klavnih polovicah, število ur potrebnih za konfekcioniranje mesa, delež ŽSP po kategorijah in vrstah živali).

• **ZAKON O ODPRAVI POSLEDIC NARAVNIH NESREČ**

Kmetijska inšpekcija je v sodelovanju z Upravo za zaščito in reševanje v letu 2014 nadaljevala nadzor nad upravičenostjo zahtevkov za povrnitev škode zaradi suše. Na podlagi seznama Uprave za zaščito in reševanje je kmetijska inšpekcija opravila nadzor na površinah. V zahtevkih za povrnitev škode, ki so bili predmet nadzora so bile navede količine pridelka sadja. Kmetijska inšpekcija je opravila 166 pregledov, ugotovila tri nepravilnosti ter izdala sedem plačilnih nalogov v višini 2.800 €. O ugotovitvah je kmetijska inšpekcija obvestila Upravo za zaščito in reševanje in Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja.

• **GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI**

Prisotnost GSO se trenutno določa na podlagi analiz zelenih delov rastlin koruze, oljne ogrščice in soje na poljih ali semen na kmetijskih gospodarstvih.

Analize vzorčenja zelenih delov koruze na ostanke GSO

Na podlagi Zakona o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (Uradni list RS, št. 23/2005 – ZRGSO-UPB1) in v povezavi z 10. členom Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin (ZSMKR-UPB1, Uradni list RS, št. 25/2005 – prečiščeno besedilo, ZSMKR-B, Uradni list RS, št. 41/2009) je kmetijska inšpekcija vzorčila konvencionalno seme na morebitno naključno oz. nenamerno prisotnost genskih sprememb (GS). V letošnjem letu je bilo v program dela

vključeno vzorčenje koruze za analiziranje morebitne prisotnosti GSO. Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je v letu 2015 odvzel 7 vzorcev koruze, 2 vzorca oljne ogrščice in 1 vzorec soje na večjih kmetijskih gospodarstvih. Vsi vzorci so bili kot do sedaj negativni glede prisotnosti GSO.

Na podlagi prijave je Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo med 5. in 7. novembrom 2015 izvedel nadzor nad prodajo semena oljne ogrščice semenarske hiše RAGT. Seme hibridne oljne ogrščice HRC 918 naj bi vsebovalo GSO seme OXY 235. ugotovljeno je bilo, da se omenjeno GSO seme ne prodaja v Republiki Sloveniji. Prodaja se le dovoljeno seme oljne ogrščice BONANZA F1, semenarske hiše RAGT, dobavitelj je R.A.G.T. SAATEN OSTERREICH, omenjeno seme je na dovoljeni sortni listi.

• **VZORČENJE TAL NA OSTANKE FFS, NITRATE IN TEŽKE KOVINE NA VVO TER NA ONESNAŽEVALA V TLEH GNOJENIH Z DIGESTATOM**

Pravne podlage so zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 56/2015 s spr.), Uredbe o vodovarstvenih območjih za vodna telesa vodonosnikov ter zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/2003, 86/2004, 7/2005 - skl. US, 34/2005 - odl. US, 44/2005, 40/2006, 51/2006 - popr., 115/2006, 139/2006 - odl. US, 17/2008, 21/2008 - popr., 76/2008 - ZIKS-1C, 109/2009 - odl. US, 108/2009, 45/2010 - ZIntPK, 9/2011, 21/2013, 111/2013, 74/2014 - odl. US, 92/2014 - odl. US.) ter Občinski odloki o varovanju zajetij pitne vode.

Izvajalec analiziranja tal je bil nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano iz Maribora. Tla je vzorčil usposobljeni vzorčevalec izvajalca preiskav po akreditirani metodi, kmetijska zemljišča – parcele so določili kmetijski inšpektorji.

V program dela je bilo zajetih 45 lokacij s parcelami. V 32. primerih se je opravilo vzorčenje v dveh ponovitvah. Sedem vzorcev tal je bilo odvzeti na kmetijskih zemljiščih, kjer se je uporabljal digestat iz bioplinarn v letu 2014 in 2015. V času vegetacije je bilo skupaj odvzetih 225 vzorcev tal v.

Tabela 17: Število in razporeditev preiskovanih parcel po posameznih inšpekcijskih enotah IRSKGH.

Enota IRSKGH	Območje podzemne vode	št. vzorcev digestata		št. vzorcev na VVO (FFS, nitrati, težke kovine)	
		PAH, težke PCB	nitrati, kovine,	Državni	občinski
MURSKA SOBOTA	Prekmursko in Apaško polje	4		3	2
MARIBOR	Ptujsko – Ormoško polje	2		3	0
	Dravsko polje (Ruše in Vrbanski plato)	0		4	0
CELJE	Dolina Bolske, Sp. Savinjska dolina, Celjska kotlina			3	2
LJUBLJANA	Ljubljansko polje in Ljubljansko barje	1		7	
	Vodiško polje in Kamniška Bistrica				4
KRANJ	Kranjsko in Sorško polje			1	3
BREŽICE	Krško, Brežiško in Čateško polje			/	3
NOVO MESTO	Digestat iz bioplinarn v Beli Krajini	3			
SKUPAJ		10		21	14

Program preiskav je vključeval pesticide in nekatere njihove metabolite, vključno s pesticidi, ki jih ni dovoljeno uporabljati na najožjih vodovarstvenih območjih (VVO) v skladu z uredbami, iz preglednice 1. Spojine iz programa preiskave so glede na namene uporabe razvrščene v skupino herbicidov. Na seznamu spojin so aktivne snovi, katerih uporaba je v obliki pesticidnih pripravkov v RS prepovedana na najožjih vodovarstvenih območjih. Teh snovi je 26. Najbolj uporabljene aktivne snovi so na primer acetoklor, atrazin, pendimetalin, omejena (na primer diklobenil) ali zelo razširjena (na primer metolaklor in terbutilazin). Program je vključeval tudi metabolite atrazina, diklobenila, metolaklora, propazina in simazina, za namen ocene celovite masne obremenitev tal s posameznim pesticidom.

Program preiskav je vključeval tudi določitev težkih kovin - kadmija, svinca, bakra, cinka, kroma, niklja. Za oceno obremenitev tal s težkimi kovinami so uporabljeni kriteriji opredeljeni z Uredbo o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur. list RS št. 68/1996 in 41/2004), s katero so določene mejna, opozorilna in kritična imisijska vrednost, glej preglednico 10. Vsebnosti težkih kovin so ocenjene na vseh preiskovanih zemljiščih, tudi na zemljiščih, v primeru gnojenja s preginitim blatom iz bioplinarn (digestat), v času I. serije vzorčenja tal. Tudi za 1. razred okoljske kakovosti za preginito blato veljajo iste mejne imisijske vrednosti kot za tla, razen za cink, kjer je vrednost višja in znaša za digestat 1. razreda kakovosti 400 mg/kg tal. Te vrednosti so določene v uredbi o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta in digestata (Uradni list RS, št. 99/2013).

Program preiskav na kmetijskih zemljiščih, v primeru gnojenja s preginitim blatom iz bioplinarn (digestat), je vključeval določitev težkih kovin - kadmija, svinca, bakra, cinka, kroma, niklja, skupnega dušika, policikličnih aromatskih ogljikovodikov (v nadaljevanju PAH) ter indikatorskih polikloriranih bifenilov (PCB). Na osnovi rezultatov prve in druge serije preiskave tal na vsebnost ostankov pesticidov se na podlagi metodologije ocenjevanja, opredeljene z Uredbo o določanju statusa zaradi fitofarmaceutskih sredstev ogroženega območja vodonosnikov in njihov hidrografskih zaledij in o ukrepih celovite sanacije (Ur. list RS št. 97/2002), ugotovi, ali je pesticidni pripravek na preiskovani kmetijski površini bil ali ni bil uporabljen.

V letu 2014 in 2015 je bila kmetijska inšpekcija pristojna samo za nadzor pravilne rabe FFS na območju Ljubljanskega polja in barja, Jesenic in Spodnje Savinjske doline. Nadzor po državnih uredbah o vodovarstvenih območjih je glede pravilne rabe FFS v tem obdobju izvajala Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Izmerjene vsebnosti skupnega dušika v tleh so bile ocenjene glede na naravne vsebnosti skupnega dušika, ki so lahko v tleh med 0,02 in 0,4 % N, povzeto po Lehrbuch der Bodenkunde, in sicer na kmetijskih zemljiščih v primeru gnojenja s preginitim blatom iz bioplinarn (digestat).

Za oceno obremenitev tal s policikličnimi aromatskimi ogljikovodiki (PAH) so uporabljeni kriteriji opredeljeni z Uredbo o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur. list RS št. 68/1996 in 41/2004), s katero so določene mejna, opozorilna in kritična imisijska vrednost za skupno koncentracijo PAH, ki je seštevek naftalena, antracena, fenantrena, fluorantena, benzo(a)antracena, krizena, benzo(a)pirena, benzo(ghi)perilena, benzo(k)fluorantena in indeno(1,2,3)pirena.

Obremenitve tal s PAH so bile ocenjene na kmetijskih zemljiščih v primeru gnojenja s preginitim blatom iz bioplinarn (digestat).

Analize ostankov FFS v tleh na VVO

Rezultati preiskav na uporabo FFS kažejo, da so kmetovalci le v dveh primerih uporabljali nedovoljene pripravke FFS na vodovarstvenih območjih z vrednostjo nad MRL, ki znaša 0,01

mg aktivne snovi/kg tal.

V enem primeru na območju Volčjega potoka pri Ljubljani, ki je opredeljeno z občinskim odlokom varovanja virov pitne vode je bila ugotovljena uporaba pripravka z aktivno snovjo metolaklor v kombinaciji s terbutilazinom (pripravek LUMAX – aktivna snov metolaklor, terbutilazin in mezotrion). Občinski odloki so stari in navajajo prepoved rabe FFS, ki se jih ne uporablja več, ne prepovedujejo pa uporabe novejših sredstev z novimi aktivnimi snovmi. Občinski odloki so z državnimi uredbami o varstvu vodonosnikov neusklajeni. Prav tako kmetijska inšpekcija nima neposredne pristojnosti za nadzor občinskih odlokov.

V drugem primeru na Ptujskem polju pa je bila ugotovljena vrednost aktivne snovi pendimentalin v tleh.

Topni nitrati v tleh, vzorčeni na VVO, izraženi v mg/kg so bili preračunani na kg nitratov/ha po nitratni uredbi. Pri tem so nitrati bistveno presegli letno raven 170 kg N/ha v treh primerih in sicer na območju Ljubljanskega polja (Šmartno) na VVO I po državni uredbi ter na dveh lokacijah na območju Zg. Dupelj pri Naklem na VVO1 po občinskem odloku.

Analize tal na težke kovine na VVO

Vsebnosti kadmija na preiskovanih kmetijskih zemljiščih so presegle imisijske opozorilne vrednosti v dveh vzorcih na območju Savinjske doline, razlog je v okoljski emisiji skozi daljše časovno obdobje na tem območju Celjske kotline zaradi industrije.

Tovrstna zemljišča niso primerna za pridelavo pridelkov za neposredno uporabo - na primer zelenjavo, opredeljene mejne vrednosti 2 mg/kg Cd- celokupni in 0,02 mg/kg Cd – vodotopni). V skladu z določili Uredbo o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh, predstavlja preseganje IOV verjetnost škodljivih učinkov ali vplivov na zdravje človeka ali okolje.

Analize tal na nitrate na VVO

Topni nitrati v tleh, vzorčeni na VVO, izraženi v mg/kg so bili preračunani na kg nitratov/ha po nitratni uredbi. Preračun je zgolj ocena, ki temelji na fizikalno-kemijskih parametrih tal in predstavlja velik delež variabilnost tal. Vseeno pa lahko z veliko gotovostjo rečemo, da presežkov nitratov na vodovarstvenih območjih ni bilo.

Analize digestata v tleh

Deset kmetijskih zemljišč, ki so bila gnojena s pregnitim blatom iz bioplinarn (digestat) so bila analizirana na nitrate, topne v CaCl₂, izražene v mg/kg tal ter preračunane na kg/ha po nitratni uredbi. Preračun je zgolj ocena, ki temelji na fizikalno-kemijskih parametrih tal in predstavlja velik delež variabilnost tal. Vseeno pa lahko z veliko gotovostjo rečemo, da smo imeli presežke nitratov v dveh primerih in sicer na območju Radmožancev in Markovcev. V prvem primeru je bila izdana odločba o prekršku z globo, v drugem primeru pa opomin s sodno takso in povrnitvijo stroškov analiz.

Kmetijska zemljišča, ki so bila gnojena s pregnitim blatom iz bioplinarn (digestat), so bila preiskana tudi na vsebnost kadmija, svinca, bakra, cinka, kroma, niklja, vendar presežene imisijske opozorilne vrednosti niso bile ugotovljene.

Kmetijska zemljišča, ki so gnojena z bioplinarno gnojevko (digestat), so bila preiskana na vsebnost policikličnih aromatskih ogljikovodikov (PAH). Vsebnost posameznih spojin iz skupine PAH niso bile ugotovljene in ne presega imisijske mejne vrednosti (IMV) za skupno

koncentracijo PAH, 1 mg/kg s.s. Srednja izmerjena vrednost za vsoto PAH znaša XSRED=0,006 mg/kg s.s.

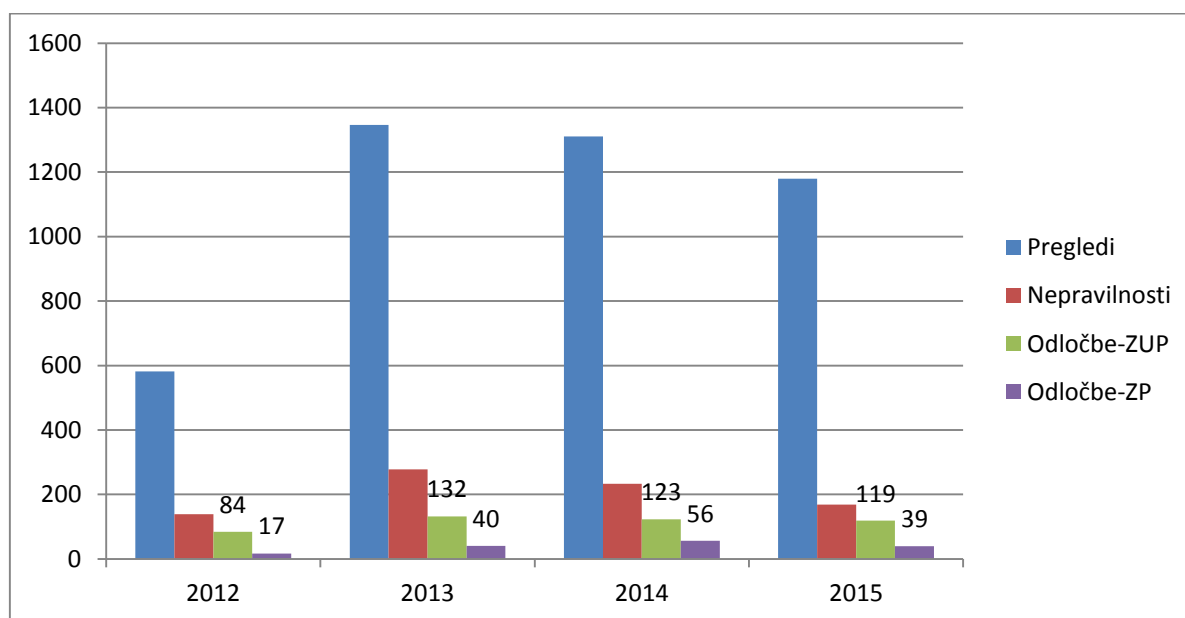
Kmetijska zemljišča, ki so gnojena z bioplinsko gnojevko (digestat), so bila preiskana na vsebnost indikatorskih polikloriranih bifenilov (PCB). Vsebnost PCB je bila ugotovljena v enem primeru na območju Markovcev. Vsebnosti vsote PCB na ostalih preiskovanih kmetijskih zemljiščih ne presegajo imisijske mejne vrednosti (IMV) za skupno koncentracijo PCB, 0,01 mg/kg s.s. Srednja izmerjena vrednost za vsoto PCB znaša XSRED=0,001 mg/kg s.s.

• **UREDBA O VARSTVU VODA PRED ONESNAŽEVANJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV**

Na podlagi Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, kmetijska inšpekcija vrši nadzor nad pravilno rabe organskih gnojil in mineralnih gnojil na kmetijskih zemljiščih s katerim se preprečuje prekomerna obremenitev tal in podtalnice z nitrati, ki lahko izhajajo iz kmetijske dejavnosti. Poleg tega se vrši nadzor na uporabo organskih gnojil na vodo-varstvenih območjih in preverja vodotesnost in primerno velikost skladiščnih kapacitet za živinska gnojila na kmetijskih gospodarstvih.

V letu 2015 je kmetijska inšpekcija na podlagi uredbe opravila 1179 pregledov, odkrila 169 nepravilnosti, izdala 119 ureditvenih odločb in izrekla 42 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V izvršilnem postopku je izdala 18 sklepov o dovolitvi izvršbe in tri sklepe o izvršbi z denarno prisilitvijo. V prekrškovnih postopkih pa je izdala 11 plačilnih nalogov v višini 7.200 €, 5 odločb o prekršku v višini 3.400 € ter 23 opominov.

V spodnji sliki je prikazan trend nadzora po uredbi v letih 2012, 2013, 2014 in 2015.

Slika 12: Primerjava opravljenih pregledov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih in prekrškovnih odločb med leti 2012 do 2015 po Uredbi.

Iz zgornje slike je razvidno, da se z leti večja število nadzorov na tem področju, ugotavlja več nepravilnosti ter izdaja več ureditvenih odločb. To je predvsem pomembno zaradi ohranjanja kvalitetne pitne vode, vodnih virov in čim manjšega obremenjevanja tal. V letu 2015 je

kmetijska inšpekcija opravila največ pregledov v zvezi z skladiščnimi kapacitetami za živinska gnojila in sicer 697. Pri tem je ugotovila 107 nepravilnosti, izdala 93 ureditvenih odločb ter 14 odločb po Zakonu o prekrških od tega štiri plačilne naloge v skupni višini 3.200 €, 1 odločbo o prekršku v višini 800 € ter 9 opominov s sodno takso v višini 350 €. Največ neustreznih gnojišč in gnojničnih jam je na manjših kmetijah, ki imajo manj kot 10 glav velike živine.

Sledijo ureditvene odločbe zaradi prekomernega vnosa dušika v tla (15). Izdane so bile 4 odločbe o prepovedi gnojenja zaradi omejitev gnojenja, kjer pa je bilo izrečenih tudi 9 odločb o prekrških. Inšpekcija je izdala tudi 2 odločbi o prepovedi gnojenja v 100 metrskega pasu za zajem pitne vode, saj so bile od tega zajetja odvisne nekatere družine in gospodinjstva.

• **UREDBA O PREDELAVI BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV IN UPORABI KOMPOSTA ALI DIGESTATA**

Pravna podlaga za izvedbo nadzora je Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/2009 5/2013, 22/2015) in Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/2013, 56/2015).

Kmetijska inšpekcija je v spomladanskem delu leta 2015 opravila nadzor na vseh delujočih bioplinarnah (24) in kompostarnah (16). Pri nadzoru bioplinarn se je zapisniško ugotavljalo, kam je bil digestat oddan v letu 2015. Za kompost pa se je zapisniško pridobilo podatek, kam je bil kompost oddan v letu 2014 in 2015. Vseh kmetij, prejemnikov digestata je bilo 83.

Nadzor kmetijskih gospodarstev je zajemal količino prejetega digestata ali komposta, preverila se je potrebna dokumentacija. V primeru, da gospodarstvo ni imelo vse potrebne dokumentacije, se je poleg posameznega KMG-MID-a navedla manjkajoča dokumentacija, npr. nima analize tal, nima gnojilnega načrta. Tako je bilo zaradi nepopolnih evidenc razvoja komposta ali digestata po kmetijskih površinah izdanih 10 ureditvenih odločb, 2 odločbi pa zaradi tega ker prejemniki niso imeli opravljenih analiz na vsebnost dušika. Sankcije niso bile izrečene.

Nadzor Bioplinarn je vključeval naziv bioplinarne, KMG-MID ali ime in priimek prejemnika digestata, datum prejema digestata ter količino prejetega digestata. Nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Nadzor kompostarn je vključeval preverjanje naziva kompostarne, KMG-MID ali ime in priimek prejemnika komposta, datum prejema komposta ter količino prejetega komposta. Nepravilnosti so bile ugotovljene v enem primeru zaradi iztekanja komposta kot končnega proizvoda v okolje na območju Ljubljanskega barja kar pomeni degradacijo kmetijskih zemljišč. Kmetijska inšpekcija vodi postopek proti kompostarni.

VINARSKA INŠPEKCIJA

Vinarska inšpekcija je ena izmed štirih inšpekcij, ki delujejo v Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo. Na lokalnem nivoju je organizirana v 7 območnih enotah in pripadajočih izpostavah po vsej Sloveniji. Nadzor nad izvajanjem določb ZVin in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, je v letu 2015 izvajalo trinajst vinarskih inšpektorjev.

Poleg vodje opravlja delo vinarskih inšpektorjev še 12 zaposlenih. Od tega jih 11 opravlja delo samo na vinarski inšpekciji, 1 pa imata dvojna pooblastila in zaradi problematike v kmetijstvu in pomanjkanja kmetijskih inšpektorjev v Prekmurju večino dela opravi na kmetijski inšpekciji. Od 11 vinarskih inšpektorjev je eden upokojen za polovični delovni čas, preostalo polovico pa zaradi zdravstvenih omejitev ne sme opravljati dela na terenu in lahko opravlja samo administrativne naloge.

Vinarski inšpektorji zaradi racionalizacije na osnovi pooblastil opravljamo tudi nadzore na področju dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki so gostinska dejavnost in so povezane s prometom z vinom, to so dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji, kamor spadajo:

- turistična kmetija z nastanitvijo,
- izletniška kmetija,
- vinotoč,
- osmica.

Po vsebini so bile izven delovnega časa izvedene akcije tri vrste akcij:

- Nadzor prometa z grozdom
- Nadzor tržnic in turizmov na kmetiji
- Obravnavanje prijav, ki jih ni mogoče obravnavati v delovnem času

Glede časovne razporeditve je bil nadzor prometa z grozdom opravljen v času trgatve, to je od začetka septembra do sredine oktobra. Nadzor tržnic in turizmov na kmetiji je potekal celo leto, prijave pa so se izven delovnega časa obravnavale celo leto oziroma po potrebi.

Izven delovnega časa so potekala predavanja za vinogradnike na Kmetijsko gozdarskih zavodih in društvih. Termine za predavanja določijo organizatorji (zavodi in društva) in jih prilagodijo slušateljem. To pomeni, da je bila večina predavanj izvedena v popoldanskih in večernih urah

• INŠPEKCIJSKI NADZOR IN UGOTOVITVE PO PODROČJIH NADZORA

• Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov ter uporaba enoloških postopkov in sredstev

Postopek pridelave vina se začne s trgatvijo grozdja. Grozdje vsebuje med 120 in 250 gramov sladkorja na liter soka. Ti sladkorji so glukoza in fruktoza, ki sta običajno zastopana v enakih količinah. Glede na vrsto sorte in čas trgatve pa je lahko razmerje tudi drugačno. Poleg sladkorjev je v grozdju prisotnih tudi veliko drugih mineralnih in organskih kislin. Med njimi sta najbolj pomembni vinska in jabolčna kislina.

Postopek pridelave vina se začne s pecljanjem in mletjem grozdja. Mletje ali drozganje se izvaja s posebnimi mlinci, ki grozdnih jagod ne zmeljejo v celoti, temveč samo povzročijo, da kožica počne. Običajno se, predvsem v sodobni pridelavi vina, pri drozganju že v stroju ločijo jagode od pecljev. Pri pridelavi rdečih vin sledi drozganju maceracija zmletega grozdja. Maceracija omogoča podaljšan stik grozdnega soka s trdnimi deli grozdne jagode. Pri tem je posebej pomemben stik soka s kožico jagode, saj se pri tem izvaja ekstrakcija barve, arom, taninov in drugih snovi. Dolžina maceracije je odvisna od sorte grozdja in lahko traja več dni. Pri pridelavi rdečih vin se v postopku maceracije že začne alkoholno vrenje.

Pri pridelavi belih vin se maceracija običajno ne izvaja. Drozga se običajno takoj stisne, mošt, ki pri tem nastane pa je pri belih sortah potrebno nato še razsluziti. Z razsluzevanjem se odstranijo različne snovi, ki sedimentirajo in povzročajo preveliko motnost mošta.

Mošt se nato stoči v sode ali jeklene cisterne. Tam se običajno opravi tudi mlečnokislinska fermentacija ali razkis. S tem kletarji motečo jabolčno kislino v grozdu spremenijo v bolj prijetno mlečno. Nato se prične končna fermentacija ali alkoholno vrenje. Ta faza predstavlja glavni del pridelave vina, v njej pa kvasovke, ki so iz grozdnih jagod prešle v drozgo in mošt, naknadno dodane selekcionirane kvasovke, pretvarjajo sladkor v alkohol. Pri tem nastaja še vrsta stranskih produktov, ki kasneje vplivajo na aromo in značilnosti vina. Po končani fermentaciji, ko je večina sladkorjev pretvorjena v alkohol se intenzivnost vrenja zmanjša, v vinu, ki nastane pa ostane nekaj nepovretega sladkorja.

Vse faze pridelave morajo slediti smernicam dobre higienske prakse. Naknadni nadzor nad pridelavo grozdja, mošta in vina se v fazi prometa z vinom opravi na podlagi nadzora evidence o uporabi fitofarmacevtskih sredstev in nadzora kletarske evidence, kjer morajo biti zavedeni tudi vsi enološki postopki.

ZVin dovoljuje uporabo le predpisanih enoloških postopkov in enoloških sredstev pri pridelavi vina.

Glede vodenja kletarske evidence inšpektorji ugotavljajo, da jo vodi vedno več pridelovalcev. V skladu z zakonodajo jo vodijo predvsem večji pridelovalci, pri manjših pa opažajo pomanjkljivosti, predvsem pri evidentiranju prodaje vina.

Pri 593 inšpekcijskih pregledih je bilo ugotovljenih 110 nepravilnosti.

Kletarska evidenca zagotavlja sledljivost tudi po **Smernicah dobre higienske prakse** za predelavo grozdja v vino.

Dobra higienska praksa za predelavo grozdja v vino vključuje vse faze od trgatve grozdja do prodaje vina s tem, da nam je pomembno tudi, kako se je grozdje pridelalo, saj se lahko le tako zagotavlja visoko raven varovanja zdravja potrošnikov vina.

Z upoštevanjem uredbe (ES) št. 178/2002 se zmanjšujejo ovire za promet z vinom znotraj EU.

Po uredbi ES št. 852/2004 o higieni živil je za zagotovitev varnosti hrane potreben celovit pristop od kraja primarne proizvodnje do vključno dajanja proizvodov v promet. Vsak nosilec živilske dejavnosti v živilski verigi mora zagotoviti, da varnost hrane ni ogrožena.

Za zagotavljanje javnega zdravja je določeno, da morajo za nadzor nad dejavniki tveganja za varnost vina in hkrati vso odgovornost prevzeti vinarji. Smernice, ki so zasnovane na načelih HACCP, spodbujajo uporabo ustreznih higienskih praks na kmetiji, zato pridelovalcem in predelovalcem svetujemo njihovo uporabo, lahko pa si tudi sami ustvarijo lasten sistem nadzora nad dejavniki tveganja. Nadzor pridelovalca/predelovalca nad tveganji pa ne nadomešča uradnega nadzora.

V kolikor kakšna od tradicionalnih metod proizvodnje, predelave, distribucije ali zaradi posebnih geografskih pogojev odstopa od ustaljene prakse, se zahteve lahko prilagodijo na nacionalnem nivoju.

Nosilci živilske dejavnosti vzpostavijo, izvajajo in vzdržujejo stalne postopke, ki temeljijo na načelih HACCP in vzpostavitev vodenja evidenc, sorazmernih z vrsto in velikostjo živilske dejavnosti, ki dokazuje učinkovito uporabo ukrepov. Evidence morajo biti sproti osvežene, hranjene skozi ustrezno obdobje in vedno na voljo pristojnemu nadzornemu organu.

Zaradi registracije obrata vsak nosilec živilske dejavnosti na način, ki ga zahteva ustrezen pristojni organ, le-tega obvesti o vsakem obratu pod njegovim nadzorom, ki opravlja katero koli stopnjo proizvodnje, predelave in distribucije hrane in sproti sporoča pomembne spremembe.

Po celotni vsebini smernic dobre higienske prakse je bilo opravljenih 213 pregledov in ugotovljenih 82 nepravilnosti.

- **Registracija vinogradov prijava pridelka grozdja, mošta in vina in prijava zalog vina**

V register pridelovalcev grozdja in vina so se dolžni vpisati vsi pridelovalci, ki obdelujejo 0,05 ha ali več vinogradov, pridelek so dolžni prijavljati tisti z 0,1 ha ali več vinograda.

Ocenjuje se, da je v Sloveniji med 17.000 in 18.000 ha obdelanih vinogradov, v register pridelovalcev grozdja in vina pa je vpisanih slabih 16.000 ha, pri čemer se pridelek prijavlja iz 14.400 ha. Glede na te podatke je pridelek iz ostalih površin neevidentiran in lahko njegovo količino le ocenimo. Vinarska inšpekcija na podlagi Zakona o vinu izvaja tako nadzor nad obvezo vpisa v register, kot nad prijavo pridelka v register, vendar ugotavlja, da so površine, ki niso vpisane v register izredno majhne: v letu 2011 je od 8460 pregledanih primerov (ciljani pregledi) ugotovila dejansko kršitev in posledično obvezo vpisa v 1678 primerih za skupno 291 ha (v povprečju 0,17 ha vinograda na pridelovalca), za vse ostale (80% pregledov) je bilo ugotovljeno, da niso zavezani za vpis v register (po orto-foto posnetki izkazujejo vinograde, v naravi pa gre za zatravljene terase, manjše koruzne njive z večjo medvrstno razdaljo, travniške sadovnjake, vinograde, ki so manjši od 5 arov ali površine v zaraščanju, kjer se nato ukrepa v skladu z določili Zakona o kmetijstvu in Zakona o kmetijskih zemljiščih).

Po vsebini nadzora obveznosti vpisa vinogradov v RPGV je bilo opravljenih 1237 nadzorov in ugotovljenih 471 nepravilnosti.

Po vsebini prijave pridelka grozdja, mošta in vina ter zalog vina je bilo opravljenih 690 nadzorov in ugotovljenih 83 nepravilnosti.

- **Promet z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi**

Zaradi poostrenega nadzora prometa z grozdom v času trgatev skupaj s policijo, se je nedovoljen promet z grozdom med pridelovalci, ki opravljajo dejavnost kot fizične osebe, zmanjšal. Enako velja tudi za nedovoljen promet z grozdom med različnimi vinorodnimi okolišji za pridelavo kakovostnih vin, zmanjšal se je tudi delež prometa z vinom brez predpisanih listin, k čemur je prispevala tudi sprememba zakonodaje, s katero se je omejil promet z neoriginalno polnjenim vinom samo na turistične kmetije z lastno pridelavo vina in dodatne lokacije vinskih kleti.

Z redno prisotnostjo na terenu, zlasti v gostinskih obratih in trgovinah, se je zmanjšal delež vin, ki jih je bilo potrebno izločiti iz prometa zaradi kakovosti (napake ali bolezni). Največ vina je izločenega prometa zaradi neidentičnosti, kar pomeni, da pridelovalci v embalažo polnijo vino, ki ni enako tistemu, ki so ga dali na ocenitev na pooblaščen organizacijo, s čimer ne zagotavljajo geografskega porekla vina, zato se za tako vino do pridobitve nove ocene prepove promet.

Pri prometu se redno spremlja izvoz in uvoz vina ter nakup iz držav EU, kar je pri vinu omogočeno zaradi dejstva, da gre za trošarinsko blago. Pri večjih pošiljkah vina, k pridejo v državo in so namenjene neposrednemu prometu, se redno jemljejo vzorci vina. Gre predvsem

za vina nižje kakovosti.

Po vsebini nadzora prometa je bilo skupno opravljenih 3535 nadzorov in ugotovljenih 218 nepravilnosti.

Tabela 18: Vsebine nadzorov vinarske inšpekcije v primeru prometa enoloških proizvodov.

Vrsta nadzora	Število pregledov
Promet z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi (ZVin 27; 31; 43; 44; 45; 46)	375
Promet z moštom, vinom in drugimi proizvodi, za katere je ocenitev obvezna (ZVin 31/1,2,3,4)	1744
Promet z moštom, vinom in dr. proiz. glede na opremljenost z listinami države prid. ali listinami izdanimi na njihovi podlagi oz. označenost v skladu s predpisi (ZVin 43/1/12,14)	230
Označitev posod in prijava vinarskemu inšpektorju o posesti mošta, vina ali drugih proizvodov, katerih promet je prepovedan (ZVin 43/2,3)	4
Promet z vinom, ki ni originalno polnjeno in z deželnim moštom PGO (ZVin 44)	84
Promet z vinom, ki ni originalno polnjeno in z deželnim moštom PGO na dodatni lokaciji vinske kleti (ZVin 44) (17155)	54
Ravnanje z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi v prometu (ZVin 45/1)	404
Promet z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi glede na opremljenost s predpisanimi spremnimi listinami (ZVin 45/2)	640

• Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov

ZVin določa, da se za označevanje mošta, vina in drugih proizvodov (na etiketah, embalaži, dokumentih in reklamnem gradivu, pri ponudbi končnemu potrošniku) uporabljajo le predpisane označbe in embalaža. To dvoje potrošnika ne sme zavajati v zmotu glede geografskega porekla, kakovosti, sestavin, sort grozja, morebitnih odlikovanj, pridelovalcev, posebnih postopkov pridelave ter drugih lastnosti mošta, vina in drugih proizvodov.

V splošnem se pri označevanju vin opazja napredek, vendar inšpektorji še vedno ugotavljajo nepravilnosti v zvezi z uporabo geografskih označb in tradicionalnih izrazov in navedbo nekaterih obveznih oznak na vinski etiketi.

Skladno z Zakonom o javni rabi slovenščine mora biti tudi vino, pridelano izven Slovenije pri prodaji na območju Slovenije, na etiketi označeno v slovenskem jeziku. Pri tem se na prodajnih policah opazja nepravilna navedba oznak kakovosti tujih vin, saj distributerji tradicionalne izraze, ki so zaščiteni za vina pridelana v Sloveniji uporabljajo tudi za tuja vina oziroma tradicionalne izraze na etiketah tujih vin direktno prevajajo v slovenski jezik.

Na področju označevanja je vinarska inšpekcija opravila 2007 pregledov in ugotovila 139 nepravilnosti. Opravljenih je bilo 764 pregledov geografskih oznak, 432 tradicionalnih izrazov, 285 pregledov priznanih tradicionalnih poimenovanj.

- **Označevanje enoloških sredstev**

Poleg vzorčenja je bil opravljen tudi nadzor označevanja enoloških sredstev. Opravljenih je bilo 126 pregledov, nepravilnosti niso bile ugotovljene.

- **Nadzor izkrčitve vinogradov**

Pri dodeljevanju pravic do vnovične zasaditve vinogradov v skladu s členom 92 Uredbe (ES) št. 479/2008 se površine sistematično preverijo pred izkrčitvijo in po njej. Pregledajo se tiste parcele, za katere naj bi se dodelile pravice do vnovične zasaditve.

Pregled pred izkrčitvijo vključuje preveritev, ali zadevni vinograd obstaja.

Ta preveritev se opravi z značilnim pregledom na kraju samem. Če pa ima država članica zanesljiv in posodobljen računalniško podprt register vinogradov, se nadzor lahko opravi upravno, obveznost pregleda na kraju samem pred izkrčitvijo pa se lahko omeji na 5 % vlog (na letni osnovi), da se potrdi zanesljivost upravno-nadzornega sistema. Če se s pregledi na kraju samem ugotovijo bistvene nepravilnosti ali odstopanja v regiji ali delu regije, pristojni organ ustrezno poveča število pregledov na kraju samem v zadevnem in naslednjem letu.

Opravljenih je bilo 48 pregledov in ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

- **PREKRŠKOVNI POSTOPEK**

Prekrškovni ukrepi so bili izrečeni po 7 različnih področjih nadzora. Skupno je bilo izrečenih 161 odločb brez globe oziroma opominov, 20 odločb z globo, 46 plačilnih nalogov in 134 opozoril.

Skupna višina izrečenih glob znaša 79.352,50 EUR, od tega 25.742,50 EUR s plačilnimi nalogi in 43.610,00 EUR z globami.

Nastala je tudi obveznost za plačilo 3.785 EUR stroškov postopka.

Za manjše kršitve je bilo izdanih skupaj 134 opozoril.

Pridelava in predelava grozdja

Izdana je bila ena odločba z globo v višini 1.1125 EUR.

Register pridelovalcev grozdja in vina

Izdanih je bilo 53 odločb, od tega 42 opominov, 2 odločbi z globo in 9 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 7.146 EUR. Izdanih je bilo tudi 111 opozoril.

Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov

Izdane so bile 4 odločbe, od tega 2 opomina in 2 odločbi z globo. Skupna višina izrečenih glob znaša 270 EUR. Izdano je bilo tudi 1 opozorilo.

Promet z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja in vina

Izdanih je bilo 73 odločb, od tega 48 opominov, 5 odločb z globo in 20 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 20.424 EUR. Izdanih je bilo tudi 10 opozoril.

Kakovost mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina v prometu

Izdanih je bilo 67 odločb, od tega 48 opominov, 7 odločb z globo in 12 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 17.055 EUR. Izdanih je bilo 9 opozoril.

Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina

Izdanih je bilo 27 odločb, od tega 21 opominov, 3 odločbe z globo in 4 plačilni nalogi. Skupna višina izrečenih glob znaša 32.832,50 EUR. Izdanih je bilo 6 opozoril.

• VZORČENJE

Z namenom kontrole kakovosti, varnosti in zaščite geografskega porekla je bilo odvzetih 271 vzorcev vina.

Tabela 19: Število opravljenih analiz vina po posameznih parametrih.

Področje	Vrsta analize	Število analiz
KAKOVOST VARNOST ZAŠITA GEOGRAFSKEGA POREKLA VINA	- Alkohol v vol%	271
	- Relativna gostota pri 20°C	271
	- Reducirajoči sladkor v g/l	271
	- Skupni ekstrakt v g/l	271
	- Skupna kislina, računana kot vinska kislina v g/l	271
	- Prosta žveplasta kislina v mg/l	271
	- Skupna žveplasta kislina v mg/l	271
	- Organoleptična ocena vzorcev	271
	- Strokovno mnenje	271
	- Vsebnost bakra v mg/l	234
	- Vsebnost kovin (Fe, Al, Cd, Pb) v mg/l	106
	- Pepel	8
	- Alergeni	38

Od odvzetih 271 vzorcev vina jih 47 ni ustrezalo za promet, 1 pa ni ustrezal kategoriji priznanega tradicionalnega poimenovanja.

Od 47 vzorcev je bilo 20 takih, ki so bili po kakovosti sicer primerni za promet, vendar niso bili identični z odločbo o ocenitvi oziroma njihovo geografsko poreklo ni ustrezalo deklariranemu. Največ neidentičnih vzorcev je izhajalo iz vinorodne dežele Podravje, najmanj pa iz Primorske.

Najpogostejši vzrok neprimernosti vina za promet je bila presežena vrednost skupnega žvepla, vrednost bakra je bila presežena v dveh vzorcih.

ANALIZA OSTANKOV PESTICIDOV V VINU

Z namenom kontrole vsebnosti ostankov aktivnih spojin v vinu je bilo vzetih 12 vzorcev vina – iz vsake vinorodne dežele po 4. V vzorcih so bile analizirane 203 aktivne snovi fitofarmacevtskih sredstev in sicer: 2,4-D, 3-hidroksi-karbofuran, acefat, acetamiprid, akrinatriin, aldikarb, aldikarb sulfoksid, aldikarb sulfon, aldrin, amidosulfuron, azinfos-etil, azinfos-metil, azoksistrobin, beflubutamid, benalaksil in benalaksil-M, bentazon, bifentrin, bitertanol, bosklalid, bromoksinil, bromopropilat, bromukonazol, bupirimat, buprofezin, cihalotrin-lambda, cikloksidim, cimoksanil, cipermetrin (vsota izomerov), ciprodinil, ciprokonazol, ciromazin, DDT (vsota o, p-DDT, p,p-DDD, o,p-DDD, p,p-DDE, p,p-DDT), deltametrin (cis-deltrametin), demeton-S-metil-sulfon, desmedifam, desmetilpirimikarb, diazinon, difenilamin, difenokonazol, diflufenikan, dikloflunaid, diklorprop-p, diklorvos, dimetaklor, dimetenamid-p, dimetoat, dimetomorf, dinikonazol, endosulfan (vsota alfa- in beta-izomerov in endosulfan-sulfata, izražena kot endosulfan), endrin, epoksikonazol, esfenvalerat in fenvalerat, etofenproks, etofumesat, etoprofos, famoksadon, fenamidon, fenamifos, fenarimol, fenazakvin, fenbukonazol, fenheksamid, fenitrotrin, fenmedifam, fenoksprop-P-etil, fenoksikarb, fenpiroksimat, fenpropratin, fenpropidin, fenpropimorf, fention, fention sulfoksid, fention sulfon, fipronil, flonikamid, florusalum, fluazifop-P-butil, fluazinam, fludioksonil, flufenacet, flufenoksuron, flukvinkonazol, fluorokloridon, fluroksipir, flusilazol, flutriafol, foksime, folpet, foramsulfuron, forat, forat sulfoksid, forat sulfon, fosalon, HCH-alfa, HCH-beta, HCH-delta, heksaklorobenzen, heksakonazol, heksitiazoks, heptaklor, heptenofos, imazalil, imidakloprid, indoksarab kot vsota izomerov S in R, iprodion, ipravalikarb, izoksafutol, izoproturon, jodosulfuron-metil-natrij, kaptan, karbaril, karbendazim, karbofuran, karboksime, klorfentozin, klorazon, klorpiralid, klorotalonil, klorotoluron, klorpirifos, klorpirifos-metil, klorprofam, klotianidin, klerksime-metil kvinafos, kvinoklamin, kvinoksifen, lindan (HCH-gama), linuron, lufenuron, malaoksan, malatin, mandipropamid, MCPA, mekarbam, mepanipirim, metakrifos, metalaksil in metalaksil-M, metamidofos, metamitron, metazaklor, metidation, metiokarb, metiokarb sulfoksid, metiokarb sulfon, metoksifenozid, metomil, metosulam, metrafenon, metribuzin, metsulfuron-metil, miklobutanil, monokrotofos, napropamid, nikosulfuron, oksadiksil, oksamil, oksidemeton-metil, ometoat, paraoksan metil, paration, paration-metil, pendimetalin, penkonazol, permetrin (vsota izomerov), pimeprozin, piraflufen-etil, piraklostrobin, pirazofos, piridaben, piridafention, pirimetanil, pirimifos-metil, pirimikarb, piriproksifen, profenofos, prokloraz, propakvizafop, propamokarb, propargit, propikonazol, propizamid, prosimidon, prosufokarb, spinosad (vsota spinosina A in spinosina D izražena kot spinosad), spirodiklofen, spiroksamin, tebufenozid, tebufenpirad, tebukonazol, teflubenzuron, terbutilazin, tetradifon, tetrakonazol, tiabendazol, taikloprid, tiametoksam, tifensulfuron-metil, tiodikarb, tiofanat-metil, toliifluanid, tolklofos-metil, triadimefon, triadimenol, triasulfuron, triazofos, tifloktrobin, triklofron, trineksapak-etil, tritkonazol, vinklozolin, zoksamid.

Vzorci so bili analizirani v skladu z določili 20. člena oz. 1a odstavek 18. člena Uredba (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (Uradni list ES št. L 70/2005), ob upoštevanju zahtev Uredbe o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora (Uradni list RS, št. 16/2009).

Izmed 12 analiziranih vzorcev vina na ostanke FFS, so bili ostanki aktivnih snovi ugotovljeni v 11 vzorcih, v glavnem na spodnji meji determinacije. Šlo je za ostanke fungicidov, ki so registrirani za uporabo na vinski trti. Rezultati so glede na vremenske razmere v letu 2014, iz katerega je izviralo vino, ko je bilo mokro in hladno vreme, pričakovani.

Mejne vrednosti aktivnih snovi pesticidov (MRL) za vino niso določene, določena je samo meja

determinacije (merljivosti) ostankov, zato o skladnosti teh ne moremo govoriti. Vse izmerjene vrednosti ostankov – fungicidom pa so bile majhne, v vrednosti meje determinacije ali tik nad to mejo. Pri vseh pridelovalcih, kjer je bil vzet vzorec vina za analizo ostankov aktivnih snovi pesticidov, je bil opravljen inšpekcijski pregled smernic dobre higienske prakse in evidenca uporabe fitofarmaceutskih sredstev, če so bili ostanki aktivnih snovi v skladu s to evidenco.

Dobra higienska praksa za predelavo grozdja v vino vključuje vse faze od trgatve grozdja do prodaje vina s tem, da nam je pomembno tudi, kako se je grozdje pridelalo, saj se lahko le tako zagotavlja visoko raven varovanja zdravja potrošnikov vina.

Z upoštevanjem uredbe (ES) št. 178/2002 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002R0178:20060428:SL:PDF>) se zmanjšujejo ovire za promet z vinom znotraj EU.

Po uredbi ES št. 852/2004 o higieni živil je za zagotovitev varnosti hrane potreben celovit pristop od kraja primarne proizvodnje do vključno dajanja proizvodov v promet. Vsak nosilec živilske dejavnosti v živilski verigi mora zagotoviti, da varnost hrane ni ogrožena.

Za zagotavljanje javnega zdravja je določeno, da morajo za nadzor nad dejavniki tveganja za varnost vina in hkrati vso odgovornost prevzeti vinarji. Smernice, ki so zasnovane na načelih HACCP, spodbujajo uporabo ustreznih higienskih praks na kmetiji, zato pridelovalcem in predelovalcem svetujemo njihovo uporabo, lahko pa si tudi sami ustvarijo lasten sistem nadzora nad dejavniki tveganja. Nadzor pridelovalca/predelovalca nad tveganji pa ne nadomešča uradnega nadzora.

V okviru nadzora se je preverilo spoštovanje navodil glede koncentracije in karence pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev in v primeru ugotovljenih nepravilnosti tudi ustrezno ukrepalo.

ANALIZA OSTANKOV MITOTOKSINOV V VINU

V prometu je bilo vzetih 12 vzorcev vina z namenom kontrole ostankov ohratoksina A v vinu.

Vzorci so bili analizirani v skladu z določili Uredbe Komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19.12.2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih (Uradni list ES št. L 364/2006 s spremembami).

Vsi vzorci so bili glede na rezultate opravljenih kemijskih preiskav v skladu s 7. odstavkom 14. člena Uredbe (ES) 178/2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje varni. V njih niso bili določeni ostanki ohratoksina A.

• Analiza enoloških sredstev

BENTONITI

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci bentonita različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Vlaga (105°C, 4h)
- pH (bentonit/voda = 1/20) – največja dopustna vrednost za naravne kalcijeve bentonite znaša 6,5 do 8,5, za naravne natrijeve ali aktivirane kalcijeve bentonite znaša 8,5 do 10
- Kalcij
- Magnezij

- Kalcij + Magnezij v meq/100g - največja dopustna vrednost znaša 100
- Natrij v g/kg - največja dopustna vrednost znaša manj kot 10g/kg za naravne bentonite in manj kot 35 g/kg za aktivirane bentonite
- Železo v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 600
- Arzen v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 2
- Svinec v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5

Rezultati – največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-BENTON; OENO 11/2003 in OENO 441/2011).

V enem od 3 vzorcev sta bili preseženi vrednosti železa (1000 mg/kg) in arzena (3,52 mg/kg).

Ukrepi – sredstvo je bilo umaknjeno iz prometa, uveden je bil postopek po zakonu o prekrških.

KVASOVKE

V inšpekcijskih postopkih je bilo v prometu vzetih 14 vzorcev kvasovk različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Vlaga (%) - največja dopustna vrednost znaša 8
- Kadmij v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 1
- Arzen v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 2

Rezultati – največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-LESEAC; OIV – Oeno 329/2009).

V nobenem od 14 vzorcev ni bil presežen nobeden od analiziranih parametrov.

ENOLOŠKI TANINI

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci enoloških taninov različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Vlaga (%) - največja dopustna vrednost znaša 10
- Pepel (% v s.s.) - največja dopustna vrednost znaša 4
- Železo v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 50
- Arzen v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 5

Rezultati – največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-TANINS; OIV – Oeno 352/2009).

V 1 od 3 vzorcev je bila minimalno presežena vrednost železa.

Ukrepi – Ob upoštevanju merilne negotovosti je bila vrednost železa na meji dopustnosti, zato enološko sredstvo ni bilo umaknjeno iz prometa. Prodajalec je bil o vrednostih obveščen.

ENOLOŠKI ENCIMI

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci enoloških encimov različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Kadmij v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 0,5
- Arzen v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5

Rezultati – največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-PRENZY:2012; OIV–Oeno 365/2009 in 485/2012).

Vrednosti analiziranih parametrov ne presegajo največjih dopustnih vrednosti, navedenih v kodeksu.

BAKRENI PRIPRAVKI

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci bakrenih pripravkov različnih proizvajalcev. V vzorcih se je ugotavljalo, če izmerjena vrednost bakra ustreza deklarirani.

V vseh vzorcih sta bili izmerjena in deklarirana vrednost bakra enaki.

HRANA ZA KVASOVKE

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 4 vzorci hrane za kvasovke različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Železo v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 50
- Arzen v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5
- Amonij (NH₃) v % - največja dopustna vrednost znaša 25

Rezultati – največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-PHODIA; OIV–Oeno 15/2000), (COEI-1-AMMSUL; OIV–Oeno 16/2000) in (COEI-1-THIAMIN; OIV–Oeno 50/2000) .

Vrednosti analiziranih parametrov v nobenem od vzorcev ne presegajo največjih dopustnih vrednosti, navedenih v kodeksi.

Analiza ostankov dietilen glikola v vinu

V skladu z OIV metodo OIV-MA-AS315-09:2009 je bilo na ostanke dietilen glikola v vinu analiziranih 15 vzorcev vina, iz vsake vinorodne dežele po trije. V nobenem od 15 vzorcev ni bila presežena vrednost zaznave 10 mg dietilen glikola v litru vina.

• POOSTRENI NADZORI

Nadzor prometa z grozdom

Namen nadzora

Nadzor se opravlja z namenom povečanja deleža prijave pridelka vina in omejevanja nelojalne konkurence registrirani pridelavi vina. Pri nadzoru morajo obvezno sodelovati predstavniki policije ali FURS, ki ustavijo vozilo in legitimirajo voznika.

Podlaga za nadzor

ZVin v 2. odstavku 45. člena določa, da morajo grozdje, mošt, vino in druge proizvode iz grozdja in vina v prometu spremljati predpisane listine, razen:

- v prometu znotraj obratov istega pridelovalca, če razdalja ne presega 40 km in
- če ne prečka meje vinorodnega okoliša (uredba komisije 436/2009).

Z namenom preprečevanja nedovoljenega prometa z grozdom, moštom in vinom zakonodaja določa, da mora spremni dokument za prevoz vina in drugih proizvodov s poreklom v Republiki Sloveniji, ki se začne in konča na ozemlju Republike Slovenije, vsebovati podatke iz priloge VI Uredbe 436/2009/ES in je lahko na pripravljenem obrazcu, ki je priloga tega pravilnika ali drug dokument s podatki iz spremnega dokumenta. Spremni dokument iz tega pravilnika je sestavljen iz izvirnika in dveh kopij in je priloga k temu navodilu (6. člen Pravilnika o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Uradni list RS, št. 96/09)). V treh izvodih se mora nahajati tudi morebitni drug dokument. V vseh primerih imata uradno izdani izpolnjeni spremni dokument in drug dokument, z vsemi zahtevanimi podatki, enako vrednost.

Pravilnik o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Ur.l.RS, št. 96/2009) določa, da so za prevoz grozdja so potrebni naslednji dokumenti:

- Spremnice (oziroma drug dokument, ki vsebuje predpisane podatke), ki jih izda UE po prijavi pridelka oz. ga napišejo stranke same. Kopijo obdrži pridelovalec, original kupec posreduje na UE, ki mu vpiše kupljen pridelek, drugo kopijo pa obdrži. Grozdje za predelavo v vino lahko kupijo samo s.p. ali d.o.o..
- Fizične osebe lahko kupijo grozdje za lastno porabo in ne za nadaljnji promet. Kupec obdrži kopijo spremnice, pridelovalec original posreduje na UE, ki mu razknjiži grozdje kot prodano končnemu potrošniku, drugo kopijo pa obdrži.

Izvod spremnega dokumenta mora imeti voznik pri sebi za vsak prevoz posebej.

Postopek nadzora

PRIDELOVALEC IN KUPEC STA IZ SLOVENIJE

Grozdje mora spremljati izpolnjen spremni dokument. Če je pridelovalec kooperant kupca, spremni dokument pri razdalji do 40 km ni potreben, saj kooperacijo štejemo kot del proizvodnega obrata. Če razdalja presega 40 km, je potreben dokument. Pri kooperaciji kupec opravi prijavo pridelka grozdja za pridelovalca.

Če je kupec fizična oseba, ki grozdje kupuje za lastne potrebe – rabi spremnico, ker se je menjal lastnik. Prijavo pridelka grozdja opravi pridelovalec sam.

Če se prodaja npr. na tržnici, potrebuje prodajalec spremnico zase, ko prevaža grozdje od vinograda do prodajnega mesta ne glede na razdaljo, ker ni tržnica njegov proizvodni obrat.

Če dokumenta kupec ne potrebuje oz. ga ne želi, ga izpolni pošiljatelj sam na lastno odgovornost, saj bo z njim lahko opravil na UE prijavo pridelka grozdja.

Fizična oseba, ki ima po 4. odstavku 13. člena Zvin zaradi naravne nesreče pridelek zmanjšan za več kot 60 % glede na triletno povprečje, lahko kupi grozdje tudi za nadaljnjo prodajo vina

– v tem primeru rabi spremnico ne glede na razdaljo, prijava grozdja se opravi na ime pridelovalca, vino pa na ime kupca.

PRIDELOVALEC IZ SLOVENIJE, KUPEC IZ DRŽAVE EU (vse sosednje države so v EU)

V skladu z Uredbo 436/2009 (oprostitve v členu 25) je uporaba predpisanih dokumentov odvisna od razdalje med pridelovalcem in kupcem – če grozdje vozi naš pridelovalec oz. zanj nekdo drug in če je razdalja manj kot 40 km (od vinograda do državne meje), dokument ni potreben, pri razdalji nad 40 km pa je ustrezen kakršenkoli dokument, ki vsebuje podatke iz priloge 1 Uredbe.

Če grozdje prevaža kupec iz tujine sam oz. nekdo v njegovem imenu, mora imeti spremni dokument, ker se je grozdje že menjalo lastnika. Prijavo pridelka grozdja pa opravi pridelovalec.

Če dokumenta kupec ne potrebuje oz. ga ne želi, ga izpolni pošiljatelj sam na lastno odgovornost, saj bo z njim lahko opravil prijavo pridelka grozdja na UE.

PREVOZ GROZDJA DVOLASTNIKOV

Dvolastniki, ki imajo vinograde izven območja RS in imajo potrjeno poreklo (npr. vinograd na Hrvaškem, klet v SLO, od MKO imajo priznано poreklo npr. Štajerska Slovenija) in grozdje peljejo v svojo klet v SLO – če je razdalja od meje do kleti do 40 km, ne rabijo spremnega dokumenta, če pa razdalja presega 40 km, je potreben dokument.

Dvolastniki, ki imajo vinograde v SLO in klet izven SLO, prijavijo pridelek grozdja v Sloveniji, spremnico pa potrebujejo, če je razdalja med vinogradom in državno mejo nad 40 km. Najverjetneje bodo v državi, v katero peljejo grozdje, potrebovali spremnico, zato jim svetujemo, da si priskrbijo dokument.

Izvajanje nadzora

Nadzor se izvaja v sodelovanju s policijo ali FURS v cestnem prometu (ustavljanje vozil, identifikacija osebe po potrebi, priča postopka) ali po potrebi s FURS na tržnicah (identifikacija osebe, priča postopka).

Rezultati nadzora

Skupaj je bilo opravljenih 20 nadzorov, pri katerih je bilo pregledanih 53 subjektov in ugotovljenih 24 nepravilnosti. Vse nepravilnosti so se nanašale na pomanjkljivo spremno dokumentacijo. Od tega je 22 strank dokumente dostavilo v roku, določenem na zapisniku, 2 so bile izdane odločbe in izrečeni ukrepi v skladu z ZP.

Nadzor tržnic

Namen nadzora

Z namenom, da se pridelovalcem vina omogoči prodaja odprtega vina tudi izven njihove vinske kleti oziroma izven vinorodnega okoliša, je zakonodajalec v preteklosti pridelovalcem omogočil registracijo dodatne lokacije vinskih kleti.

V skladu z ZVin in njegovimi podzakonskimi akti veljajo za dodatne lokacije vinskih kleti enaki pogoji kot za vinske kleti, kjer se vrši proizvodnja mošta in vina.

Na dodatnih lokacijah se lahko vrši prodaja vina izključno končnemu potrošniku ki vino odnese iz mesta nakupa in ga tam ne popije.

Ker se je pojavila kategorija dodatnih lokacij, kjer se vrši promet z vinom po kozarcih, kar že spada v kategorijo gostinske dejavnosti, smo v letu 2015 skupaj s FURS in TIRS izvedli 3 akcije nadzora tržnic.

Rezultati nadzora

Pregledani so bili 104 subjekti, in ugotovljenih 22 nepravilnosti. Nepravilnosti, ki jih je ob pregledu ugotovila inšpekcija, so:

- Promet z neocenjenim vinom
- Uporaba nepravilne embalaže
- Nepravilno oziroma zavajajoče označevanje

Nadzor turizma na kmetiji

Povezanost pridelave vina in opravljanja turizma na kmetiji

Večina nosilcev dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji, ki opravljajo dejavnost v vinorodnem območju, se ukvarja tudi s pridelavo vina. Tako sta pridelava in promet z vinom tesno povezana z opravljanjem turizma na kmetiji in zato se tudi nadzor nad obema dejavnostma, pridelavo vina in opravljanjem turizma na kmetiji, opravi istočasno v pristojnosti enega inšpektorja.

V skladu z Zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) se katastrski dohodek za vinograde ugotovi kot kombinacija tržnega dohodka od pridelka grozdja in vina. Za oljčnike se katastrski dohodek ugotovi kot kombinacija tržnega dohodka od pridelka oljk in oljčnega olja. To pomeni, da sta vino in oljčno olje edina predelana kmetijska proizvoda, za katera ni potrebno registrirati dopolnilne dejavnosti v skladu z ZKme-1.

Če se prodaja in proizvodnja vina opravlja v okviru osnovne kmetijske dejavnosti na kmetiji, za katero je pridelovalec vina obdavčen po katastrskem dohodku, mu za prodajo vina končnemu potrošniku ni potrebno izdati računa. Izdaja računa pa je obvezna v primeru prodaje davčnim zavezancem. Prodajalec vina (in tudi ostalih lastnih primarnih kmetijskih pridelkov) v primeru prodaje davčnim zavezancem ni administrativno obremenjen s to obveznostjo. V praksi to pomeni, da kupec potrebuje račun, prodajalcu pa ga ni potrebno izdati, zato običajno v imenu in za račun prodajalca račun izda kupec, ki račun potrebuje za svoje knjigovodstvo. Račun pa je potrebno izdati tudi za prodajo primarnih kmetijskih pridelkov, če je kmetija vključena v sistem DDV oziroma če se odloči za vstop v dohodninsko obdavčitev, ki se lahko ugotavlja na dva načina:

- po normiranih odhodkih,
- po dejanskem odhodku.

V skladu z zakonom o davku na dodano vrednost se je kmetija dolžna vključiti v sistem DDV, če katastrski dohodek vseh članov kmečkega gospodinjstva za zadnje koledarsko leto preseže 7.500 eurov.

Pridelovalci imajo na podlagi Zkme-1 in Uredbe možnost registracije dopolnilne dejavnosti.

Pogoj za registracijo dopolnilne dejavnosti na kmetiji je aktivno izvajanje kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti. Na kmetiji se lahko opravlja več dejavnosti hkrati.

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji se, čeprav so povezane s kmetijsko proizvodnjo, v okviru davčne zakonodaje ne obravnavajo kot kmetijstvo, temveč kot katerakoli pridobitna dejavnost. Dohodki kmetov, ki so nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji, so obdavčeni z davkom od dohodkov iz dejavnosti, ki je eden tistih dohodkov, ki so ob koncu leta obdavčeni tudi z dohodnino.

Osnova, s katero nosilec dopolnilne dejavnosti vstopa v dohodninsko obdavčitev, se lahko ugotavlja na dva načina:

- po normiranih odhodkih,
- po dejanskem odhodku.

Če je na kmetiji registrirana dopolnilna dejavnost, je nosilec pri poslovanju dolžan izstavljati račune za vsak gotovinski in negotovinski promet.

Vino se na kmetiji lahko prodaja kot osnovni kmetijski pridelek ali v okviru dopolnilne dejavnosti. Podatek o tem, na kakšen način se vino prodaja, je pri nadzoru dopolnilnih dejavnosti za inšpektorja pomemben zato, ker je od načina prodaje odvisna obdavčitev nosilca kmetijske dejavnosti na kmetiji.

Administrativna preveritev podatkov

Pred opravljanjem nadzora na kmetiji se opravi administrativni nadzor Registra pridelovalcev grozdja in vina (RPGV) in pridobitev podatkov na FURS.

V RPGV je potrebno preveriti:

- prijavo pridelka in zalog vina,
- pridelano količino grozdja in vina,
- količino vino, namenjeno za promet (preveriti odločbe pooblaščenih organizacij).

Pri FURS-u si je predhodno potrebno pridobiti podatek, če je kmetijsko gospodarstvo:

- vključeno v sistem DDV za namen osnovne kmetijske dejavnosti,
- ugotavlja davčno osnovo od odhodka iz osnovne kmetijske na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Nadzor na kmetiji

Po administrativnem nadzoru se opravi nadzor na kmetiji. Podatka o vključenosti kmetijskega gospodarstva v sistem DDV in način ugotavljanja davčne osnove morata biti znana vinarskemu inšpektorju, saj je od njiju odvisno vodenje evidence in obveznost izdaje računov za promet z vinom.

Tabela 20: Pregled obveznosti izdajanja računov.

	OSNOVNA KMETIJSKA DEJAVNOST	DOPOLNILNA DEJAVNOSTNA KMETIJI
VINAR NI DAVČNI ZAVEZANEC IN JE OBDAVČEN PO KATASTRSKEM DOHODKU	računa za prodajo vina ni potrebno izdati	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR JE DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO KATASTRSKEM DOHODKU	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR NI DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO NORMIRANIH ODHODKIH ALI DEJANSKIH PRIHODKIH	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR JE DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO NORMIRANIH ODHODKIH ALI DEJANSKIH PRIHODKIH	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Vino, prodano v okviru osnovne kmetijske dejavnosti je vino, ki ga stranka kupi na kmetijskem gospodarstvu in ga popije izven kmetijskega gospodarstva ali ga proda naprej okviru svoje gostinske oziroma trgovinske dejavnosti.

Vino, prodano v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji je vino, ki se popije na kmetijskem gospodarstvu v okviru dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji.

Izvedba nadzora

1. Vinarski inšpektor pri vinarju najprej opravi nadzor osnovne kmetijske dejavnosti v skladu z določili Zakona o vinu.
2. Inšpektor preveri, če vinar vodi ločeno kletarsko evidenco o prodaji vina v okviru osnovne in dopolnilne dejavnosti na kmetiji.
3. Inšpektor preveri izdajanje računov in primerja prodano količino vina iz računov s stanjem v kletarski evidenci in dejanskim stanjem.
4. Sledi nadzor vseh ostalih dopolnilnih dejavnosti, ki se opravljajo na kmetiji.

Rezultati nadzora

V letu 2015 je bilo pregledanih 291 dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji, pri katerih je bilo ugotovljenih 27 nepravilnosti. Najpogostejše nepravilnosti:

- Kmetija ni zagotavljala zadostnega deleža lastnih surovin.
- Preseženo število stolov.
- Pomanjkljive evidence.

Izdane so bile 4 odločbe o prepovedi opravljanja dopolnilne dejavnosti, od katerih so se 3 stranke registrirale kot samostojni podjetniki, ena pa je prenehala z opravljanjem dopolnilne dejavnosti.

Nekatere kmetije imajo poleg turizma na kmetiji registrirane še druge dopolnilne dejavnosti. Takih dejavnosti je bilo pregledanih 79 in pri njih ugotovljene 3 nepravilnosti.

Pri nadzoru dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji ugotavljamo večje število gostinskih obratov, s katerimi upravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki, ki za gostinski obrat uporabljajo ime Turistična kmetija.

V skladu s 14. členom Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/2015) spada turizem na kmetiji med gostinske dejavnosti, ki se lahko pod predpisanimi pogoji opravljajo v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Med dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji, ki je gostinska dejavnost, spadajo naslednje dejavnosti:

1. turistična kmetija z nastanitvijo (SKD 55.202 Turistične kmetije s sobami);
2. izletniška kmetija (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob);
3. vinotoč (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob);
4. osmica (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob).

Ker je imenovanje gostinskega obrata Turistična kmetija, oziroma katero koli podobno ime z uporabo besede kmetija, izven opravljanja dopolnilne dejavnosti na kmetiji, zavajajoče, ne obstaja pa pravna podlaga, ki bi inšpekciji omogočila ukrepanje, je zakonodajalec na podlagi ugotovitev vinarske inšpekcije to obliko zavajajočega poimenovanja vključil med spremembe Zakona o kmetijstvu.

Nadzor nad delom pooblaščenih organizacij

Vzorci vina, ki jih vinarska inšpekcija v okviru svojih pooblastil in zakonskih določil vzame vsako leto v prometu, se nato odnese na eno od petih pooblaščenih organizacij za oceno vina (KGZ Maribor, KGZ Nova Gorica, KGZ Novo mesto, KIS, Analiza Ptuj - Andreja Brglez s.p.). Vsem petim organizacijam je pooblastilo za izvajanje analiz z odločbo dodelilo Ministrstvo. Na pooblaščeni organizaciji v vinu nato analizirajo posamezne kemijske parametre, ki jih v zapisniku o vzorčenju določi inšpektor. Inšpektor vzame vzorec vina, ga odnese na eno od petih pooblaščenih organizacij, ki poda izvedeniško mnenje, na podlagi katerega inšpektor nato ustrezno ukrepa. Če se stranka z mnenjem ne strinja, lahko zahteva superanalizo, kjer nato iste kemijske parametre v istem vinu analizira še druga pooblaščen organizacija.

Vse pooblaščene organizacije, neglede na to, ali so akreditirane ali ne, morajo svoje postopke izvajati v skladu s standardi.

Na podlagi pristojnosti, ki jih vinarski inšpekciji daje Zvin, smo nadzirali izvajanje dela pooblaščenih organizacij. Opravljenih je bilo 20 inšpekcijskih pregledov in ugotovljena ena nepravilnost, zaradi česar smo ministrstvu predlagali odvzem imenovanja oziroma pooblastila pooblaščeni organizaciji, ker ta ne izvaja nalog v skladu s predpisi in pogodbo, po kateri se izvaja javno pooblastilo in druge naloge.

GOZDARSKA INŠPEKCIJA

• Kadrovska zasedba

Gozdarska inšpekcija je v letu 2015 štela 17 gozdarskih inšpektorjev vključno z vodjo gozdarske inšpekcije. Sedež inšpektorjev je v območnih enotah in izpostavah inšpektorata, območje delovanja pa je omejeno z mejami gozdnogospodarskega območja. Tako imajo inšpektorji celotni pregled gozdarstva v določenem gozdnogospodarskem območju. V ljubljanskem in mariborskem gozdnogospodarskem območju sta zaradi večjega števila kršitev zaposlena po dva inšpektorja, v ljubljanskem območju pa del neposrednega nadzora opravlja tudi vodja inšpekcije.

Upokojitev inšpektorja v novembru 2014, v letu 2015 ni bila nadomeščena. Ob upoštevanju drugih delovnih nalog lahko ugotovimo, da je znašal Fte v gozdarski inšpekciji 14,2 oseb - 1 inšpektor je delal skrajšani delovni čas 4 ure dnevno in lahko opravlja zgolj kabinetno delo, 4 gozdarski inšpektorji so hkrati tudi lovski inšpektorji, 3 gozdarski inšpektorji so hkrati tudi vodje območnih enot inšpektorata. Število gozdarskih inšpektorjev se kljub vedno novim in zahtevnejšim nalogam vse od leta 1995 ni povečalo. V letu 1996 je bilo zaradi pomanjkanja lovskih inšpektorjev sedmim gozdarskim inšpektorjem začasno podeljeno tudi pooblastilo za opravljanje nalog neposrednega nadzora zakonodaje s področja lovstva, kar se je s koncem leta 2014 zmanjšalo na štiri. Na ta način je bil kratkoročno rešen problem lovske inšpekcije, hkrati se je zmanjšala učinkovitost nadzora zakonodaje s področja gozdarstva. Izpadle delovne ure inšpektorjev je nemogoče v celoti nadoknaditi. V letu 2015 sta bila 2 gozdarska inšpektorja zaradi zdravstvenih problemov dalj časa bolniško odsotna, poleg tega sta bila zaradi posledic bolezni tudi po preteku bolniške odsotnosti še nekaj časa sposobna delati le polovični delovni čas. V času daljše bolniške odsotnosti na področju odsotnega inšpektorja, inšpektor, ki ga nadomešča, rešuje le prijave, katerih reševanja ni mogoče odložiti. Bolniške odsotnosti poskušamo reševati na različne načine. Gozdarski inšpektor s Ptuja že deseto leto opravlja terensko delo inšpektorja na mariborskem območju, ki je zaradi invalidnosti zaposlen za krajši delovni čas. Vodja gozdarske inšpekcije opravlja tudi neposredni nadzor na izpostavi Grosuplje.

Naloge, ki jih gozdarski inšpekciji nalagajo predpisi, so iz leta v leto večje. Tako smo v zadnjih letih pridobili naloge s spremembami predpisov o kmetijskih zemljiščih, zdravstvenem varstvu rastlin, gozdnem reprodukcijskem materialu, varstvu okolja, ohranjanju narave, o planinskih poteh in o rudarstvu. Pristojnosti za nadzor vožnje z vozili v gozdovih in nabiranja gozdnih sadežev in gob imajo gozdarski inšpektorji tako po Zakonu o gozdovih kot tudi po Zakonu o ohranjanju narave in Uredbi o varstvu samoniklih gliv. Uredba o varstvu pred požari v naravnem okolju daje pristojnost gozdarski inšpekciji le v primeru razglasitve velike ali zelo velike požarne ogroženosti.

Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin nalaga gozdarskim inšpektorjem nadzor širjenja in ukrepanja v primeru pojava karantenskih škodljivih organizmov, vendar zaradi pomanjkanja kadrov gozdarska inšpekcija na tem področju opravlja le najnujnejše naloge, to je predpisane redne letne nadzore v drevesnicah in varovalnih pasovih drevesnic v gozdnem prostoru.

Že enajsto leto zapored je, tako kot vsi inšpekcijski organi, tudi gozdarska inšpekcija izvajala naloge v hitrem prekrškovnem postopku. Gozdarska inšpekcija je brez nujno potrebne pravne pomoči.

S spremembo Zakona o gozdovih v letu 2013 so stopile v veljavo prevoznice, ki morajo spremljati prevoz gozdnih lesnih sortimentov. Začasno so jih zaradi odprave posledic žledoloma nadomestile listine o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti.

Z uveljavitvijo določb Uredbe (EU) 995/2010 smo pričeli tudi z nadzorom sistema potrebne skrbnosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode in obveznost sledljivosti trgovcev v dobavni verigi.

Zmanjšuje se obseg vnaprej načrtovanega dela, saj se število prijav iz leta v leto povečuje.

Inšpekcijski postopki zahtevajo od inšpektorjev poleg strokovnega znanja tudi veščine obvladovanja konfliktnih situacij, ki so sestavni del inšpekcijskega nadzora. Povsem izogniti se jim ni mogoče in vsako leto beležimo prikrite grožnje, grožnje po telefonu, nadlegovanja po telefonu in podobno. Inšpektorji vsako tako grožnjo zabeležijo, v nekaterih primerih o tem obvestijo tudi policijo.

Gozdarska inšpekcija vsako leto opravlja delo izven rednega delovnega časa, pogosto ob sobotah in nedeljah. Na tak način gozdarski inšpektorji sledimo cilju, da je potrebno v času pričakovanih kršitev poostri nadzor, ne glede na to ali je to v delovnem času ali izven njega.

V obravnavanem letu smo izven rednega delovnega časa večinoma opravljali nadzor vožnje z vozili v naravnem okolju, nabiranja gob, prevoza in prodaje okrasnih drevesc ter nadzor izvajalcev del v gozdovih. Skupaj smo izven delovnega časa opravili 145 ur nadzora.

• **INŠPEKCIJSKI POSTOPEK**

V preteklem letu so gozdarski inšpektorji opravili 2574 pregledov, izdali so 200 odločb v inšpekcijskem postopku, 388 sklepov v zvezi s temi postopki in 23 sklepov v izvršilnih postopkih. V izvršilnih postopkih je bila zavezancem za neizvršitev inšpekcijske odločbe zagrožena izvršba z denarno prisilitvijo. Ta način izvršbe odrejenih obveznosti se uporablja zaradi tega, ker je ta način izvršbe v določenih primerih ustrežnejši, ker je cenejši, hitrejši in predstavlja manjši pritisk na zavezanca. Izdanih je bilo tudi 404 opozoril po 33. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru. Glede na leto poprej lahko ugotovimo, da je bilo vseh ukrepov, razen v izvršilnih postopkih, znatno več. V gozdarski inšpekciji se večina inšpekcijskih postopkov opravi zaradi kršitve predpisov, ki jih nadzira gozdarska inšpekcija. Pričnejo se na osnovi ugotovljenih nepravilnosti, ki jih pri svojem delu ugotovi ZGS, na osnovi drugih podatkov o nepravilnostih, ki jih bodisi prejmemo od kvalificiranih prijaviteljev ali iz drugih prijav in na podlagi lastnih ugotovitev. Vedno manj postopkov se prične na osnovi letnega načrta dela in se nanašajo na načrtovanje, gojenje in v zvezi z njim obseg financiranja in sofinanciranja del. Postopki ugotavljanja kršitev in odgovornosti zanje običajno zahtevajo terenski ogled, zaslišanje, ukrep in spremljanje izvršitve ukrepov.

Podrobnejši pregled opravljenega dela po posameznem predpisu je razčlenjen v naslednjih poglavjih, analiza postopkov in ukrepov pa je prikazana v preglednicah in grafikoni.

• **SANACIJA ŽLEDOLOMA 2014 IN GRADACIJA PODLUBNIKOV 2015**

V sredini maja 2014 je ZGS podaljšal rok za sanacijo žledoloma v generalnih odločbah za sanacijo žledoloma in to večinoma za iglavce do 20. 3. 2015, za listavce pa do 31. 12. 2016.

Vremenske razmere so bile spomladi 2014 neugodne za razvoj podlubnikov, zato je bil večji napad podlubnikov opažen šele poleti, to je julija in avgusta. Gozdarska inšpekcija je v primeru zamude rokov za izvedbo sanitarnih sečenj delovala predvsem preventivno in opozorila kršitelje, da je potrebno sanitarne sečnje izvesti takoj, pri tistih, ki niso upoštevali opozoril, pa je tudi prekrškovno ukrepala.

Do konca marca 2015 je bilo sanirano manj kot 60 % iglavcev poškodovanih po žledu, torej so bile več kot eno leto v gozdu velike količine iglavcev, ki so jih napadli podlubniki in ti so

predstavljali potencialna žarišča za močno prenamnožitev populacij podlubnikov. Ugodne vremenske razmere za razvoj podlubnikov preko celega leta 2015 so povzročile izjemno gradacijo populacij in na nekaterih območjih (Ljubljana, Postojna, Kočevje, Tolmin, Novo mesto, Kranj, Bled) neobvladljivo količino napadenih iglavcev.

Do decembra 2015 je bilo sanirano 67 % iglavcev poškodovanih po žledu oziroma 2.047.000 m³, zaradi napada podlubnikov v letu 2015 pa je bilo odkazano do decembra 2.034.000 m³, od česar je bilo že sanirano, velikokrat s prekoračitvijo določenega roka, 1.421.000 m³ ali 70 %. Ker v letu 2016 prav tako pričakujemo nadaljevanje gradacije podlubnikov, bo sekundarna škoda zaradi napada podlubnikov močno preseгла škodo na iglavcih zaradi žledoloma.

ZGS z namenom preprečevanja nadaljnjega širjenja podlubnikov vroča lastnikom gozdov upravne odločbe s časovnim rokom, s katerimi nalaga posek s podlubniki napadenih dreves in izvedbo varstvenih ukrepov. Pritožba zoper take odločbe ne zadrži njihove izvršitve. V kolikor lastnik ne izvede sanitarne sečnje v postavljenem roku, se le ta izvrši na stroške lastnika gozda v upravni izvršbi po drugi osebi. Neizvršitev odločbe v postavljenem roku je hkrati prekršek po določbah Zakona o gozdovih, ki se kaznuje z globo. Do sredine decembra 2015 je ZGS izdal 35.222 odločb za izvedbo sanitarne sečnje in izdal 438 sklepov o izvršbi pretežno po drugi osebi, izvedli pa so le 6 izvršb po drugi osebi. Gozdarska inšpekcija ugotavlja, da je bilo, glede na zamude in neizvršitev sanitarnih sečenj v predpisanem roku, izdano zelo malo sklepov o izvršbi. ZGS nima vzpostavljenega sistema, kdaj se tak sklep mora izdati oziroma nima izdelanih kriterijev za izdajo sklepov, o izdaji sklepov se posamezne krajevne enote in posamezni revirni gozdarji odločajo različno. Na nekaterih območnih enotah sklepov o izvršbi sploh niso izdajali. Ker se sklepi o izvršbi praktično niso izvrševali, običajno tudi izdani sklepi niso pospešili izvajanja sanitarnih sečenj. ZGS še vedno v izreku nekaterih C odločb določa fiksni rok za izvedbo odločbe ali pa ta rok veže na datum izdaje odločb, čeprav je edino smiselno rok izvedbe vezati na datum vročitve odločbe. Pri izvršitvi teh odločb se lupljenje s sežiganjem ostankov praktično ne uporablja več, prav tako se je, kljub financiranju s proračunskimi sredstvi, v praksi malo uporabljalo tretiranje s kemičnimi sredstvi in insekticidne mreže.

Prekrškovne postopke vodi gozdarska inšpekcija. Gozdarska inšpekcija odreja le sanitarne sečnje v naseljih in v ta namen je bilo letos izdano 1 opozorilo po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru z rokom za izvedbo sanitarne sečnje in 6 ureditvenih odločb, s katerimi je bila zavezancem naložena sanitarna sečnja v urbanem okolju.

Gozdarska inšpekcija je v letu 2015 na različne načine obveščala lastnike gozdov, da naj redno pregledujejo svoje gozdove in naj bodo pozorni na znake napadov podlubnikov, saj v skladu z ZG lahko lastniki gozdov začnejo z izvedbo sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del že pred izdajo odločbe ZGS, morajo pa o tem Zavod predhodno obvestiti. Prav tako ima gozdarska inšpekcija za pomoč lastnikom pri iskanju izvajalcev za izvedbo sanitarnih sečenj javno objavljen seznam izvajalcev, ki izpolnjujejo pogoje strokovne usposobljenosti in varstva pri delu in zdravja delavcev.

V primerih večjega števila solastnikov, pri čemer so vsaj nekateri znani, imenuje gozdarska inšpekcija zaradi učinkovitega ukrepanja pri sanitarni sečnji skupnega predstavnika oziroma začasnega zastopnika, kar je bilo s sklepom določeno 29 krat. V nekaterih primerih ni urejeno zemljiškoknjižno stanje gozdnih parcel, lastniki so preminuli, njihov naslov je neznan, nimajo vpisan EMŠO, vpis v zemljiško knjigo je še iz 19. stoletja, skratka so neizsledljivi in nimajo pravnih naslednikov, ki bi bili dosegljivi v razumnem roku. Izvedba sanacijsko varstvene sečnje je nujen ukrep v javnem interesu, ki ga ni mogoče odlagati, saj je ogroženo premoženje večjih vrednosti in zahteva hitro in učinkovito ukrepanje, ki pa ni mogoče, če zemljiškoknjižno lastništvo parcel ni urejeno. V takih primerih je gozdarska inšpekcija trikrat s sklepom postavila začasnega zastopnika, ki je izvedel sanitarno sečnjo, sredstva pridobljena s prodajo lesa,

zmanjšana za stroške, ki so nastali do prodaje lesa, pa so se začasno deponirala na posebnem podračunu IRSGLR.

V državnih gozdovih koncesionarji na najbolj prizadetih območjih zaradi strokovnih, tehničnih in finančnih nezmožnosti precejšnjega dela sanitarnih sečenj niso realizirali v postavljenih rokih. Izkazalo se je tudi, da Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov ni imel izdelanega sistema javnega naročanja, ki bi v nekoncesijskih gozdovih omogočal pravočasno realizacijo sanitarnih sečenj, saj so bili posamezni razpisi objavljeni šele po preteku rokov določenih v odločbah. V državnih gozdovih je ZGS zaradi prekoračitve rokov za izvedbo sanitarne sečnje izdal 120 sklepov o izvršbi po drugi osebi, gozdarska inšpekcija pa je letos zaradi tega uvedla proti koncesionarjem in Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov 51 prekrškovnih postopkov, v okviru enega prekrškovnega postopka pa je bilo obravnavano tudi več posameznih istovrstnih kršitev.

Ob lanskem žledolomu in letošnji prenamnožitvi podlubnikov se je torej izkazalo, da je sedanji koncesijski sistem gospodarjenja z državnimi gozdovi neodziven na nepričakovane dogodke večjega obsega, da je vpliv koncendenta na koncesionarje zanemarljiv, stanje v nekoncesijskih gozdovih pa ni nič boljše. Kljub nedokončani sanaciji na prizadetih območjih, se je v nepoškodovanih predelih državnih gozdov izvajala redna sečnja, ki je dodatno angažirala usposobljene izvajalce za sečnjo in spravilo lesa.

V prihodnje bi si v državnih gozdovih želeli učinkovitejšega gospodarjenja, smiselno bi bilo uvesti tak sistem, da bo v primeru naravnih ujm lahko tudi v pomoč zasebnim lastnikom s tehničnimi zmogljivostmi in pri prodaji lesa.

Gozdarska inšpekcija poizkuša v največji možni meri delovati preventivno, zato lastnikom v najbolj ogroženih predelih, ki jim je bila z odločbo ZGS naložena sanitarne sečnje, pred iztekom naloženega roka pošilja tudi dopise, v katerih jih seznani z njihovimi dolžnostmi glede sanitarne sečnje in o posledicah njene neizvršitve v postavljenem roku. V letošnjem letu je bilo lastnikom gozdov poslanih 507 takšnih dopisov. Gozdarska inšpekcija v primeru, da sanitarne sečnje sicer poteka, pa v roku še ni zaključena, velikokrat izreče le opozorilo po ZIN z rokom za odpravo nepravilnosti. Letos je bilo izdanih 87 opozoril po ZIN.

Zaradi neizvedbe sanitarnih sečenj v določenem roku je gozdarska inšpekcija letos uvedla 366 prekrškovnih postopkov. V letu 2015 je bila zaradi neizvedbe sanitarnih sečenj v zaključenih prekrškovnih postopkih izrečeno 39 opozoril, 162 opominov, 20 krat je bila izrečena globa s plačilnim nalogom in 57 krat s prekrškovno odločbo.

• **Zakon o gozdovih (ZG)**

Največ opravljenega dela gozdarskih inšpektorjev je bilo namenjenega nadzoru ZG. V letu 2015 je bilo v inšpekcijskih postopkih opravljenih 2574 pregledov, od tega jih je bilo 133 opravljenih pri ZGS v okviru izpolnitve načrta rednih pregledov, kamor sodijo pregled vzdrževanja gozdnih cest, pregled sofinanciranja gozdnogojitvenih in varstvenih del in pregled evidenc in gozdnih kronik.

Najpogostejša kršitev predpisov je še vedno posek brez ali v nasprotju z izdano odločbo ZGS, saj je bilo lani izvedenih 597 pregledov legalnosti sečnje. Ugotavljamo, da se število kršitev te vrste z leti ne zmanjšuje, ponekod je bil zaradi gospodarske krize zaznan celo trend naraščanja. Gozdarska inšpekcija prejme poročila o poseku brez odločbe od ZGS oz. si podatke o nedovoljenih sečnjah pridobi z neposrednim vpogledom v njihove evidence, vendar vseh kršitev zaradi visokega števila ne more obravnavati. Prijave fizičnih oseb, ki se nanašajo na posek brez odkazila imajo pogosto izvor v medsosedskih ali družinskih sporih.

Varstvo gozdov, predvsem ukrepanje po členih od 28. do 30. ZG, je bilo v inšpekcijskih postopkih obravnavano 408 krat. Kljub temu, da je bila gozdarska inšpekcija v letu 2014 še bolj pozorna na tovrstne kršitve zaradi posledic žleda, je zaradi počasne sanacije iglavcev poškodovanih zaradi žleda v letu 2015 prišlo do izjemne razširitve podlubnikov, kar se odraža tudi v izjemnem porastu števila inšpekcijskih postopkov. Nekateri gozdarski inšpektorji preventivno obveščajo potencialne kršitelje, da naj opravijo vsa potrebna dela. Na obvestilo gozdarske inšpekcije se pozitivno odzove večina potencialnih kršiteljev, tako da izvršijo odločbe ZGS. Usklajeno in pravočasno delovanje tako ZGS, ki v primeru nepravočasno izvedene sanitarne sečnje uvede izvršilni postopek in gozdarske inšpekcije, ki uvede prekrškovni postopek, prinese želene rezultate na področju varstva pred podlubniki. Gozdarska inšpekcija je lani zaradi odprave posledic nepravilnosti pri izvedbi varstvenih del izdala 6 inšpekcijskih odločb in 106 opozoril po ZIN.

Tretji najpogostejši razlog inšpekcijskega ukrepanja so posegi v gozd brez soglasja ZGS oziroma kršitve 21. člena ZG. Sem po vsebini sodijo še krčitve gozdov brez dovoljenja ZGS in sečnje na golo. Pregledov te vrste kršitev je bilo 146. Posegi v gozd se izvajajo najpogosteje za namene gradnje objektov, pogostokrat tudi za to, da kršitelji te površine uporabljajo za različne druge namene. Problem postaja iz leta v leto večji. Kadar gre za gradnje objektov v gozdu ali za navažanje odpadnega materiala v gozd in gozdni prostor, so ukrepi gozdarske inšpekcije odvisni tudi od tega ali bosta gradbena in okoljska inšpekcija opravili svoj del posla. Pri teh kršitvah je pomembno, da vse inšpekcijske službe, ki imajo pristojnosti ukrepanja v teh primerih, delujejo usklajeno. Mislimo na istočasne in tudi skupne preglede, ugotavljanje dejanskega stanja in tudi hkratnega zaslišanja zavezancev. Vendar je sodelovanje v takih primerih različno od območja do območja. Želimo si boljšega sodelovanja in s tem posledično hitrejšega odpravljanja nepravilnosti. Problem pri teh kršitvah so izjemno dolgotrajni postopki, v katerih zavezanci uporabijo vsa pravna sredstva, da bi lahko čim dalj časa obdržali in uporabljali stanje v nasprotju s predpisi. Posegi v gozd in gozdni prostor so tudi težko popravljivi, če sploh so in zahtevajo znatna finančna sredstva, običajno precej večja, kot so bila potrebna za sam poseg.

Gozdarska inšpekcija ugotavlja, da ZGS v nekaterih območjih ne javlja vseh nelegalnih krčitev gozda, ob reviziji načrta gozdnogospodarske enote te krčitve enostavno izloči iz gozdne maske, kljub temu da po veljavnih občinskih prostorskih načrtih ostaja tam namenska raba gozd. ZGS mora v skladu z določbami 28. alineje 56. člena Zakona o gozdovih vse nedovoljene posege, tudi če so starejši, javiti pristojni inšpekciji.

Obnovo opustošenega gozda mora z izdajo odločbe zagotoviti ZGS. Kljub tem težavam gozdarska inšpekcija dokaj uspešno obravnava in sankcionira te krčitve, saj je število posegov v gozd in gozdni prostor dokaj omejeno. V inšpekcijskih postopkih je bilo zavezancem izdanih 9 inšpekcijskih odločb, izrečenih je bilo tudi 14 opozoril v inšpekcijskem postopku.

V preteklem letu je bilo izvedeno 125 inšpekcijskih nadzorov zaradi kršitev določil 1. odstavka 18. člena ZG, to je zmanjševanje ravnosti in rodovitnosti rastišč, stabilnosti ali trajnosti gozda oziroma ogrožanje funkcij gozdov. Običajno gre po obsegu za manjše posege v gozd in gozdni prostor zaradi odlaganja ali odzemanja materiala, postavitve začasnih objektov in za primere, ko je zaradi poseka drevja prišlo do zmanjševanja funkcij gozdov. Pojavljati pa so se začeli tudi obsežni navozi izkopnega materiala pri gradnji večjih objektov v gozd, kar je po našem mnenju tudi posledica večjega nadzora pri navažanju na kmetijske površine. Obravnavano je bilo tudi nabiranje borovnic z nedovoljenimi pripomočki. Izdanih je bilo 14 opozoril po ZIN in 10 ureditvenih odločb v inšpekcijskih postopkih.

Nepravilnosti, ki se nanašajo na gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest in vlak so bile lani obravnavane v 108 primerih in so v primerjavi z leti poprej še vedno v porastu. To je tudi posledica večjega obsega gradenj prometnic v zadnjem obdobju, tudi gradenj in vzdrževanja

potrebnega za sanacijo posledic žleda. Tudi v teh primerih ugotavljamo, da ZGS prepozno reagira na nepravilnosti v zvezi s tem, saj gradenj in vzdrževanja ne spremlja in ne prepreči nepravilnosti. Gozdarska inšpekcija ugotavlja tudi, da ZGS ne beleži vseh sprememb na vlakah v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov. Gozdarska inšpekcija je lani zaradi odprave posledic nepravilnosti pri gradnji in vzdrževanju gozdnih cest in vlak izdala 9 inšpekcijskih odločb in 17 opozoril po ZIN.

Zaradi uporabe gozdnih cest v nasprotju z režimom, vožnje zunaj gozdnih cest, čezmerne uporabe cest in nedovoljene zapore gozdnih cest so gozdarski inšpektorji opravili 35 pregledov, izrekli 2 opozoril ZIN zavezancem v inšpekcijskih postopkih in izdali 1 inšpekcijsko odločbo. Do kršitev pri uporabi gozdnih cest pride največkrat zaradi neupoštevanja režima uporabe, bodisi da gre za trajno prepoved prometa, označeno s prometni znakom ali za začasno prepoved uporabe prometnice. Redki so primeri obravnavanja prekomerne uporabe gozdnih cest, zaradi česar na gozdni cesti ostanejo posledice take uporabe, lani sta bili obravnavani dve taki zadevi. Pri vožnji zunaj gozdnih cest se še vedno pojavijo primeri, da legalno motokros progo razširijo tudi v gozd tako za tekmovalca kot treninge.

V 17 primerih je bila obravnavana ograditev posameznih delov gozda v nasprotju s predpisi. Gre za primere ograjevanja svoje lastnine, pogosto se gozdna površina stika z gradbeno ali pa gre za ograditev gozda ob pašniku, pa tudi za ograje obor za rejo divjadi. Ograje so namenjene zaščititi svoje lastnine, vendar ker niso postavljene v skladu s predpisi, jih gozdarska inšpekcija obravnava kot kršitev ZG. V inšpekcijskem postopku se zavezancem dopusti možnost pridobitve soglasja za postavitve ograje, če to ni možno, se odredi odstranitev. Gozdarska inšpekcija je lani izdala 3 inšpekcijske odločbe.

Obravnavanih je bilo 16 primerov nedovoljene paše v gozdu. Problem paše je nekako v latentni fazi, lani je bila zaradi tega izdana 1 inšpekcijska odločba in 4 opozorila po ZIN.

Nadzor porabe proračunskih sredstev, namenjenih subvencioniranju gojitvenih in varstvenih del

Gozdarska inšpekcija ima v skladu z ZG pristojnost nadzirati porabo proračunskih sredstev, ki so namenjena financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove in gozdarstvo. Ker je teh sredstev iz leta v leto manj, se je z leti manjšal tudi obseg inšpekcijskega nadzora. V letu 2015 je obseg nadzora majhen predvsem zato, ker se je vsa energija lastnikov gozdov, ZGS in inšpekcije usmerila v čim hitrejšo izvajanje sanitarne sečnje dreves napadlih s podlubniki. V letu 2015 je bilo pregledano 67 obračunov gojitvenih del. Nepravilnosti niso bile ugotovljene, razen v primeru, ko je gozdarska inšpektorica odkrila napako v računalniškem programu ZGS za izračun višine subvencije za obračunana dela, ki je pri obračunu povečal subvencijo tudi ob poudarjeni proizvodni funkciji gozda, čeprav je to v skladu s Pravilnikom o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove le v primeru poudarjenih ekoloških in socialnih funkcij in pozvala ZGS, da napako odpravi. Glede na majhen obseg pregledanih objektov bi težko rekli, da nepravilnosti ni bilo. Glede na pretekla leta pa lahko zaključimo, da je v večini primerov le ta dobro narejena in s pravilnimi obračuni.

Problematika področja vlaganj v gozdove že leta ostaja nespremenjena. Nizek obseg sredstev porabijo predvsem tisti lastniki gozdov, ki sami izrazijo željo po opravljanju gojitvenih in varstvenih del v svojih gozdovih. ZGS obračuna opravljena dela in o tem šele ponekod pozno jeseni obvesti gozdarsko inšpekcijo, ko je zelo težko ali skoraj nemogoče ugotoviti kakovost izvedenih del (nadzor obžetev, opravljenih v začetku poletja, novembra ni izvedljiv). ZGS z oblastnimi ukrepi ne zagotovi kakovostne izvedbe gojitvenih del, ki so načrtovana v gojitvenih načrtih in vključena v letne plane vlaganj, saj večina lastnikov za izvajanje gojitvenih del ne kaže zanimanja oz. pripravljenosti za izvedbo načrtovanih del, pomanjkljiva sta tudi znanje in

opremljenost lastnikov za izvajanje teh del. Zato obstoječi sistem deluje v obratni smeri kot bi moral – dela so prevzeta pri tistih lastnikih, ki so to bili pripravljeni opraviti, nato sledi odločba in po potrebi še dopolnitev gojitvenega načrta.

Ugotovitve so torej enake tistim, ki jih v svojih letnih poročilih omenjamo že vrsto leto. Da bi ponovno vzpostavili učinkovit sistem gojenja gozdov, bi bilo potrebno temeljito spremeniti ZG. Ločiti bi bilo potrebno dela, ki krepijo gospodarsko vrednosti gozdov od tistih, ki so nujno potrebna v javnem interesu, da se prepreči škoda v gozdovih ali na površinah, ki jih ti gozdovi varujejo. Tista dela, ki so nujno potrebna, bi moral lastnik gozda opraviti ali pa bi jih na njegove stroške izvršil organ z javnimi pooblastili. Ostala dela, ki zgolj krepijo gospodarsko funkcijo gozdov, pa bi bilo potrebno vzpodbujati na drugačen način, npr. s sistemom davčnih olajšav.

Nadzor porabe proračunskih sredstev – vzdrževanje gozdnih cest

Na pobudo gozdarske inšpekcije je ZGS pred začetkom vzdrževanja gozdnih cest v letu 2015 izdelal enotna navodila glede postopkov pri vzdrževanju gozdnih cest, s čimer je bila podrobneje opredeljena izdelava letnega programa vzdrževanja, spremljava in nadzor vzdrževanja, prevzem opravljenih del in hramba dokumentacije o vzdrževanju gozdnih cest. Na ta način je bil opredeljen enoten pristop ZGS glede vzdrževanja in hkrati tudi poenoteni kriteriji gozdarske inšpekcije pri nadzoru porabe proračunskih sredstev namenjenih vzdrževanju gozdnih cest.

Obseg sredstev za vzdrževanje gozdnih cest je žal manjši, kot bi bilo potrebno, še posebej sedaj, ko so gozdne ceste na posameznih območjih zaradi sanacije žledoloma in sanitarnih sečenj bistveno bolj obremenjene. K veliki poškodovanosti sta prispevala še deževno vreme in tehnologija spravila. Ponekod bo poškodovanost zaradi prevoza velike količine lesa tako velika, da bo rekonstrukcija nekaterih cest nujna. Sistem vzdrževanja je ustaljen in poteka brez večjih posebnosti. Ugotavljamo, da ima že kar nekaj občin sklenjene večletne pogodbe z izvajalci, kar naj bi prispevalo k vzdrževanju gozdnih cest preko celega leta oziroma takrat, ko je to najbolj potrebno. V občinah, ki še vedno izbirajo izvajalce na podlagi vsakoletnega razpisa ni mogoče izvesti spomladanskega vzdrževanja gozdnih cest, posledično so ceste slabo prevozne velik del leta, prav tako je zaradi večjih posegov dražje vzdrževanje. Občine tudi iz lastnih proračunov marsikje zagotavljajo dodatna sredstva za vzdrževanje. Izvrševanje načrtov vzdrževanja po vrstah in obsegu del običajno odstopajo od programa vzdrževanja, finančno pa je načrt 100 % izvršen. Odstopanja od načrtovanih del so posledica spremenjenih potreb, ki se pojavijo tekom leta zaradi vremenskih razmer, tudi ujm ali pa se pojavijo neodložljiva dela. Kakovost izvedenih del je sprejemljiva. Gozdarska inšpekcija je v letu 2015 izvedla kontrolo vzdrževanja 82 odsekov gozdnih cest, na katerih je bilo obračunano vzdrževanje v skupnem znesku 183.017 EUR. Nepravilnosti niso bile ugotovljene, priporočili pa bi, da se v razpise vključi tudi opredelitev kvalitete gramoza za nasipanje, saj v nekaterih primerih ni dovolj vezljiv.

Na podlagi 19. člena Zakona o ukrepih za uravnoteženje javnih financ občin (Ur.l. RS št. 14/2015) bi morale občine prihodke iz državnih gozdov, ki so predmet koncesije v l. 2015 in 2016 nameniti za vzdrževanje gozdnih cest ali za varstvo gozdov, do dve tretjini nakazanih sredstev pa bi lahko namenile za vzdrževanje občinskih javnih cest. Zakonodajalec ni predvidel, kdo vrši nadzor porabe sredstev in ukrepa v primeru nespoštovanja teh določb. Posamezni gozdarski inšpektorji so pridobili informacije, da nekatere občine namenijo za vzdrževanje gozdnih cest iz tega vira manj sredstev kot bi jih morale, nekatere pa celo nič. V teh primerih je mogoče ukrepati le tako, da se o sumu nenamenske rabe sredstev obvesti računsko sodišče.

Spremljanje izvajanja gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov

Gozdarska inšpekcija v letu 2015 na podlagi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/2010) v skladu z letnim načrtom dela ni izvedla kontrole gozdnogospodarskih načrtov, gozdnogojitvenih načrtov, kontrole potrebnosti priprave sprememb oz. dopolnitev gozdnogospodarskih načrtov in podrobnejše analize gozdnogospodarskih načrtov, ki jim je v letu 2014 potekla veljavnost. Opravljen je bil le nadzor nad izpolnjevanjem evidenc v načrtih gozdnogospodarskih enot in vodenje gozdnih kronik za posamezne enote. Nepravilnosti, na katere je gozdarska inšpekcija vsa leta opozarjala, ostajajo enake (npr. ne oddaja načrtov za regionalni arhiv, prestari gozdnogojitveni načrti, odstopanja gozdnih kronik od predpisane vsebine,...).

Nadzor izvajalcev glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje del v gozdovih

V okviru rednih pregledov, določenih z letnim planom dela in na podlagi prijav, je gozdarska inšpekcija nadzirala usposobljenosti izvajalcev del v gozdovih. Obseg dela je prikazan v spodnji preglednici.

Tabela 21: Ugotovitve nadzora usposobljenosti izvajalcev del v gozdovih v letu 2015.

SKUPAJ %	Število pregledanih subjektov				Usposobljenost ob začetku postopka		Ukrepi gozdarske inšpekcije			
	Neregistrirani*	Dopolnilna dejavnost	Samostojni podjetniki	d.o.o. in d.d.	Strokovno usposobljeni	Usposobljeni po ZVZD-1	Opozorilo ZIN	Odločba prepoved dela	Odstop **	Postopek o prekršku
454	8	291	121	34	168	194	185	148	14	4
100	2	64	27	7	37	43				

*Neregistrirani = delo na črno + medsosedska pomoč + strojni krožki + delo v lastnem gozdu

** Število odstopljenih zadev: 7 IRSD, 7 FURS.

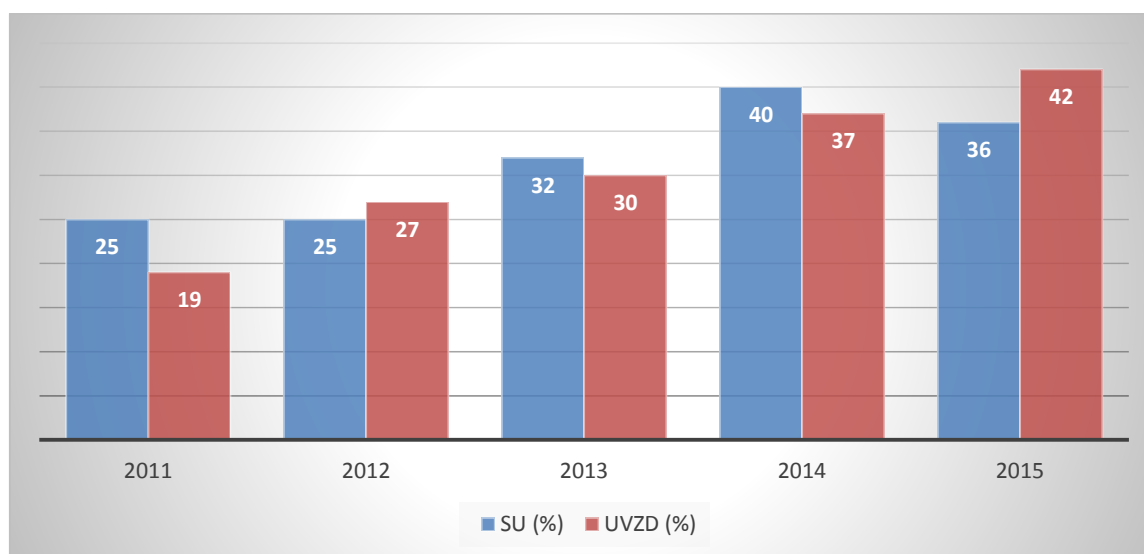
Gozdarska inšpekcija je v letu 2015 pregledala 454 zavezancev. Akcija nadzora nosilcev dopolnilne dejavnosti, ki je na pobudo Urada glavne inšpektorice potekala od konca leta 2014 in se nadaljevala v letu 2015, pojasni sorazmerno visok delež pregledanih nosilcev dopolnilnih dejavnosti na kmetiji v primerjavi z drugimi pravnimi subjekti. Večjemu obsegu pregledov je sledilo tudi večje število izrečenih ukrepov, predvsem inšpekcijskih odločb. Število slednjih je v letu 2015, v primerjavi z letom poprej, naraslo za skoraj 70%. Če pri nadzoru izvajalcev del v gozdovih ugotovimo, da ne izpolnjujejo pogojev glede strokovne usposobljenosti, od junija 2015 takoj izdamo odločbo o prepovedi opravljanja dejavnosti in samo izjemoma izrekamo opozorila ZIN, ter določimo rok za odpravo nepravilnosti. K temu so nas napeljale tragične nesreče, ki so se zgodile pri delu v gozdu, predvsem neusposobljenim delavcem in dejstva, da:

- je gozdarska inšpekcija pričela z intenzivnim nadzorom izvajalcev del v gozdovih leta 2011;
- zakonodaja, ki določa pogoje za izvajanje del v gozdovih, velja že dolgo;
- so izvajalci s temi pogoji seznanjeni. V petih letih smo namreč pregledali več kot 1000 registriranih izvajalcev del v gozdovih.

Redno ažurirana seznama usposobljenih in neusposobljenih izvajalcev del v gozdovih je javno dostopen in objavljen na oglasni deski inšpektorata: http://www.ikglr.gov.si/si/delovna_podrocja/izvajanje_del_v_gozdovih/.

Statistika formalnega izpolnjevanja pogojev glede strokovne usposobljenosti in usposobljenosti za varno in zdravo delo, z ozirom na opravljene preglede v preteklih letih, nakazuje rahel vendar konstanten trend izboljševanja razmer. Iz datumov dokumentacije, s katero zavezanci

izkazujejo usposobljenost za varno in zdravo delo, je vse prepogosto razvidno, da je bila pridobljena v času med prejemom poziva gozdarske inšpekcije in predložitvijo dokumentacije inšpekciji.

Slika 13: Delež strokovno usposobljenih (SU) in usposobljenih za varno in zdravo delo (UVZD) ob začetku inšpekcijskega postopka v letih 2011, 2012, 2013, 2014 in 2015.

Gozdarska inšpekcija pri nadzoru izvajalcev del v gozdovih dobro sodeluje z delovno inšpekcijo ter s FURS-om. Gre za skupne akcije na terenu ali medsebojne odstopne zadev v pristojno reševanje. Posebej dobro poteka sodelovanje z mobilnimi enotami FURS-a. V letu 2015 je o ugotovljenih nepravilnostih gozdarska inšpekcija v 14 primerih obveščala pristojne z odstopom upravne zadeve ali z vložitvijo obdolžilnih predlogov v prekrškovnih postopkih.

Pri pregledu subjektov, ki imajo registrirano gozdarsko dejavnost kot eno izmed dopolnilnih dejavnosti na kmetiji smo ugotovili, da se znaten delež registriranih z delom v gozdu ne ukvarja in so dejavnost registrirali zgolj zaradi prijave na razpise ali »za vsak slučaj«. Po pozivu gozdarske inšpekcije za dostavo dokumentacije so gozdarske dejavnosti uradno izbrisali iz evidenc. Pri dopolnilnih dejavnostih na kmetijah se je pokazalo več problemov na katere smo opozorili že v lanskem letnem poročilu.

Večina »tujih izvajalcev del«, ki so se v Sloveniji pojavili ob sanaciji žledoloma, je pri nas ostala, saj je bilo dela v gozdu, zaradi gradacije podlubnikov, obilo. S 1. 9. 2015 je v uporabi nov Zakon o zaposlovanju tujcev (Uradni list RS, št: 47/2015), ki prinaša številne spremembe, nadzorna organa sta inšpekcija za delo in FURS.

V gozdarstvu bi bilo potrebno zaradi enakopravnosti subjektov na trgu čim bolj poenotiti pogoje usposobljenosti za opravljanje del v gozdovih in jih hkrati uskladiti s sosednjimi državami. V tej luči je gozdarska inšpekcija okrepila sodelovanje s Centrom za poklicno izobraževanje RS in prevzela pobudo pri oblikovanju vstopnih pogojev za vključitev kandidatov v sistem pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK). Izdajanje odločb o prepovedi dela zaradi neustrezne strokovne usposobljenosti izvajalcev del v gozdovih je ukrep, ki ga gozdarska inšpekcija po zakonu mora izreči, zavezanca in njihove družine pa lahko porine na rob preživetja.

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je torej na pobudo gozdarske inšpekcije sprejel spremembo vstopnih pogojev pri katalogih standardov znanj in spretnosti za

NPK Gozdarski gojitelj, za NPK Gozdarski sekač in za NPK Gozdarski traktorist. Končana OŠ trenutno ni več vstopni pogoj, kandidati potrebujejo zdravniško spričevali in seveda morajo biti starejši od 18 let. Na ta način je bilo omogočeno več kot 60 kandidatom, da pridobijo certifikat NPK in delo v gozdu lahko opravljajo legalno in formalno ustrezno strokovno usposobljeni. Gozdarska inšpekcija je vse zavezanke, ki jih je imela v postopkih in zaradi nedokončane osnovne šole niso mogli pridobiti certifikata NPK, po telefonu obvestila o dani možnosti. Večina jih je v letu 2015 certifikat NPK tudi pridobila.

Pri inšpekcijskih nadzorih izvajalcev del v gozdovih smo zaznali potrebo po znanju tehnologij sečnje in spravila, ki so v naših gozdovih sorazmerno nove, vendar precej pogoste. Zadeva je povezana tudi z ugotavljanjem ustrezne strokovne usposobljenosti delavcev. Gozdarska inšpekcija je k problemu pristopila aktivno in podala pobudo za oblikovanje katalogov strokovnih znanj in spretnosti za NPK za spravilo lesa s traktorsko prikolico s hidravličnim nakladalnikom in za strojno sečnjo in izvoz lesa z zgibno polprikolico. Področni odbor za gozdarstvo pri Centru RS za poklicno izobraževanje je pobudo sprejel in začel s postopkom oblikovanja katalogov znanj.

Pri pregledih pravnih subjektov smo v letu 2015 zaznali povečano število takih, ki odkupujejo les na panju, najemajo izvajalce sečnje in spravila (podizvajalce) ter na trgu prodajo gozdno lesne sortimente. Taki poslovni subjekti po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) niso razvrščeni med gozdarske dejavnosti ampak v dejavnost trgovine na debelo – podrazred: SKD 46.730 Trgovina na debelo z lesom, gradbenim materialom in sanitarno opremo. Njim ni potrebno registrirati gozdarskih dejavnosti in jim ni potrebno izpolnjevati pogojev strokovne usposobljenosti za izvajalce del v gozdovih. K takemu načinu poslovanja so se zatekli tudi nekateri izvajalci, ki jim je gozdarska inšpekcija izdala odločbo o prepovedi opravljanja gozdarskih dejavnosti, ker niso zaposlovali ustrezno strokovno usposobljene delovne sile.

Zaznali smo pojav slamnatih gozdarskih podjetij, ki imajo na naslovu, na katerem so registrirana, zgolj poštni nabiralnik. Običajno njihovi lastniki in zastopniki prihajajo iz bivših jugoslovanskih republik ali Albanije. Podjetja se ne odzivajo na pozive GI k predložitvi dokumentacije o izpolnjevanju pogojev, dela v gozdu pa verjetno tudi ne opravljajo.

Nadzor prevoza in prodaje okrasnih dreves

Ob koncu vsakega leta gozdarska inšpekcija izvede tudi nadzor poseka, prevoza in prodaje okrasnih dreves. Inšpektorji so v drugi polovici decembra nadzirali prodajo drevesc na standardnih lokacijah, kjer okrasna drevesca že vrsto let prodajajo isti prodajalci, ki so s predpisi na tem področju že dobro seznanjeni. Nepravilnosti pri označitvi, prevozu in prodaji drevesc niso bile ugotovljene. V prodaji je čedalje več dreves s plantažne proizvodnje in iz uvoza. Konkurenco naravnim drevescem predstavlja tudi prodaja umetnih okrasnih dreves.

Nadzor sledljivosti lesa in nadzor izpolnjevanja določb Uredbe (EU) 995/2010

Z uveljavitvijo zadnje novele ZG dne 10. 4. 2015 se lahko zaradi odprave posledic žleda do 31.12.2016 sledljivost gozdnih lesnih sortimentov namesto s prevoznicami zagotavlja z listino o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti.

Glavna inšpektorica IRSKGLR je v začetku januarja 2015 izdala Načrt pregledov izpolnjevanja zahtev iz Uredbe (EU) 995/2010, ki se nanašajo na dajanje gozdnih lesnih sortimentov iz slovenskih gozdov na trg in trgovanje z njimi. Iz evidence ZGS o opravljenih sečnjah v letu 2014 je bil opravljen naključni izbor lastnikov gozdov pri katerih je bil opravljen nadzor sledljivosti poseknega lesa. V nekaj primerih je bilo ugotovljeno, da lastnik sečnje ni izvršil, kljub temu pa jo je ZGS prevzel kot izvedeno, saj terenski prevzem v resnici ni bil opravljen.

Nadzor se je opravil le, če je prevzeta količina posekanega lesa presegala 10 m³. Opravljeno je bilo 165 pregledov, od tega je bilo pregledano tudi 5 pravnih oseb. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdano 8 opozoril po ZIN z rokom za odpravo pomanjkljivosti. 19.3.2015

Žal se je tudi v letu 2015 izkazalo, da so lastniki gozdov in trgovci z lesom o teh obveznostih slabo obveščeni, na kar je gozdarska inšpekcija MKGP obvestila že v letu 2014.

Omenjena uredba prepoveduje dajanje nezakonito posekanega lesa na trg. Gozdarska inšpekcija večinoma obravnava dajanje nezakonito posekanega lesa na trg, ko sta odvoz in prodaja lesa že izvršena. V letu 2015 je gozdarska inšpekcija obravnavala dva primera dajanja nezakonito posekanega lesa na trg iz državnih gozdov. Koncesionarja sta sicer imela vzpostavljen sistem potrebne skrbnosti, to je sprejet ustrezen pravilnik, vendar ga v praksi nista izvajala. Nezakonit posek sta izvedla podizvajalca, koncesionar je v enem primeru les že dal na trg, v drugem primeru pa je to preprečil gozdarski inšpektor z izdajo inšpekcijske odločbe, ki še ni pravnomočna. Prekrškovna postopka še nista dokončana.

V zasebnih gozdovih so bili obravnavani 4 primeri dajanja nezakonito posekanega lesa na trg, ko sta bila odvoz lesa in prodaja že izvršena, proti 3 fizičnim in 1 pravni osebi je gozdarska inšpekcija prekrškovno ukrepala in izrekla globe.

• Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu

Gozdarski inšpektorji opravljajo redni nadzor izvajanja določb Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu in pravilnikov, izdanih na njegovi podlagi.

V Sloveniji so v register dobaviteljev, ki se ukvarjajo s pridelovanjem, trženjem ali uvozom gozdnega reprodukcijskega materiala vpisane naslednje drevesnice: Omorika d.o.o., GLG Murska Sobota d.o.o., Drevesnica Štivan d.o.o., v register dobaviteljev je vpisan tudi ZGS.

Zaradi izrednih razmer, ki so posledice žledoloma in napada lubadarja ter izpada namenskih sredstev za sadnjo, je bil nadzor v letu 2015 praktično zanemarljiv. Opravljena sta bila le 2 pregleda.

Z zmanjševanjem števila dobaviteljev GRM ter zaradi golih površin, ki so nastale po sanaciji žledoloma ter žarišča podlubnikov, bo vedno bolj vprašljivo zagotavljanje ustrezne količine ter ustreznost sadik za sadnjo v različnih provenienčnih območjih.

Tabela 22: Nadzor izvajanja zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu :

Tema pregleda	Lokacija ZGS ali drevesnica	Število pregledov	Ugotovitve
7., 15. In 25. člen ZGRM (sadike)	ZGS, OE Sežana	1	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
Nadzor pridobivanja potaknjencev klonov topole	GLG M. Sobota - drevesnica Ižakovci	1	Nepravilnosti niso bile ugotovljene

• Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin

Zdravstvene preglede drevesnic, ki proizvajajo sadike za uporabo v gozdovih, opravlja Gozdarski inštitut Slovenije z dvema pooblaščenima preglednikoma. Ob teh pregledih je praviloma prisoten tudi gozdarski inšpektor, ki v primeru nepravilnosti oziroma ob odkriti prisotnosti škodljivih organizmov ali sumu nanje, odredi ukrepe za njihovo odpravo. V letu 2015 je bilo opravljenih 7 pregledov v drevesnicah in varovalnih pasovih drevesnic. Pregledi

so bili izvedeni v času od julija do konca septembra. Pri pregledih so bili odkriti naslednji škodljivi organizmi:

- *Cristulariella depraedans* (javorjeva bela pegavost) na gorskem javorju,
- *Mycosphaerella microsora* (cerkosporna lipova listna pegavost) na lipi,
- *Lophodermium sp.* (osip borovih iglic) na okrasnem ruševju,
- *Erysiphe arcuata* (gabrova pepelovka) na belem gabru,
- *Blumeriella jaapii* (češnjeva listna pegavost) na češnji,
- *Erysiphe alphitoides* (hrastova pepelovka) na hrastu,
- *Sawadaea bicornis* (javorjeva pepelovka) na gorskem javorju,
- *Nectria sp.* na črni jelši,
- *Cronartium ribicola* (mehurjevka zelenega bora) na himalajskem boru,
- *Melampsora sp.* (topolova rja) na topolih,
- *Cryptodiaporthe populea* (topolov rak) na topolih,
- *Caliroa sp.* (hrastova polžasta grizlica) na črni jelši,
- *Sciapteron tabaniformis* (mali topolov steklokrilec) na topolih,
- *Saperda populnea* (mali topolov kozliček) na topolih.

Gozdarski inšpektorji so odredili ustrezne ukrepe za zatrtje odkritih škodljivih organizmov.

V primeru, da so posamezni škodljivci razširjeni v mejah, ki presegajo merila za ugotavljanje zdravstvenega stanja posevkov in objektov, semena in sadilnega materiala iz Pravilnika o obveznem zdravstvenem pregledu posevkov in objektov, semena in sadilnega materiala kmetijskih in gozdnih rastlin (Uradni list SFRJ, številka 52/1986), gozdarska inšpekcija na podlagi ZIN (člen 33/2) odredi, da drevesničarji na podlagi 8., 9. in 12. člena že navedenega pravilnika, ne smejo dati v promet sadike, za katere niso pridobili zdravstvenega spričevala. Omenjeni pravilnik, ki ureja gospodarske škodljivce in je izdan na podlagi ZZVR... iz leta 1976, je še vedno v veljavi. Ker smo v novi državi že preko 20 let, bi bilo potrebno ta predpis urediti, saj pravilnik velja, za izdajo odločbe pa ni podlage v zakonodaji Republike Slovenije.

Pregledan je bil gozdni rob v varovalnem pasu okrog matičnega nasada sadnih drevesnih vrst v Selu na Goričkem, zaradi potencialne prisotnosti hruševega ožiga ter metličavosti jablan. Varovalni pasovi drevesnic, kjer ni bilo gostiteljskih rastlin škodljivih organizmov hruševega ožiga oziroma šarke, niso bili pregledani.

Tabela 23: Nadzor izvajanja zakona o zdravstvenem varstvu rastlin:

Tema pregleda	Lokacija (drevesnica)	Število in čas pregledov	Ugotovitve
Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po ZZVR v drevesnici	GLG M. Sobota- Drevesnica Ižakovci, Polana	2x/ 25. sept. 2015	Okužba po: <i>Erysiphe alphitoides</i> , <i>Melampsora sp.</i> , <i>Cryptodiaporthe populea</i> . Napad po: <i>Sciapteron tabaniformis</i> , <i>Saperda populnea</i> , <i>Caliroa sp.</i> .
	GLG M. Sobota- drevesnica Polana, Ižakovci	1x: 30. julij 2015	Okužba po: <i>Erysiphe alphitoides</i>

Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po ZZVR v drevesnici	Omorika d.o.o.- drevesnica Muta	1x: 2. julij 2015	Okužba po: <i>Cristulariella depraedans</i> , <i>Erysiphe alphitoides</i> <i>Nectria</i> sp. <i>Cronartium ribicola</i>
	Omorika d.o.o.- drevesnica Muta	1x: 29. september 2015	Okužba po: <i>Erysiphe arcuata</i> , <i>Blumeriella jaapii</i> , <i>Erysiphe alphitoides</i> <i>Sawadaea bicornis</i> <i>Lophodermium</i> sp., <i>Mycosphaerella microsora</i> .
	Drevesnica Štivan	1x: spomladi 2015	Ni okužb
Kontrola prisotnosti hruševega ožiga ter metličavosti jablan.	Varovalni pas matičnega nasada sadnih dreves v Selu na Goričkem	1x/ 29. sept. 2015	Ni okužb

• Uredba o varstvu samoniklih gliv

V letu 2015 na nobenem območju nismo zasledili izrazite gobarske sezone. Število prekrškarjev je odvisno od gobarske sezone, saj se gobarji ob intenzivni rasti gob težko držijo količinske omejitve, kljub temu da jo poznajo, kršitve ostalih določb Uredbe o varstvu samoniklih gliv in Uredbe o zavarovanih prostoživečih glivah pa so redke in jih je vsako leto manj. Tako je gozdarska inšpekcija v preteklem letu zaradi kršitev določb Uredbe o varstvu samoniklih gliv izrekla le 1 opozorilo po ZP zaradi nabiranja in prenašanja gob na napačen način.

Nadzor nabiranja gob je težaven, saj je potrebno kršitelja ujeti pri samem dejanju, običajno v gozdu, daleč od poti. Predvidevamo, da odkrijemo le manjši del kršiteljev. Do kršitev predpisov o nabiranju samoniklih gliv prihaja predvsem v času njihove intenzivne rasti, ki je sezonska ter časovno in krajevno nepredvidljiva, število gozdarskih inšpektorjev je majhno, zato je težko zagotavljati zadostno število inšpektorjev za ta nadzor. Dokler se ne bo spremenil odnos do spoštovanja predpisov in zasebne lastnine, bi bilo potrebno povečati število inšpektorjev ali drugih nadzornikov.

• Nadzor voženj v naravnem okolju

Nadzor tega področja, ki ga urejata tako Zakon o ohranjanju narave kot Zakon o gozdovih, je po izkušnjah učinkovit le takrat, kadar se izvaja ob pomoči policije in takrat, kadar je pričakovati največ kršitev. To pa je izven rednega delovnega časa in ob koncih tedna. Problem nedovoljene vožnje je tudi področje, ki javnost in s tem medije zelo zanima. Kršitelja je potrebno zalotiti ob dejanju prekrška, kar predstavlja kar nekaj težav. Izkušnje učijo, da je zavest kršiteljev zelo nizka in da včasih ne zadošča niti prisotnost policije, saj se kršitelji, opremljeni z zaščitnimi

čeladami in z neregistriranimi vozili nočejo ustaviti. Prekrškovni postopek, ki je bil uveden na osnovi fotografij kršitelja, ki jih je posredoval prijavitelj, je bil uspešno zaključen. Zaradi kršitev določb ZON je bilo leta 2015 izrečenih 11 opozoril po ZP, 5 krat izrečena globa z odločbo in 6 krat s plačilnim nalogom. Po ZG sta bili zaradi uporabe gozdnih cest v nasprotju z določenim režimom uporabe izdani 2 opozorila po ZP, 2 krat izrečen opomin, 11 krat izrečena globa s PN in 2 krat izrečena globa z odločbo ter zaradi vožnje izven gozdnih cest razen za namene gospodarjenja z gozdovi in reševanja še 1 krat izrečena globa s PN in 1 krat izrečena globa z odločbo.

V letu 2015 je gozdarska inšpekcija sodelovala s policijo v več akcijah nadzora vožnje v naravnem okolju. Dobra stran »večjih« akcij s policijo je v medijski pokritosti in s tem poudarjenim preventivnim značajem, manjših akcij pa večja učinkovitost in usmerjenost na tista območja, kjer je teh kršitev največ.

Delo na tem področju se v skladu z odredbo glavne inšpektorice, opravlja tudi izven rednega delovnega časa.

• **Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju**

Po Uredbi o varstvu pred požarom v naravnem okolju, ki je stopila v veljavo 5. 4. 2014, gozdarska inšpekcija nima pristojnosti za prekrškovno ukrepanje. Uredba daje pristojnost gozdarski inšpekciji le v primeru razglasitve velike ali zelo velike požarne ogroženosti. Zato gozdarska inšpekcija nadzor opravlja po ZG, ki vsebuje določbe glede kurjenja v gozdu (33. in 34. člen) in predpisuje globe za kršitelje. Zaradi kurjenja v gozdu na neurejenem kurišču je bilo izrečeno 1 opozorilo po ZP, zaradi požiganja travišča ob gozdu pa z odločbo izrečena 1 globa.

• **UGOTOVITVE O IZVAJANJU ZAKONA O PREKRŠKIH**

Število izrečenih ukrepov v prekrškovnem postopku v letu 2015 se je povišalo iz lanskih 490 na 691 ukrepov, kar je zlasti posledica povečanega prekrškovnega ukrepanja zaradi neizvršitve odločb o izvedbi sanitarne sečnje v postavljenem roku. Od skupno 691 ukrepov je bilo izrečenih 167 opozoril, 69 plačilnih nalogov, 239 odločb z izrekom opomina ter 216 odločb z izrekom globe. V letu 2015 sta bila podana tudi 2 predloga ovadbe tožilstvu eden zaradi suma storitve kaznivega dejanja po 204. členu KZ - tatvina, drugi pa zaradi suma storitve kaznivega dejanja po 340. členu KZ – uničenje gozda.

Skupaj je bilo v letu 2015 podanih 26 zahtev za sodno varstvo. Zoper plačilne naloge so kršitelji vložili 7 zahtev za sodno varstvo, gozdarski inšpektorji pa so podali 17 predlogov za izterjavo glob izrečenih s plačilnimi nalogi. Na izdane opomine ni bilo podanih zahtev za sodno varstvo, predlogov za prisilno izterjavo stroškov postopka je bilo 19, na odločbe s katerimi je bila izrečena globa, je bilo vloženih 19 zahtev za sodno varstvo, predlogov za izterjavo globe oziroma stroškov postopka pa je bilo 81. Kljub temu, da je bil institut uklonilnega zapora učinkovito sredstvo, s katerim se je doseglo, da so storilci, ki so se plačilu skušali izogniti, globo dejansko tudi plačali, je ustavno sodišče z odločba US-I-12/12, ki je bila objavljena v Uradnem listu 19.12.2014, razveljavila določbe 19. člena glede izvrševanja uklonilnega zapora in celotni 202. b člen Zakona o prekrških, zato se je v letu 2015 povečalo število predlogov za izterjavo globe oziroma stroškov postopka.

Tabela 24: Število ukrepov v prekrškovnem postopku.

	Število	Globa Eur	Stroški postopka EUR	Zahteva za sodno varstvo	Predlogi za izterjavo

		izrečeno	plačano	izrečeno	plačano	število	delež	število	delež
Skupaj	691	158.850	57.338	21.175	17.899	26	5,0	117	15,8
Plačilni nalog	69	26.450	10.738			7	10,1	17	24,6
Odločba opomin	239			6.690	6.150	0	0	19	7,9
Odločba globa	216	132.400	46.600	14.485	11.209	19	8,8	81	18,7
Opozorilo	167								

Opomba: Plačani zneski so nižji kot izrečeni zaradi izterjav, pri globah pa lahko storilci v 8 dneh po pravnomočnosti plačajo polovico izrečene globe

Gozdarski inšpektorji so v štirih primerih sami odpravili plačilni nalog, tako da so sodišča v letu 2015 prejela v odločanje 26 zahtev za sodno varstvo. Sodišča so glede lani in v preteklih letih vloženih in nerešenih zahtev za sodno varstvo v 3 primerih zavrgla zahtevo za sodno varstvo, v 2 primerih zavrnila zahtevo za sodno varstvo, v 7 primerih so sodišča potrdila odločitev prekrškovnega organa, v 3 primerih so spremenila odločbo glede sankcije, v 6 primerih so spremenila plačilni nalog glede sankcije, v 1 primeru odpravila plačilni nalog in v 1 primeru odpravila odločbo prekrškovnega organa. V obeh primerih odprave plačilnega naloga oziroma odločbe sta se gozdarska inšpektorja pritožila na sodbi okrajnih sodišč. V enem primeru je višje sodišče že odločilo in ugodilo pritožbi ter potrdilo odločbo prekrškovnega organa.

V večina zadev v gozdarski inšpekciji je zaključena na prvi stopnji. V zadnjem letu je bilo zahtev za sodno varstvo le na 5 % izdanih plačilnih nalogov oziroma odločb, povprečje od leta 2005 pa je nekoliko pod 10 %. Število zahtev za sodno varstvo in pregled odločitev sodišč, ki so odločale v zahtevah za sodno varstvo pokaže, da je kakovost pripravljenih ukrepov gozdarske inšpekcije na visoki strokovni ravni in da je le nekaj primerov, ko so sodišča odpravila odločbe prekrškovnega organa.

Večina ukrepov je bilo izrečenih, ker je storilec z dejanjem storil en prekršek. V 31 primerih pa so bili kršitelji kaznovani za po 2 prekrška, v 2 primerih pa celo za 3 prekrške.

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih z dne 7.3.2014 so gozdarski inšpektorji dobili pooblastilo tudi za izrekanje glob v razponu. V 81. b členu Zakona o gozdovih je določeno, da se sme za prekrške iz tega zakona v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane mere. V letu 2015 je bilo kršiteljem izrečenih 12 glob v razponu, kot oteževalna okoliščina je bilo predvsem upoštevano, da gre za povratnike.

• Računalniška podpora delu inšpekcije

Neposredna računalniška podpora, ki nam jo omogočata dva za to usposobljena delavca na glavnem uradu, je kakovostna, hitra in za nemoteno inšpekcijsko delo popolnoma ustreza. Računalniška aplikacija Silvaspec je pomoč neposrednemu inšpekcijskemu nadzoru na terenu in razbremenjuje inšpektorje vodenja raznih evidenc in opomnikov ter pripravljanja številnih poročil o določenih postopkih in hkrati omogoča pripravo analiz, ki služijo vodenju inšpekcije. Tekom leta je prihajalo do težav pri delovanju aplikacije, ker ni bila sklenjena pogodba o rednem vzdrževanju programa, kar se v prihodnje ne sme več dogajati, če želimo zagotoviti

delovanje sistema. Podatki, vneseni v aplikacijo Silvaspec, se dnevno prepisujejo v ISI, od tam pa v SPIS na MKGP.

- **Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi službami in odstopi zadev drugim inšpekcijskim organom**

V gozdarski inšpekciji se zavedamo, da je za učinkovito delo zelo pomembno sodelovanje znotraj inšpekcije, takoj za tem pa sodelovanje z drugimi organi nadzora. Pri tem mislimo na sodelovanje z vsemi inšpekcijskimi in drugimi službami, ki delujejo v gozdu in gozdnem prostoru oziroma so zadolženi za upravljanje ali nadzor gospodarjenja z gozdovi v najširšem smislu. Zato smo pogosto pobudniki takega sodelovanja ali pa se na pobude za sodelovanje od drugod takoj odzovemo. Še posebej smo zadovoljni s sodelovanjem pri obravnavanju konkretnih zadev. Na terenu vzpostavljeno sodelovanje se je pokazalo za učinkovito. Ugotavljamo tudi, da je sodelovanje boljše v tistih predelih in med tistimi inšpekcijami, ki imajo prostore na isti ali sosednji lokaciji, saj tako pride med inšpektorji do osebnega stika.

Pri nadzoru izvajalcev del v gozdovih in nadzoru Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, po katerem opravlja posredni nadzor tudi gozdarska inšpekcija, se je vzpostavilo zelo dobro sodelovanje predvsem s FURS in z delovno inšpekcijo. Jeseni 2015 je bil s FURS dogovorjen skupen nadzor 10 gospodarskih subjektov, ki dajejo les prvič na trg. V preteklem letu je bil opravljen 1 dogovorjen nadzor, ostali bodo sledili v prvi polovici naslednjega leta.

Pri reševanju konkretnih primerov nelegalnih kopov v gozdnem prostoru, je zelo dobro sodelovanje z rudarsko inšpekcijo. Jeseni 2015 je bil dogovorjen protokol skupnega pristopa pri ukrepanju v primeru nelegalnih kopov v gozdu ter Ministrstvu za infrastrukturo posredovan usklajen predlog za spremembe Zakona o rudarstvu, ki bi omogočile učinkovitejše ukrepanje pristojnih inšpekcij.

Tradicionalno dobro je sodelovanje s policijo pri nadzoru voženj z vozili v naravnem okolju, pri nabiranju gozdnih sadežev in gob in kot pomoč pri nadzoru drugih kršiteljev v gozdu, kjer inšpektorji pričakujejo odpor.

Kot dobro lahko ocenimo tudi sodelovanje z ZGS. Na vprašanja in zahteve po podatkih, ki jih potrebujemo v inšpekcijskih postopkih, se odzivajo. V začetku preteklega leta je prišlo do sestanka vodstva ZGS in gozdarske inšpekcije, na katerem je inšpekcija ZGS predstavila delo v predhodnem letu in ugotovitve nadzorov s poudarkom na izboljšanju dela ZGS in program dela gozdarske inšpekcije za leto 2015. Posamezni inšpektorji so imeli enake sestanke z vodstvi posameznih območnih enot ZGS. Ocenjujemo, da z našimi predlogi in stališči, ki jih predstavimo vodstvu Zavoda na sestankih in ob izidu letnega poročila, niso vedno seznanjeni tudi na nižjih nivojih oziroma se predlogi izboljšav prepočasno udejanjajo v praksi.

Gozdarska inšpekcija je v letu 2015 drugim pristojnim organom odstopila v reševanje 49 zadev, pri katerih je ugotovila pristojnost drugih organov. Največ odstopov je bilo v primeru suma kršitve delovne zakonodaje, s področja dela na črno – 9 primerov. V tem primeru je šlo za odstop zadev na FURS, sledijo zadeve s področja dela IRSOP, IRSD, TIRS, Kmetijska inšpekcija, IRSER.

- **Preventivno delovanje gozdarske inšpekcije**

Preventivno delovanje v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih opozarja morebitne kršitelje predpisov na posledice takega ravnanja. Dolžnost preventivnega delovanja je določena v 6. in 33. členu ZIN, po ZP-1 naj bi ravno kaznovanje kršiteljev delovalo tako na kršitelja kot na vse ostale. V gozdarski inšpekciji uresničujemo preventivno delovanje na naslednje načine: z

obveščanjem javnosti preko medijev, z odgovori na vprašanja ali na druge načine obveščanja javnosti o predpisih, o dovoljenem pravnem ravnanju, o najpogostejših kršitvah predpisov in o akcijah nadzora. V praksi se najpogosteje poslužujemo telefonskih odgovorov na vprašanja posameznikov, odgovorov na vprašanja po elektronski pošti, dopisov potencialnim kršiteljem, odgovarjamo na vprašanja medijev, redkeje s predavanji ciljnim skupinam.

Mediji nas sprašujejo o predpisih in ukrepih s področja vožnje z vozili v naravnem okolju, o nabiranju gob in drugih gozdnih sadežev, nekaj vprašanj zadeva neposredne domnevne kršitve na terenu in ukrepe gozdarskih inšpektorjev.

V letu 2015 je bilo za medije zanimivo nabiranje gozdnih sadežev, posebna pozornost je bila posvečena tudi sanitarni sečnji.

S preventivnimi dopisi poskušamo potencialne kršitelje odvrniti od protipravnih dejanj. Zaradi sanacije žledoloma in s tem povezano gradacijo podlubnikov je bilo največ teh dopisov na področju varstva gozdov - opozarjanje na roke izvedbe del. Poleg dopisov potencialnim kršiteljem so pomembna tudi tolmačenja gozdarskih inšpektorjev, ki prispevajo k spoštovanju predpisov. Ocenjujemo, da so dopisi in ostale aktivnosti, ki jih izvaja gozdarska inšpekcija kot preventivne ukrepe, dobrodošli in učinkoviti. Vseh teh aktivnosti ni mogoče zabeležiti, zato je spodnja številka zgolj informativna. V letu 2015 je bilo teh preventivnih dejanj 553 (v letih poprej 234, 92, 152, 156, 155).

LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

Inšpekcijski nadzor na področju lovstva in ribištva je v letu 2015 opravljalo 13 inšpektorjev, ki so organizirani v petih območnih enotah inšpektorata. Poleg vodje lovske in ribiške inšpekcije, je na področju lovstva opravljalo neposredni inšpekcijski nadzor 9 inšpektorjev, od tega štirje inšpektorji tudi inšpekcijski nadzor na področju gozdarstva, trije inšpektorji so opravljala inšpekcijski nadzor samo na področju lovstva. Na področju sladkovodnega ribištva so opravljali nadzor 3 inšpektorji, od tega en inšpektor tudi na področju kmetijske inšpekcije in en inšpektor na področju lovske inšpekcije. Na področju morskega ribištva so opravljali nadzor 3 ribiški inšpektorji. Tudi v letu 2015 se je povečalo območje dela inšpektorjem, predvsem tistim, ki opravljajo delo na področju lovske inšpekcije, saj se je z odhodom enega lovskega inšpektorja v pokoj, ostalim inšpektorjem povečal obseg dela in območje inšpekcijskega nadzora. Kljub temu ostajajo nekatera območja v Sloveniji, ki nimajo stalnega inšpekcijskega nadzora na področju lovstva in sladkovodnega ribištva. To je območje Primorske, kjer opravlja občasen inšpekcijski nadzor na področju lovstva, vodja lovske in ribiške inšpekcije in po potrebi tudi kdo od lovskih inšpektorjev, ki opravljajo nadzor na ostalih območjih. Na območju Prekmurja opravlja občasen inšpekcijski nadzor na področju lovstva in ribištva inšpektor iz Dravograda. Na obeh območjih se praktično opravlja inšpekcijski nadzor samo na podlagi prijetih prijav, saj rednega nadzora z obstoječo kadrovsko zasedbo ni mogoče opravljati. Tako stanje se nadaljuje že vrsto let, kar se odraža tudi na delu upravljavcev lovišč in ribiških okolišev. Na področju sladkovodnega ribištva lahko govorimo le o delnem nadzoru tega področja, saj nadzor sladkovodnega ribištva opravljajo le trije inšpektorji, od tega le ena inšpektorica, s sedežem v Ljubljani, opravlja nadzor izključno na področju sladkovodnega ribištva in nadzor na področju morskega ribištva, v delu nadzora prodaje rib in ribiških proizvodov.

Na področju nadzora morskega ribištva opravljajo nadzor trije inšpektorji, en inšpektor opravlja pretežno nadzor na morju, druga dva pa predvsem nadzor prodaje rib in ribiških proizvodov. Pri nadzoru prodaje rib in ribiških proizvodov sodelujejo tudi vsi inšpektorji, ki nadzirajo sladkovodno ribištvo.

Število inšpektorjev, ki opravljajo nadzor na področju lovske inšpekcije daje navzven videz dobre kadrovske zasedenosti in dovolj velikega števila inšpektorjev, ki delujejo na tem področju, dejansko pa je kadrovsko področje dela lovske inšpekcije dokaj pomanjkljivo zasedeno. Na Inšpektoratu RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je največ inšpektorjev, ki imajo pooblastila za delo na dveh različnih področjih prav na področju lovske inšpekcije. Taka razdelitev dela izvira še iz obdobja, ko je področje lovstva urejal zakon iz leta 1976, na podlagi katerega so bile pristojnosti in delovne obveze lovskih inšpektorjev precej omejene. Z novo zakonodajo iz leta 2004 so se zahteve in obveznosti do upravljavcev lovišč in do dela lovskih inšpektorjev zelo povečale. Zlasti veliko povečanje teh zahtev pa je bilo v letu 2009, saj so bile upravljavcem lovišč v tem letu podeljene koncesijske pravice za upravljanje z lovišči s podpisom koncesijskih pogodb. Z omenjeno problematiko že vrsto let, od leta 2009 naprej seznanjamo vse pristojne, vendar pa očitno ni volje in posluha, da bi omenjeno problematiko uredili. Kadrovska zasedenost na področju dela lovske inšpekcije je izredno slaba, pomanjkanje lovskih inšpektorjev in posledično manjši nadzor se že odraža med upravljavci lovišč in na upravljanju lovišč. Kljub prizadevanju inšpektorjev, ki vršijo nadzor na področju lovstva, da bi zagotovili celovit inšpekcijski nadzor vseh upravljavcev lovišč, ugotavljamo, da to praktično ni izvedljivo zaradi kadrovskih omejitev na področju lovske inšpekcije. Dodatno slabša razmere na področju nadzora lovstva tudi obstoječa kadrovska zasedba, ki se bliža povprečni starosti skoraj 60 let. Glede na starostno strukturo lovskih inšpektorjev in dejstvu, da je območje nadzora vsakega inšpektorja vedno večje, kar predstavlja povečan obseg prevozov do mesta nadzora, je težko pričakovati vsako leto večjo učinkovitost lovskih inšpektorjev. Pri posameznih upravljavcih lovišč je inšpekcijski nadzor opravljen samo delno oz. samo na ozkem delu nalog, ki jih morajo upravljavci opravljati, npr.: vodenje evidenc.

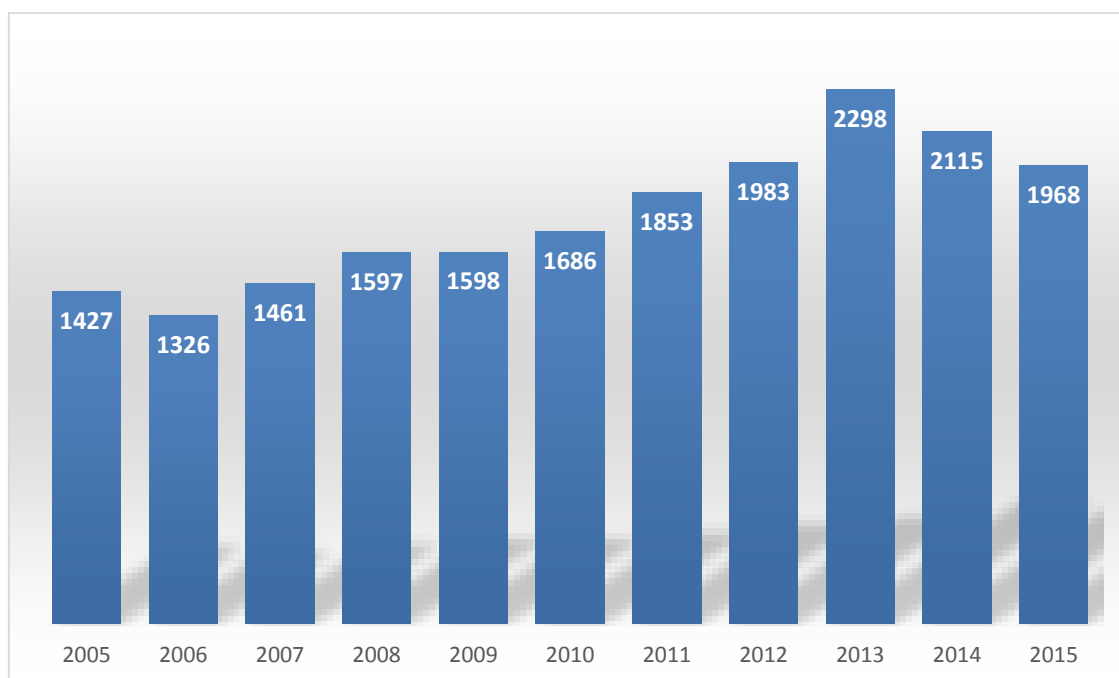
Omejena kadrovska sestava na področju lovske inšpekcije predstavlja dejansko oviro za opravljanje celovitega nadzora na področju lovstva in se delno že odraža na poslabšanju stanja na terenu in posledično površnega izvajanja zakonodaje s strani upravljavcev lovišč. Stalen nadzor in stalno spremljanje upravljavcev lovišč pri izvajanju njihovih obveznosti zagotavlja urejenost na področju lovstva. Okrnjena kadrovska zasedba na področju lovske in ribiške inšpekcije je traja že predolgo, da bi jo lahko reševali z prilagojeno organizacijo dela, zato je stanje na področju vsako leto slabše.

Inšpektorji za sladkovodno ribištvo poleg nadzora pri upravljavcih ribiških okolišev, opravljajo tudi nadzor na področju prodaje rib in ribiških proizvodov na celotnem področju R Slovenije. Tudi na tem področju obstoječe število ribiških inšpektorjev ne omogoča zadostnega nadzora. Število prodajalnih bodisi v večjih trgovskih centrih ali samostojnih ribarnic je preveliko, da bi celotno delo opravili štirje inšpektorji, če v tem sklopu omenim še inšpektorja, ki opravlja nadzor na področju morskega ribištva. Nemogoče je tudi pričakovati, da bi trije inšpektorji, ki nadzirajo sladkovodno ribištvo prisostvovali pri vseh primerih poginov rib, ki se zgodijo v državi. Relativno veliko je tudi število ribogojnic, ki vršijo prodajo rib lastne vzreje.

Na področju nadzora morskega ribištva opravljajo delo trije ribiški inšpektorji. Delo je razdeljeno tako, da en inšpektor opravlja nadzor na morju, druga dva inšpektorja pa nadzor prve prodaje rib, prodajo in transport rib in ribiških proizvodov. V letu 2015 se je povečal obseg dela zaradi sprejetja mednarodnega plana nadzora na področju Severnega Jadrana, ki ga je potrdila Evropska komisija. Na podlagi omenjenega plana opravljamo skupni nadzor izlova sardel in sardona na področju Severnega Jadrana, skupaj s predstavniki Hrvaške in Italije. V letu 2015 je ta skupen nadzor pomenil pet delovnih tednov, ki jih ribiški inšpektorji opravijo skupaj z inšpektorji s Hrvaške in Italije. Prav tako se je v letu 2015 izvajal nadzor ulova s kontrolnim tehtanjem ulova na podlagi potrjenega načrta s strani evropske komisije.

Stalno povečevanje obsega dela je privedlo do tega da se določena področja nadzora opuščajo oz. se na določenih področjih izvaja nadzor na podlagi preventivnih akcij. Prav tako ne moremo zagotoviti stalne, 24 urne prisotnosti inšpektorja na morju. Inšpekcijski nadzor na morju ni omejen samo na dopoldanski čas, temveč se opravlja ob različnih urah in tudi ponoči, občasno tudi ob sobotah in nedeljah. Tak način dela zahteva še posebno angažiranje ribiških inšpektorjev, vendar le na tak način lahko zagotovimo učinkovit inšpekcijski nadzor na morju. Nekoliko slabši je nadzor ribiške inšpekcije na ostalem območju Slovenije, če govorimo o nadzoru prodaje rib in ribiških proizvodov, kar je ob trenutni kadrovski zasedbi razumljivo.

Obseg dela na področju nadzora lovstva in ribištva se stalno povečuje, temu obsegu dela pa ne more slediti kadrovska zasedba delovnih mest in število inšpektorjev, ki delujejo na tem področju. Še posebej velja opozoriti na premajhen obseg nadzora na področju transporta in prodaje rib in ribiških proizvodov. Prav tako se obeta manjši obseg nadzora na področju rednih inšpekcijskih nadzorov upravljavcev ribiških okolišev in upravljavcev lovišč. Na določenih območjih kjer je izrazit kadrovski primanjkljaj (Primorska, Prekmurje kot najbolj izpostavljena območja) uspejo ribiški in lovski inšpektorji opraviti inšpekcijske postopke samo na podlagi prijav inšpekciji, samostojni pregledi pa so se znižali na minimum. Povečuje se obseg dela na podlagi prijav in zmanjšuje se redni nadzor pri upravljavcih, kar dolgoročno ne pripomore k urejenosti področja. Zaradi značilnosti dela lovske in ribiške inšpekcije je obseg dela izven običajnega delovnega časa zelo visok, inšpektorji ga opravijo zgolj s prerazporeditvijo delovnih ur, brez dodatnih plačil (noč, sobote, nedelje). Opozorila o neustrezni kadrovski zasedbi in posledično o neustreznem nadzoru se vrstijo že nekaj let in se pravzaprav vsako leto ponavljajo, dejansko stanje pa ostaja nespremenjeno, s tem, da se povečuje še povprečna starost inšpektorjev.

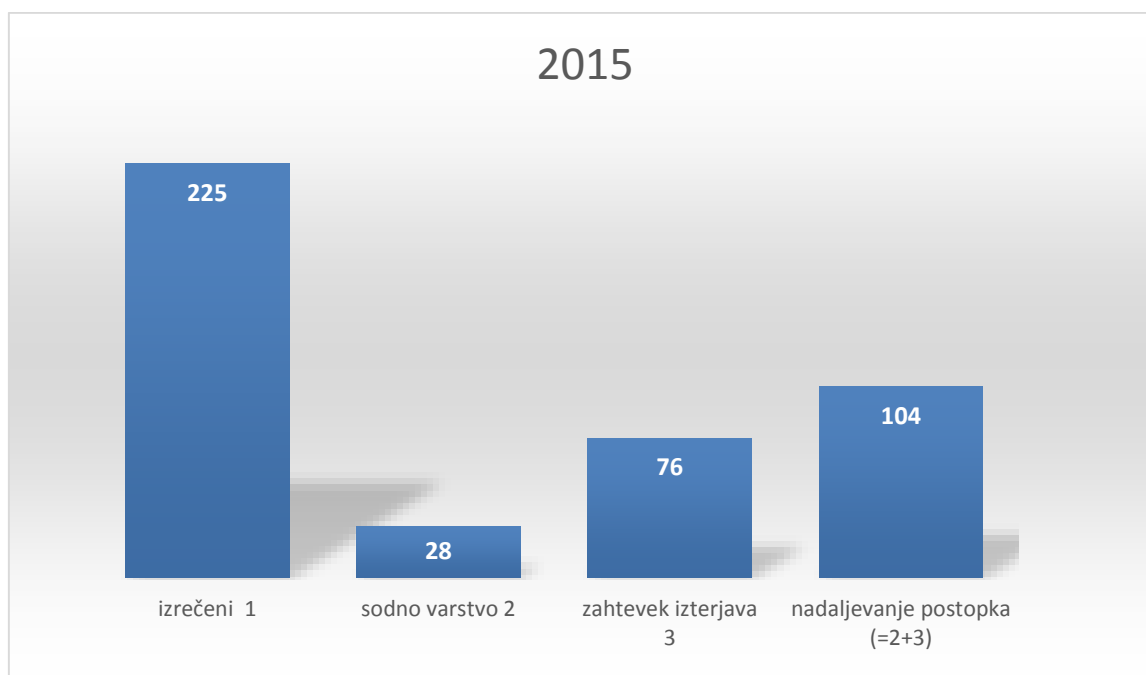

Slika 14: Število izdanih aktov lovske in ribiške inšpekcije po ZUP in ZIN po letih.

Lovska in ribiška inšpekcija je v letu 2015, v skladu z Zakonom o prekrških izrekla 225 ukrepov brez opozoril. Vloženih je bilo 28 zahtevkov za sodno varstvo, kar predstavlja 12 % izrečenih prekrškovnih ukrepov. Vloženih je bilo tudi 76 predlogov za izterjavo neplačanih izrečenih obveznosti, kar predstavlja 34 % vseh izrečenih ukrepov brez opozoril. Od 225 izrečenih ukrepov brez opozoril na podlagi Zakona o prekrških se jih 104 ni končalo z osnovnim izrečenim ukrepom inšpektorja, kar predstavlja 46% izrečenih ukrepov brez opozoril.

Slika 15: Število izrečenih prekrškovnih ukrepov lovske in ribiške inšpekcije po letih

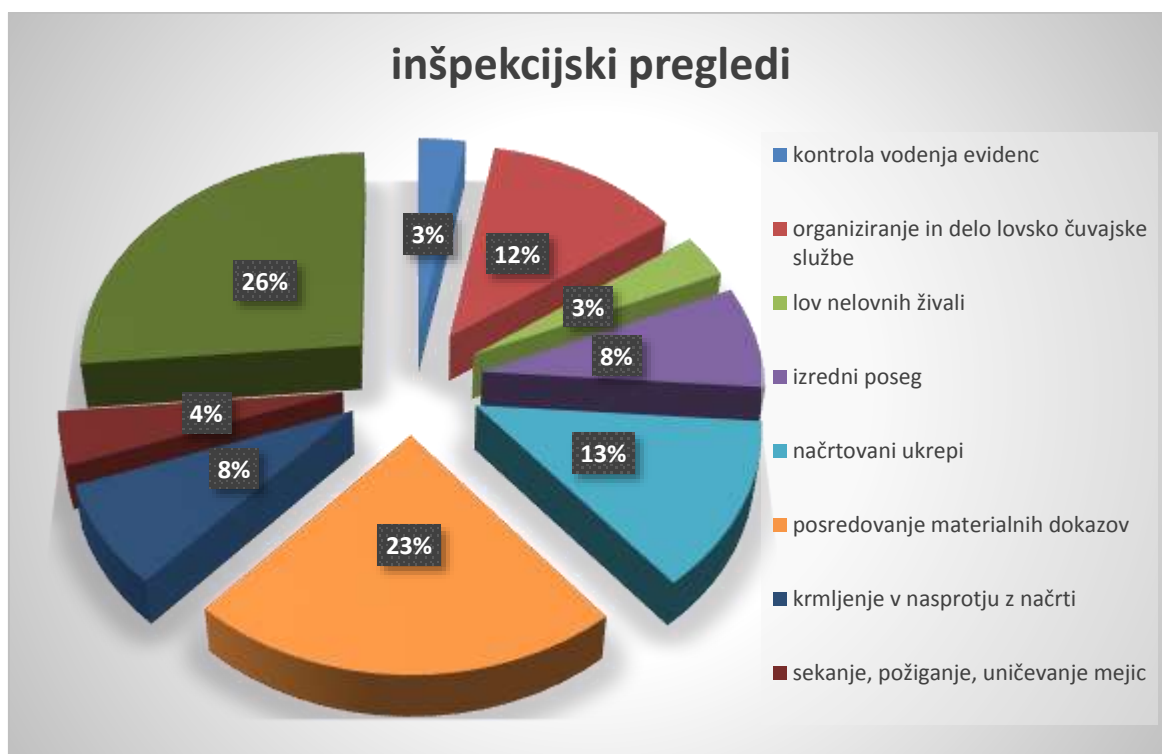
Slika 16: Pregled plačil izrečenih glob in pritožb v primeru 225 izrečenih prekrškovnih postopkov v letu 2015.

Število zahtev za sodno varstvo in število predlogov za prisilno izterjavo obveznosti se iz leta v leto povečuje. Dodatne inšpekcijske obveznosti, zaradi nadaljevanja prekrškovnega postopka **v kar 46 % primerih**, ker zavezanci ne izpolnijo obveznosti ali se pritožijo na izrečene globe, predstavlja veliko dodatno obremenitev inšpektorjev in povečuje delež njihovega administrativnega dela.

- **Lovska inšpekcija**

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je bilo v letu 2015 opravljenih 820 inšpekcijskih pregledov.

Poudarek dela inšpektorjev se je nanašal na kontrolo izvajanja načrtovanih ukrepov, ki so opredeljeni v letnih lovskih načrtih in sicer na posredovanje materialnih dokazov komisijam za ocenitev odvzema divjadi, ustrezno vodenje evidenc in izvajanje načrtovanih ukrepov. Lovska inšpekcija je v letu 2015 opravljala tudi nadzor lovskih družin v skladu z določili koncesijskih pogodb, kjer je nadzirala vodenje prihodkov na področju finančnega poslovanja na podlagi 12. člena koncesijske pogodbe. Pregledi so bili opravljeni pri 61 lovskih družinah. Lovska inšpekcija je zaradi nepravilnega vodenja podatkov izrekla 39 inšpekcijskih ukrepov za odpravo nepravilnosti in 11 opozoril zaradi ugotovljenih nepravilnosti. O vseh ugotovitvah in izrečenih ukrepih bo s posebnim poročilom seznanjeno tudi resorno ministrstvo. Nadzor je bil opravljen na podlagi predhodnega dogovora z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pripravilo seznam upravljavcev lovišč pri katerih bi bilo potrebno opraviti nadzor. Nadzor izvajanja koncesijskih pogodb bo sicer potrebno nadaljevati, vendar je smiselno, da se predhodno seznanijo vse upravljalce lovišč z napakami in nepravilnostmi, ki so bile ugotovljene, ker se enake nepravilnosti dogajajo praktično skoraj pri vseh upravljalcih lovišč.

Slika 17: Struktura izvedenih inšpekcijskih pregledov v I. 2015.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izrečenih 90 opozoril in 95 ukrepov, kjer je bila izrečena globa ali opomin.

Na področju prekrškov je največji obseg izrečenih opozoril zaradi opustitve izvajanja načrtovanih ukrepov, ki so opredeljeni v letnih lovskih načrtih kot podlaga za upravljanje z divjadjo. Pri izreku opominov in glob je največji delež teh zaradi lova izven lovne dobe ali lova živali, ki niso divjad. Ta delež se vsako leto povečuje. V letu 2015 je delež opozoril med prekrškovnimi zadevami 49 %.

Slika 18: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov v I. 2015.

Tudi v letu 2015 je lovska inšpekcija sodelovala pri nadzoru dela komisij za ocenitev odvzema divjadi v loviščih in nadzoru upravljavcev lovišč ali posredujejo komisije materialne dokaze o odvzemu za preteklo leto v lovišču katerega upravljajo. Lovski inšpektorji ugotavljajo, da je delo komisij za ocenitev odvzema dobro saj delo poteka tekoče, utečeno in na strokovno visoki ravni. Posredovanje materialnih dokazov o odvzemu divjadi je praktično pri vseh lovskih družinah urejeno, manjkajo le posamezniki, kar je v skupnem številu praktično zanemarljivo.

Še vedno se zmanjšuje delež ukrepov zaradi spuščanja psov v prosto naravo, kar je posledica dela lovskih čuvajev predvsem pa ozaveščanju ljudi in tudi posledica dosedanjih ukrepov lovske inšpekcije na tem področju. Ostala problematika na področju prekrškov je praktično na ravni prejšnjih let in se pojavlja na različnih področjih.

Problematika prisotnosti divjadi v urbanem okolju se iz leta v leto povečuje, ta problematika je bila pereča tudi v letu 2015, divjad se pojavlja tudi v večjih mestih. Ustrezne službe, ki bi bila na voljo v takih primerih pa ni, zato se to problematiko rešuje bolj na podlagi angažiranosti posameznikov - članov lovskih družin in tudi lovske inšpekcije, ki dejansko na terenu ostane sama. Lovska inšpekcija nimajo opreme in ustreznega kadra, da bi reševala to problematiko. Prav tako ni ustreznih dogovorov in načrtov kako ravnati v takih primerih, kdo bi moral biti obveščen in kdo bi moral sodelovati. Pohvaliti je potrebno sodelovanje upravljavcev lovišč, ki so pripravljeni sodelovati ne glede na nedorečenost ukrepov na tem področju in težkih razmer, saj tudi upravljavci lovišč nimajo ustrezne opreme za posredovanje v urbanem okolju. Običajno so take intervencije še medijsko izpostavljene in če vemo, da predstavljajo strošek upravljavca, je še toliko bolj pohvalno, da so upravljavci lovišč pripravljeni sodelovati. Vedno več primerov je tudi pojavljanje divjadi na avtocestah, kjer tudi ni urejen protokol delovanja ustreznih služb. Tudi v letu 2015 je bilo veliko primerov izrednih posegov v populacijo divjadi, ki se ne pojavljajo samo na lovni površini ampak tudi v naseljih. Na tem področju je lovska inšpekcija izdala 72 odločb, še veliko več pa je bilo obvestil upravljavcev lovišč, ki so sporočali o izrednih posegih. Lovski inšpektorji zaradi pomanjkanja kadra ne morejo opraviti nadzorov vseh izrednih posegov in v tem primeru gre velikokrat za zaupanje upravljavcem, da ravnajo v skladu z zakonodajo ko se odločajo in izvršujejo izredne posege.

Problematika lovsko čuvske službe je še vedno eno od področji, ki ga nadzira lovska

inšpekcija. V letu 2015 je sta bila na predlog lovske inšpekcije na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano razrešena opravljanja lovsko čuvajske službe 2 lovski čuvaja. Tudi v bodoče bo lovsko inšpekcija zahtevala odgovorno delo lovskih čuvajev, njihov redni nadzor in v skladu s tem tudi ustrezno beleženje dogodkov v lovskih družinah. V kolikor bo prihajalo do ugotovitev, da posamezni lovski čuvaji svoje službe ne opravljajo bomo tudi v bodoče iz utemeljenih razlogov predlagali prekinitve pooblastil. Pri pregledih lovsko čuvajske službe, tudi v letu 2015 ugotavljamo, da lovski čuvaji slabo poznajo predpise, opravljajo več nalog hkrati (gospodarji družin, starešine ipd.) temu primerno je tudi njihovo ravnanje, oziroma pasivnost. Predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov s strani lovskih čuvajev v letu 2015 praktično ni bilo. Še vedno pa predstavlja problem (vsaj za nekatere upravljavce lovišč) vodenje dnevnikov lovskih čuvajev, ker ni predpisane oblike oziroma vsebine dnevnika. Sprememba pravilnika o organizaciji lovsko čuvajske službe se pripravlja predolgo, kar tudi otežuje nadzor. Na področju lovsko čuvajske službe bodo morali lovski čuvaji prevzeti odgovornost, ki jim jo nalaga zakon. Sedaj se vse prevečkrat zanašajo na to, da bo njihovo delo opravil kdo drug, predvsem lovsko inšpekcija.

Problematika škod na kmetijskih zemljiščih je bila v letu 2015 bistveno manjša kot v predhodnih letih in je vsaj kar se inšpekcijskega dela tiče v zadnjih letih v upadanju.

- **Ribiška inšpekcija - sladkovodno ribištvo**

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je inšpekcija opravila 87 pregledov.

Slika 19: Struktura izvedenih inšpekcijskih pregledov na področju sladkovodnega ribištva.

Poudarek dela ribiških inšpektorjev sloni na nadzoru izvrševanja letnega programa dela ribiških družin.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izrečenih 9 opozoril in 57 ukrepov opomin ali globa.

Slika 20: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov na področju sladkovodnega ribištva.

Pri izvajalcih ribiškega upravljanja je bil poudarek inšpekcijskega nadzora izvajanje letnega programa za leto 2015. Pregled je temeljil na nadzoru s pomočjo aplikacije RIBKAT, ki jo vodijo na Zavodu za ribištvo. Pregledi so opravljeni pri vseh upravljavcih ribiškega okoliša. Pri upravljavcih, kjer je prihajalo do večjih odstopanj, je opravljen temeljitejši inšpekcijski nadzor, pri čemer je bilo izrečenih 23 inšpekcijskih ukrepov, kar predstavlja približno eno tretjino upravljavcev ribiških okolišev. Zaradi boljšega pristopa Zavoda za ribištvo pri sprejemanju programov, je bilo vsebinsko manj nejasnosti kot v preteklih letih.

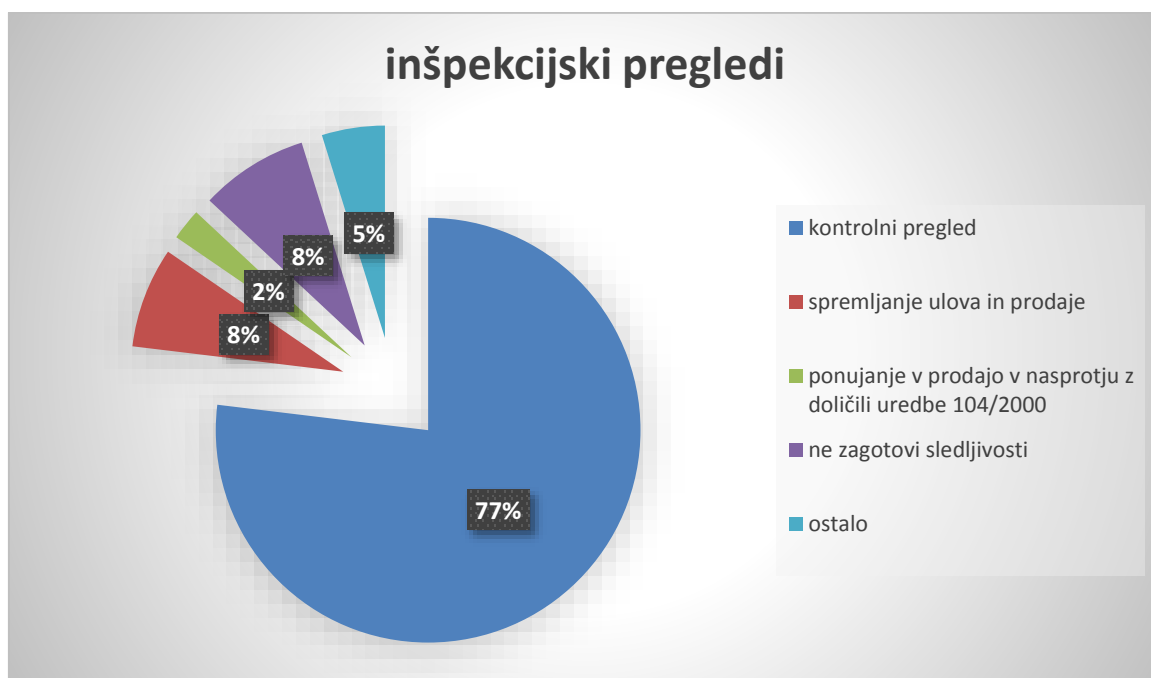
Posegi v vodotoke, kot intervencije po poplavah, se nadaljujejo. V večini so izvajalci ribiškega upravljanja obveščeni o posegih, v treh primerih pa temu ni bilo tako in so bile podane prijave. Izvedbe posegov so še vedno vodnemu življu neprijazne in močno poslabšajo razmere v vodi. Povsem zakonito se izvajajo brez soglasij Zavoda za ribištvo, saj gre za intervencijske posege, zato razmer za življenje rib ne upoštevajo.

Prejelo smo osem obvestil primerov pogina rib. Primere onesnaževanja vodotokov vodi inšpekcija za okolje in naravo.

Obravnava prekrškov po ZSRib: V veliki večini primerov so kršitelji brezposelni, osebe s socialno podporo ali osebe z minimalnimi prihodki. Po ukinitvi uklonilnega zapora nimamo več mehanizma, ki bi kršitelje prisilil k plačilu globe ali vsaj stroškov postopka. Sodelovanje z ribiško čuvajsko službo je še naprej zgledno, nekaj zapletov je predvsem v ribiških družinah, ki niso nadomeščale ribiških čuvajev, ki so prenehali opravljati ribiško čuvajsko službo.

• Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je bilo opravljenih 657 pregledov.

Slika 21: Struktura opravljenih inšpekcijskih pregledov na področju morskega ribištva.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izpeljanih 186 postopkov.

Slika 22: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov na področju morskega ribištva.

V letu 2015 smo po planu opravili preglede v ribarnicah, restavracijah na obali in pri grosistih, vsaj enkrat letno pri vsakem zavezancu. Kontrola iztovora in prve prodaje neposredno s plovil v pristaniščih Koper, Izola, Piran se je opravljala naključno.

Ob kontroli iztovora se je opravljalo tudi vzorčno tehtanje ribiških proizvodov ob iztovoru, skladno z odobrenim načrtom vzorčenja, ki ga je Slovenija skladno z 60. in 61. čl. Uredbe (ES)

1224/09 predložila Komisiji, le- ta pa ga je odobrila.

V letu 2015 se je opravljala redna kontrola na morju s službenim plovilom in sicer 74 delovnih dni, kar je nekje povprečje glede na prejšnja leta. Izpad kontrole je bil v novembru, zaradi okvare plovila. Na morje se izpluje glede na vremenske pogoje in ocenjujemo, da je prisotnost na morju iz vidika preventive obvezna in v takem obsegu tudi zadostna.

Skupaj s policijo so izvedene štiri akcije vezane na zavarovano živalsko vrsto morski datelj. V dveh primerih je bil izvršen tudi zaseg te vrste.

V sodelovanju s FURS-om so se občasno, vendar skozi celo leto, opravljale mejne kontrole vozil z ribiškimi proizvodi in sicer na mejnih prehodih Jelšane in Starod. Prav tako se je v letu 2015 opravila skupna kontrola s predstavniki FURS-a na morju, s službenim plovilom in s predstavniki URSP-ja. Prav tako se redno vršil nadzor gospodarskih in pristočnih ribičev na morju.

V letu 2015 se je skladno s Sklepom št. 2015/05 izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva z dne 30.03.2015, nadaljeval JDP (Joint Deployment Plan) za plavo ribo t.j. skupni tedenski nadzor z nadzornimi organi s Hrvaške in Italije, skupno 5 tednov v letu 2015. Slovenija je na podlagi navedenega sklepa v letu 2015 dobila dodatno še 1 teden nazora v Italiji v primerjavi z letom 2014.

17.04.2015 je bil podpisal bilateralni protokol o skupnem sodelovanju med IRSKGLR in Italijansko obalno stražo, kar je botrovalo tedenskim dnevnim mešanim kontrolam in sicer izmenično v Sloveniji in Italiji.

Ocena stanja pri spoštovanju posameznih predpisov

Ribiška zakonodaja, glede označevanja, sledljivosti, prve prodaje ter specifik pri trgovskih dokumentih, se je med nosilci dejavnosti, ki opravljajo promet z ribami in ribiškimi proizvodi ter samimi ribiči že ustalila. Stanje na terenu je več ali manj stabilno.

Označevanje in sledljivosti ribiških proizvodov pri grosistih in v maloprodaji, z občasnimi izjemami, je skladna z veljavno zakonodajo. Konec leta 2014 je začela veljati nova Uredba (EU) št. 1379/2013, ki predpisuje dodatne označbe ribiških proizvodov v maloprodaji in pri dobavi ribiških proizvodov obratom javne prehrane. Posledično pomeni, da je bilo potrebno v letu 2015 nameniti več časa in energije temu področju. Ocenjujemo, da bo v letu 2016 na tem področju potrebno vložiti še kar nekaj energije, predvsem bi bilo potrebno obiskati grosiste in restavracije v notranjosti Slovenije, kjer je ta del nadzora pomanjkljiv. Označevanje predpakiranih ribiških proizvodov v maloprodaji se v letu 2015, zaradi pomanjkanja kadra in časa, ni preverjalo.

Sledljivost ribiških proizvodov v obalnih restavracijah je zadovoljiva kljub temu, da 100 % sledljivosti ribiških proizvodov v gostinstvu ni mogoče zagotoviti, zaradi slovenske posebnosti t.j. zamrzovanja svežih ribiških proizvodov. Pri gostincih je potrebno vršiti redne kontrole. V praksi se pregled opravi enkrat letno, razen v primeru ugotovljenih kršitev, ko se pregled ponovi. Vprašanje sledljivosti in morebitnih neregistriranih prvih kupcev v restavracijah v notranjosti ostaja odprto, zaradi pomanjkanja nadzora.

Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov je med drugim predpisala spremenjene trgovske dokumente o prvi prodaji ter uvedla obveznost uporabe umerjenih tehtnic. Na obeh področjih se je dosegla visoka skladnost z veljavno zakonodajo (predvsem pri ribičih, ki jim je ribištvo primarni vir dohodka in niso le občasni izvajalci gospodarskega ribištva). Še vedno pa posamezni ribiči nimajo umerjenih tehtnic. V praksi so to manjša plovila, po količini ulova pa v manjšini, ki odhajajo in prihajajo z ribolova nenapovedano, so brez VMS-a in jih je praktično nemogoče prostorsko in časovno imeti pod nadzorom. Nekateri ribiči so se

dogovorili, da jih več skupaj uporablja eno umerjeno tehniko.

Ker je bilo v letu 2014 zaznati veliko kršitev prostočasnih ribičev, ki so ribolov izvajali v ribolovnih rezervatih, so se v letu 2015 izvajale namenske kontrole na morju v zavarovanih območjih in sicer izven običajnega delovnega časa. Obseg teh kršitev se je v letu 2015 bistveno zmanjšal. Trenutno je stanje zadovoljivo, saj prostočasnih ribičev praktično v zavarovanih območjih ni. Tako usmerjen nadzor bo potrebno izvajati tudi v prihodnje.

Pri gospodarskih ribičih je zaznati trenutno največjo problematiko pri označitvi ribolovnega orodja. Le tega označujejo pomanjkljivo oziroma v nasprotju s pravilnikom. Pri tem pa pride do potega stojećih mrež z globinskimi vlečnimi mrežami (kočami). Ker so vsa plovila, ki uporabljajo tehnologijo globinskih vlečnih mrež opremljena z VMS-jem je storilca relativno lahko izslediti, vendar le-ta ni vedno odgovoren za dejanje. V primeru nepravilne označitve stojećih mrež, je odgovornosti oproščen.

Ključni problemi v smislu nadzora

Informacijska problematika na področju ribiške inšpekcije

Predlagamo naslednje izboljšave aplikacije za vodenje podatkov o morskem ribištvu:

- Nujno bi bilo potrebno vzpostaviti podatkovno bazo oddajanja trgovskih dokumentov in njihovo preverjanje.
- Z izvedbeno Uredbo (EU) 2015/1962 so se spremenili in tudi že veljajo novi zapisniki, ki jih uporablja ribiška inšpekcija pri svojem delu. Navedeno bi bilo potrebno takoj vnesti v program AcqaSpec in seveda posledično prilagoditi vse poizvedbe in poročila, saj se zapisniki precej razlikujejo od stare verzije.
- Program bi moral znati seštevati vrste in količine kontroliranih rib po različnih vrstah zapisnikov.
- Zapisnik o kontroli plovila v pristanišču pred iztovorom in pred prvo prodajo bi moral šteti tudi kot vzorčno tehtanje ulova.
- Smiselno bi bilo vzpostaviti sistem za stalno spremljanje VMS podatkov v pisarni ribiške inšpekcije v Kopru.

Vzorčno tehtanje ulova

V letu 2015 se je nadaljevalo vzorčno tehtanje ulova, ki zahteva veliko časa. Poleg tega se je vzorčno tehtanje izvajalo v glavnem pri istih ribičih, zato je bilo precej nejevolje, ker je število ribičev relativno majhno. Iz navedenih razlogov smo vzorčno tehtanje začeli opravljati skupaj z redno kontrolo iztovora. Zapisnik o kontroli plovila v pristanišču pred iztovorom in pred prvo prodajo, štejemo tudi kot vzorčno tehtanje ulova.

Z dopisom z dne 22. 09. 2015 je Evropska Komisija Sloveniji potrdila nov plan vzorčenja t.j. en krat mesečno naključno po mestih iztovora..

Spremljanje in nadzor malih pelagičnih vrst

Navedeni obvezni skupni nadzori pod okriljem in organizacijo Evropske agencije za nadzor ribišva vzamejo precej časa za samo organizacijo in samo izvedbo ob trenutni kadrovske zasedenosti. Pri navedenih aktivnostih lahko sodelujeta le 2 ribiška inšpektorja, ki imata status evropskega inšpektorja. Zaradi omejenih človeških virov (le 2 inšpektorja na obali) ne moremo sodelovati še na sestankih, steering group" t.j. skupine kjer se sprejemajo končne politične odločitve, ki jih predlaga tehnična skupina. Na teh sestankih, bi moral redno sodelovati

predstavnik resornega ministrstva.

Število subjektov nadzora

Če upoštevamo vse organizacije, ki se ukvarjajo z ribištvom ali prodajo rib in ribiških proizvodov v maloprodaji, grosiste, restavracije, kontrole plovil v pristanišču in na morju (tako prostočasne kot gospodarske), vzorčno tehtanje, skupne predpisane kontrole s nadzornimi organi Hrvaške in Italije, ki jih nadzira ribiška inšpekcija, ugotavljamo, da je obseg inšpekcijskega nadzora nad zmožnostjo obstoječe kadrovske zasedbe, zato se nekatera področja nadzora opuščajo, kar bo dolgoročno negativno vplivalo na celotno področje dela ribiških inšpektorjev.

Prijav na področju ribištva (iztovor, prodaja) je relativno malo, zato 90 % dela poteka po zastavljenem načrtu dela.

V letu 2015 smo izpeljali 4 skupne akcije pri nadzoru prodaje rib in ribiških proizvodov.

s FURS-om na mejnima prehodoma Jelšane in Starod kontrola tovornih vozil:

- 20.03.2015
- 14.08.2015
- 11.09.2015
- 25.09.2015

S FURS-om imamo pozitivne izkušnje v skupnih akcijah. Zainteresirani smo tudi za nadaljnje sodelovanje tudi v letu 2016.

3 ZAKLJUČKI IN PREDLOGI IZBOLJŠAV

KMETIJSKA INŠPEKCIJA

Vsebinski predlogi za delo kmetijske inšpekcije v letu 2015 so naslednji:

ZAKON O KMETIJSTVU

Spremembe Uredbe o dopolnilnih dejavnostih določajo enostavno zbiranje podatkov o količinah vstopnih surovin za predelavo in prodajo kmetijskih pridelkov ter turizem na kmetiji na podlagi računov o lastnih in dokupljenih surovin iz sosednjih kmetij oziroma iz prometa. S tem je omogočena nedvoumna kontrola lastnega obsega surovin in storitev. Za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji mora obstajati resna osnovna kmetijska dejavnost, tako pa se dogaja, da je dopolnilna dejavnost na kmetiji velikokrat kar glavna dejavnost na kmetiji. V tem sklopu se predlaga tudi nedvoumna opredelitev dopolnilne dejavnosti – prodaja pridelkov iz sosednjih kmetij.

ZAKON O ŽIVINOREJI

Še vedno smo mnenja, da je treba spremeniti Pravilnike, ki se navezujejo na vzrejo čebel in označevanje kopitarjev. Poleg tega je treba v zakonu dodati diktico, ki izrecno izvajanje nekontrolirane paše ter točno definirati, kaj je paša in v katerih primerih je dovoljena. Zakon o živinoreji je na splošno star zakon zato je nujno potrebna njegova celotna posodobitev.

Sprejeti je potrebno pravilnik o identifikaciji in registraciji divjadi v oborah na isti način kot pri domačih rejnih živalih.

ZAKON O MINERALNIH GNOJILIH

Spremeniti Zakon o mineralnih gnojilih tako, da bi se dolžnosti, ki jih imajo proizvajalci in uvozniki, razširile tudi na distributerje oziroma zastopnike ker sicer kmetijski inšpektor ne more ukrepati proti firmi, ki nima sedeža v Sloveniji.

ZAKON O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH

V sklopu Zakona o kmetijskih zemljiščih, kmetijska inšpekcija predlaga naslednje spremembe s katerimi bi se izboljšalo dela na tem področju:

- sistematično je potrebno reševati problematiko občinskih prostorskih načrtov (OPN) za komunalne odpadke, državnih lokacijskih načrtov (DLN) pri deponiji odpadkov in predelanih gradbenih proizvodov, ki nastanejo pri gradnji državne infrastrukture;
- v Zakonu je treba v poglavju, ki določa vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov, jasneje definirati, kako in v kakšni višini se sredstva zbirajo ter kasneje uporabijo pri vzdrževalnih delih. Poleg tega je treba tudi točneje definirati, kako se načrti vzdrževanja izdelujejo;
- pripraviti pravilnik o uvedbi agromelioracij s strokovnimi navodili;
- pripraviti je potrebno pravilnik o ravnanju s plodno zemljo pri gradbenih in drugih kmetijskih delih;
- omejiti je potrebno saditev hitrorastočih panjevcev na trajno varovanih kmetijskih zemljiščih;

- opredeliti je potrebno nabor pomožnih kmetijskih in gozdarskih objektov;
- razširiti je potrebno pristojnosti kmetijske inšpekcije pri ukrepanjih v primeru nenamenske rabe enostavnih in pomožnih kmetijskih objektov v izvršilnem postopku z denarno prisilitvijo;
- razširiti je potrebno pristojnosti nadzora kmetijske inšpekcije pri izvedbi krčitve gozda za kmetijske površine;
- predlaga se izbira izvršitelja po drugi osebi.

ORGANIZACIJSKE ZADEVE IN USPOSABLJANJA

Razširiti in povezati bo treba sodelovanje s strokovnimi službami ministrstva pri pripravi letnih programov dela in drugimi ministrstvi, inšpekcijami ter uradnimi laboratoriji. V prihodnje bo treba povečati obseg usposabljanja na področju kmetijstva, nadzora javnih služb in pri nedovoljenih posegih na kmetijska zemljišča.

Konkretno predlagamo usposabljanje na področju sprememb zakona o kmetijskih zemljiščih, zakona o agrarnih skupnostih in delavnice za kmetijske inšpektorje na področju promocije mleka in mesa. Prav tako predlagamo posebno dvodnevno delavnico za Inšpektorat na področju ZUP, ZIN in spremembami ZP-1 s konkretnimi primeri.

Osnovno vprašanje je kako preprečiti nedovoljeno nasipavanje zemljišč zaradi gradbeništva in prevoznitva. Predlagamo iniciativni sestanek z MKGP, SKZG, MOP in IRSOP, posameznimi UE in občinami in sicer kako z upravnimi postopki in pogodbami zmanjšati obremenitev kmetijskih zemljišč z nedovoljenimi posegi s področja gradbeništva.

Cilj inšpekcije je, da se sanirana zaraščena zemljišča obdelujejo tudi naprej, zato v duhu sistemskih rešitev na tem področju predlagamo usklajevani sestanek z MKGP, SKZG in KGZS ter posameznimi občinami in UE o iskanju trajnejših rešitev za obdelovanje teh zemljišč (primer Haloz).

Pri gradnji nelegalnih parkirišč je potreben dogovor z MKGP in MGRT ali ne bi kazalo ponovno uvesti dokazil za prevoznike, da razpolagajo z veljavnimi dokazili o legalnem statusu parkirišč za svoje tovarnjake.

Glede opreme predlagamo nabavo enostavnih GPS sistemov na 7 enotah inšpektorata ter nekaj barvnih tiskalnikov za tiskanje GERK površin pri nadzoru.

VINARSKA INŠPEKCIJA

Zakonodajalec bi moral določiti normative za lastno porabo vina. Ti normativi so sicer določeni v trošarinski zakonodaji in bi jih bilo potrebno prenesti v materialno zakonodajo.

V bazi podatkov GERK bi bilo potrebno ažurirati površine z vrsto rabe Vinogradi brez GERKov. Te površine na podlagi inšpekcijskih pregledov ne izkazujejo dejanskega stanja.

Okrepljeno sodelovanje s FURS, zlasti na področju izmenjave podatkov glede gibanja vina, ki prihaja v Slovenijo.

GOZDARSKA INŠPEKCIJA

Izvedba sanacijsko varstvene sečnje je nujen ukrep v javnem interesu, ki ga ni mogoče odlagati, saj je ogroženo premoženje večjih vrednosti in zahteva hitro in učinkovito ukrepanje. V letu 2015 se je pokazalo, da sedanji sistem ni učinkovit ne v zasebnih ne v državnih gozdovih,

ker nima ustreznega mehanizma, kako zagotoviti pravočasno sanitarno sečnjo pred izletom podlubnikov, če lastnik ne more ali noče tega narediti v postavljenem roku. V primeru večjega števila solastnikov ali pa celo neizsledljivih lastnikov, je že ugotovitveni postopek pred izdajo odločbe dolg, v kolikor lastnik odločbe ne izvrši v roku, se mu mora izdati sklep o izvršbi z naknadnim rokom, v primeru izvršene izvršbe po drugi osebi pa posekan in spravljen les še vedno ostane ob gozdni cesti. Ker razvoj lubadarjev traja od 6-8 tednov, praviloma lubadarji izletijo še pred potekom izvršilnega postopka in tako se upravičeno postavlja vprašanje, če je sploh smiselno, Predlagamo, da se popolnoma prenovi poglavje varstvo gozdov v ZG.

Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti RS bo predvidoma stopil v veljavo sredi februarja 2016. MKGP mora zagotoviti, da bo novoustanovljena družba sposobna izvajati varstvene sečnje v državnih gozdovih od 1.7.2016 dalje in da se bo stanje v državnih gozdovih na tem področju z novo organiziranostjo izboljšalo.

ZRud je potrebno spremeniti tako, da bo omogočal učinkovito reševanje nelegalnih kopov v gozdnem prostoru v skladu s pobudo gozdarske in rudarske inšpekcije, ki je bila podana Ministrstvu za infrastrukturo.

Uskladiti je potrebno določbe ZG in ZKZ, da bo mogoč učinkovit nadzor krčitev gozdov v kmetijske namene tudi v primerih, ko je ta na površini do pol hektara izvršena le na podlagi odločbe ZGS brez spremembe občinskih prostorskih načrtov.

Prenoviti je potrebno Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih, saj je potrebno zaradi enakopravnosti subjektov na trgu poenotiti pogoje usposobljenosti za opravljanje del v gozdovih in jih uskladiti s sosednjimi državami. V praksi slovenski državljani že ustanavljajo gozdarska podjetja v Avstriji ter dela izvajajo pretežno v Sloveniji, da se izognejo določilom omenjenega pravilnika.

V decembru 2014 je gozdarska inšpekcija na MKGP poslala prošnjo za tolmačenje določb o strojnih krožkih v ZKme-1, ki je bil spremenjen v aprilu 2014. Iz definicije strojnih krožkov je izpadla medsosedska pomoč in ni več logične povezave med Zakonom o kmetijstvu, Zakonom o preprečevanju delu in zaposlovanja na črno in Zakonom o dohodnini. Gozdarska inšpekcija je z omenjeno novelo ZKme dobila tudi pristojnost pri nadzoru strojnih krožkov. Gozdarska inšpekcija meni, da morajo tudi člani strojnih krožkov izpolnjevati zahteve iz Pravilnika o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih, kot določa 19. člen ZG. Ker gre v tem primeru za uporabo določb ZKme-1 in ZG, smo MKGP zaprosili za mnenje, če si pravilno tolmačimo omenjene predpise. Odgovora kljub urgencam v letu 2015 nismo dobili, zato bomo pri nadzoru strojnih krožkov zahtevali izpolnjevanje določb Pravilnika o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih.

Navajamo še zmeraj aktualne pripombe iz prejšnjih let:

- Zaradi zmanjšanja administrativnega bremena pri odpravi posledic žledoloma je zakonodajalec določil, da se lahko od uveljavitve novele Zakona o gozdovih z dne 10.4.2015 do 31.12.2016 za zagotavljanje sledljivosti namesto prevoznice lahko uporablja listina o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti. Prevoznice torej tudi po mnenju zakonodajalca predstavljajo dodatno administrativno breme, zato gozdarska inšpekcija še vedno predlaga:
- Gozdne lesne sortimente naj spremlja dokument, ki ga izpolni dobavitelj, iz katerega je razvidno, od kod in od koga je tovor, vrsta in količina tovara, kam in komu je namenjen in kdo ga prevaža. Nadzor prevoza lesa naj opravljata le policija in FURS, ki sta za to kadrovske in tehnično usposobljena in ne gozdarska inšpekcija.
- Osem let je preteklo odkar je bil ZGS določen kot prekrškovni organ. Pa z delom še niso pričeli.
- Sredstva za sofinanciranje gojitvenih in varstvenih del se iz leta v leto zmanjšujejo.

Prejemniki sredstev so skoraj izključno tisti, ki so voljni opraviti delo. Gojitveni ukrepi ob tako majhnem obsegu in dejstvu, da ZGS z odločbo določi le tista dela, ki so jih lastniki pripravljeni narediti, niso več orodje za usmerjanje gospodarjenja v gozdovih.

- Pogoji za skladiščenje posekanega lesa v predpisih niso dovolj jasno opredeljeni. Ni določeno, kje so lahko taka skladišča in kako morajo biti urejena.
- V izobraževalne programe dodiplomskega izobraževanja gozdarstva je nujno potrebno uvesti osnove Zakona o splošnem upravnem postopku, prav tako je potrebno zagotoviti nenehno izpopolnjevanje o splošnem upravnem postopku zaposlenih v ZGS.
- S spremembo predpisov je potrebno doseči, da za gospodarjenje z gozdovi in za posege v gozd in gozdni prostor za gradnjo gozdne infrastrukture, ne bo potrebno pridobiti posebnih soglasij po zakonodaji s področja varstva okolja in urejanja prostora. Sprejet gozdnogospodarski načrt je akt ministrstva, ki mora biti pred sprejetjem medresorsko usklajen. To bi pomenilo večjo odgovornost ZGS, hkrati bi lastnikom gozdov s tako spremembo predpisa odpravili nepotrebno birokratsko oviro.

Nenehno spreminjanje Zakona o prekrških je postalo že stalnica, kljub temu da si tako pravni teoretiki, ko tisti ki ZP uporabljamo in prav tako tisti, ki jim je zakon namenjen, želimo, da se zakon ne bi neprestano spreminjal. V letu 2014 je Ustavno sodišče z odločbo US-I-12/12, ki je bila objavljena v Uradnem listu 19. 12. 2014, razveljavila določbe 19. člena glede izvrševanja ukлонilnega zapora in celotni 202. b člen Zakona o prekrških. V drugi polovici leta 2015 je Ministrstvo za pravosodje pričelo pripravljati osnutek predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, ki še ni medresorsko usklajen in še ni bil obravnavan na Vladi RS.

Ponavljamo predloge prejšnjih let, za katere menimo, da bi bilo dobro, da se uvedejo v prekrškovni postopek:

- Preuči naj se možnost, da se v hitrem prekrškovnem postopku pred prekrškovnimi organi kršiteljem ne bi priznavali stroški zagovornikov.
- Da sodišča v sodbah o zahtevi za sodno varstvo odločijo tudi o stroških postopka.
- Skupno elektronsko obliko vodenja postopkov o prekrških, in sicer tako, da bi vsak organ vanjo vpisoval potrebne podatke – od prekrškovnih organov, sodišč do organov, ki opravljajo izterjavo. Tako bi poenostavili postopke vodenja prekrškovnih postopkov, dobili bi kakovostne podatke na ravni države o reševanju prekrškovnih zadev in olajšali delo vsem, ki morajo te evidence voditi. Predlagamo elektronicizacijo postopka, v katerem bi zadeva dobila številko s prvim dejanjem postopka pri prekrškovnem organu in jo obdržala do zaključka. Postavljena bi bila enotna baza prekrškovnih zadev. Vanjo bi vsak organ, ki ima opravka z zadevo, vnesel svoje dokumente. Z omogočenim dostopom bi bili podatki v vsaki fazi postopka ves čas dostopni vsem, ki postopek v zadevi vodijo. Prihranjene bi bile vse poizvedbe in slaba volja, ker ni povratnih informacij.

LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

Zakonodaja:

Morsko ribištvo

Ker v Sloveniji ni urejenega borznega odkupa ulova, Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Ur.l. RS, št. 2/13) ohranja in dovoljuje različne poti prodaje ulovljenih rib in ribiških proizvodov, s tem pa težji nadzor. Zaradi zagotavljanja sledljivosti slovenska uredba

sicer predvideva oddajanje dokumentacije o prvi prodaji tudi za kupca (grosista, ribarnico ali gostinca), vendar se oddaja s strani prejemnika trgovskega dokumenta t.j. ministrstva ne preverja. Tako imamo na eni strani ribiče, ki oddajajo trgovske dokumente, na drugi strani pa kupca za katerega inšpekcija ne ve ali je skladno z veljavno zakonodajo oddal trgovski dokument. V letu 2015 je Ribiška inšpekcija občasno naključno opravila poizvedbo pri ministrstvu glede oddaje trgovskih dokumentov (v nekaterih primerih celo izvedla prekrškovni postopek), vendar je v večini primerih odzivni čas ministrstva predolg, rezultat poizvedbe pa včasih nezanesljiv.

Glede na spremembe evropske zakonodaje in ugotovitve iz prakse, bi bilo potrebno uredbo o prvi prodaji ažurirati in dopolniti. Predvsem bi bilo potrebno definirati kaj pomeni „umerjena tehcnica“ ter omogočiti nosilcem dejavnosti elektronsko pošiljanje trgovskih dokumentov na ministrstvo.

Uredbo o izvajanju uredbe (EGS), uredb (ES) in uredbe (EU) za določitev prekrškov in sankcij s področja skupne ribiške politike (Ur.l. RS, št. 20/14), je zaradi sprememb evropske zakonodaje potrebna dopolnitev in sprememb (začela je veljati Uredba (EU) št.1379/13, Uredba (ES) št. 2065/01 ne velja več, spremenila se je Uredba (EU) 1224/09 in 404/11.....). Iz predloga ribiške inšpekcije je bilo črtanih nekaj členov, ki nam sedaj v praksi onemogočajo sankcioniranje in s tem izvajanje evropske ribiške zakonodaje.

Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa za dokumentacijo o ulovu modro plavutih tunov *Thunnus thynnus* (Ur.l. RS, št. 36/2013), ki pa ne regulira tudi pristočnega ribolova modro plavutih tunov. Zadnja leta se opaža trend povečanja prisotnosti modro plavutega tuna tudi v slovenskem morju, s tem pa se povečuje tudi problematika pristočnega ribolova na te tune. Brez ustrezne zakonodaje ni možno ukrepati. Potrebno je vedeti, da se vsako leto več pristočnih ribičev ciljno odpravi na ribolov tune. Zaradi pomanjkljive zakonodaje, pa to ni možno sankcionirati.

Zakon o morskem ribištvi (Ur.l. RS, št. 115/06) bi bilo potrebno uskladiti z novo evropsko ribiško zakonodajo. Zakon prve prodaje in možnosti zaplembe ribiških proizvodov brez ustrezne sledljivosti praktično ne obravnava oz. ne omogoča. Za pregledovanje vpisnih listov za ribiško plovilo po naši zakonodaji nimamo pooblastil kljub temu, da ga evropski inšpekcijski zapisniki po Uredbi 404/2011 zahtevajo.

Še vedno nekateri ribiči nepravilno in pomanjkljivo vodijo ladijski dnevnik. To se vleče že iz leta v leto. Inšpektor na to lahko opozori le če to opazi pri redni kontroli. Težava je v tem, da ladijske dnevnike zbira predstavnik ZZRS in jih vnaša v bazo podatkov, inšpekcija vpogled v napake nima. Kot že mnogokrat rečeno, bi bilo potrebno vzpostaviti informacijsko povezavo med IRSKGLR in ZZRS glede posredovanja teh podatkov.

Opravljen je bila večkratna kontrola velikosti očesa mrež, tako stoječih kot vlečnih. V večini primerov so meritve bile v skladu z zakonodajo. Tako se je stanje na tem področju iz let poprej izboljšalo. Tudi ribiči sami, ob nakupu mreže predhodno zaprosijo za meritev vzorca, da si ne delajo nepotrebnih stroškov z neprimernim nakupom. Meritev tudi v tem primeru izvršimo.

Zaradi nedoločene meje v Piranskem zalivu prihaja do incidentov. Hrvaška policija dnevno opozarja in snema slovenske ribiče, ki preplujejo navidezno črto sredine v zalivu (v smeri juga). Ta problem se je še dodatno povečal, od kar imajo naša ribiška plovila (v skladu z EU zakonodajo) vgrajen AIS. O vseh znanih primerih sprotno obveščamo resorno ministrstvo.

Lovstvo

V koncesijski pogodbi je sicer navedeno, da je koncesionar dolžan prikazovati prihodke iz lovišča. Po dvoletnem nadzoru prihodkov iz posameznih lovišč pa lahko že vsaj delno

ugotovimo, da sedanje koncesijske dajatve niso v skladu s stanjem na »terenu« niti po višini prikazanih prihodkov iz lovišč ter povračilu škod po divjadi (koncesijske dajatve niso v skladu tako imenovano »boniteto« lovišča), niti zmožnosti pridobivanja prihodkov iz lovišč (nekatera lovišča imajo tudi večjo možnost pridobivanja prihodkov iz naslova lovnega turizma, pa tega v »legalnem« smislu ne izkoriščajo tudi zato, ker nimajo potrebe - škodnih primerov, obenem pa imajo zelo majhno koncesijsko dajatev, medtem ko je pri drugih – predvsem nižinskih loviščih, ravno obratno). Večina upravljavcev tako ni zainteresirana za pridobivanje in s tem izkazovanjem večjih prihodkov (cene določajo sami, prihodki praviloma niso nikoli večji od dajatev itd.), ker pričakujejo ponovni izračun koncesnine na podlagi prikazanih prihodkov. To področje bi bilo smiselno urediti na podlagi točno določenih kriterijev (boniteta lovišča).

Problematika divjadi v urbanih okoljih je eno bolj perečih problemov s katerim se lovška inšpekcija srečuje že vrsto let. Celotna problematika je prepuščena iznajdljivosti posameznikov, pripravljenosti upravljavcev lovišč in dobršni meri osebne angažiranosti lovskih inšpektorjev. Na tem področju bi bilo nujno pripraviti osnovne zakonske - podzakonske okvirje in navodila za postopke v primeru pojava divjadi na nelovnih površinah. Še posebej nevarno je pojavljanje divjadi na avtocestah in mestnih središčih zaradi potencialnih nevarnosti nesreč, ki jih taka divjad lahko povzroči. Postopki ukrepanja niso dogovorjeni. Naslednji večji problem so vrane v urbanem okolju, saj se vsako leto povečuje število napadov na ljudi. Tudi na tem področju nimamo dogovorjenih postopkov kdo in kako ukrepa.

Zaradi značilnosti dela bi bilo potrebno inšpektorje za lovstvo in ribištvo potrebno ustrezno opremiti z zaščitno opremo. Zaščitna oprema, katero sicer dobi inšpektor v skladu z obstoječim pravilnikom o zaščitni opremi, v večini primerov ni ustrezna prvenstveno zaradi slabe prepoznavnosti na terenu.